LETNIK XVII., ŠT. 8 (779) / TRST, GORICA
ČETRTEK, 1. MARCA 2012

www.noviglas.eu

SETTIMANALE
Poste Italiane S.p.a. - Spedizione in abbonamento postale
D.L. 353/2003 (conv. in L. 27/02/2004 n. 46)
art. 1, comma 1, DCB (Padova)
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERCUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE PADOVA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 1 EVRO

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

Foto DPD

Zlati jubilej Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici

Iz skromnih korenin dobrega smo zrasli ...

"Kot drevo življenja smo, / ko iščemo petdeset besed za petdeset let, / da bi znali živeti, / ljubiti, / razdajati, / vztrajati, / še petdeset in več bogatih let". Bog daj, da bi se uresničile te srčne želje, ki jih je stihom pesmi, stkane s toplimi mislimi na minule dni in na vse zaslužne ljudi ter z upanjem v svetlo prihodnost našega Kulturnega centra Lojze Bratuž, zaupal pesnik in naš urednik Jurij Paljk v počastitev petdesetletnice našega goriškega kulturnega hrama, nekdanjega Katoliškega doma, da bi tudi mi in prihodnji rodovi znali vztrajati po tej poti, ki je bila, upoštevajoč vse najžlahtnejše vrednote, smelo začrtana pred petdesetimi leti. Slovesno in vendar tako domače in toplo ozračje, ki je presevalo vse dogajanje na odru na slovesni prireditvi *Teh naših petdeset let* ob 50-letnici Kulturnega centra Lojze Bratuž, v soboto, 25. februarja 2012, prav na dan odprtja Katoliškega doma pred pol stoletja (25.2.1962), so podkrepili razkošni, na nekdanje grajske slovesnosti spominjajoči zvoki skladbe *Zlate fanfare*, ki jo je za to priložnost spisal Patrick Quaggiato in so jo z zanosom mladi glasbeniki - Rok Nemanič in Damijan Valetinuzzi na trobenti, Matija Mlakar na pozavni in Mitja Tavčar na tolkalih - izvajali kar v dvorani med pozornim občinstvom. Radostno pomladno sonce in z njim veseli žarki upanja v ustvarjalno moč prihodnjih časov so posijali, ko so se na odru zvrstili otroško sveži, a glasovno zelo kultivirani pevci MlPZ Emil Komel iz Gorice in MlPZ Veseljaki iz Doberdoba, ki sta jih na nastop pripravili Damijana Čevdek in Lucija Lavrenčič. Rosni glasovi so v zliti ubranosti in živahni radoživosti zapeli dve pesmi priljubljene goriške pesnice Ljubke Šorli, *Veseli ringaraja* in *Pesem primorske mladine* z nadihom himne, ki ju je uglasbil Zorko Harej. Prav za zlati jubilej našega kulturnega hrama je orkestracijo teh otroških pesmi napisal Patrick Quaggiato, mladi goriški skladatelj, ki je z veseljem sprejel povabilo h glasbenemu sooblikovanju slavnostne akademije in pri tem nedvomno pustil svoj izvirni glasbeni pečat. Zvonki otroški glasovi ob spremljavi mladih glasbenikov ArsAtelierja, dobro poznanega sestava z mednarodnim značajem, so popolnoma osvojili srca poslušalcev in marsikoga prav ganili. Ob koncu prireditve je kljub slovesnemu tonu prisrčno zazvenela tudi kantata za mešani zbor, godalni orkester in pavke, ki ji je glasbeni zven dal Patrick Quaggiato, za častitljivi jubilej Kulturnega centra Lojze Bratuž pa jo je posrečeno, z zgoščenimi, a prijaznimi mislimi stkal Jurij Paljk. V polnosti lepih, uglajenih glasov pevk in pevcev MePZ Hrast iz Doberdoba, MePZ Lojze Bratuž iz Gorice, MePZ F. B. Sedej iz Števerjana in ob spremljavi orkestra ArsAtelier, pod taktirko skladatelja Quaggiata, je zažuborela v vsej spevnosti in se harmonično zlila s Paljkovim besedilom. Z dolgotrajnim ploskanjem so poslušalci od pevcev "iztržili" ponovitev zadnjega stavka in spet doživeli topel aplavz - ki je šel tudi avtorju besedila - za zelo dobro, v kratkem času opravljeno nalogo pod vodstvom pevovodij Hilarija Lavrenčiča, ki je bil v soboto sicer službeno odsoten, Aleksandre Pertot in Bogdana Kralja, ki sta za to priložnost še sama stopila med pevske vrste. Z iskrenim ploskanjem so poslušalci izkazali tudi hvaležnost za trud, ki so ga v fino izvedeno prireditev vložili organizatorji. Na slovesnosti, ki so jo izoblikovale domače moči in jo je spremljala množica poslušalcev, tudi preko televizije po neposrednem prenosu slovenskega programa deželnega sedeža Rai v Trstu, je vse potekalo v slovenščini, kar je nedvomno prispevalo k domačnosti večera; italijanski gostje pa, ki so bili nad prireditvijo zelo navdušeni, so imeli na razpolago simultano prevajanje. Med omenjenimi glasbenimi pokloni sporeda, ki je potekal v umirjeni svečanosti in ga je gladko in tekoče povezovala Martina Valentinčič, so se zvrstili nagovor predsednice KCLB Franke Žgavec ***(na sliki)*** in pozdravi uglednih gostov iz Slovenije, našega prostora in italijanske goriške stvarnosti, ki so s svojo prisotnostjo počastili okrogli jubilej našega kulturnega središča. Franka Žgavec je v nagovoru spomnila, da je ta zlata obletnica prav v mesecu, ko Slovenci praznujemo kulturni praznik: "Petdesetletno vsestransko kulturno ustvarjanje in zvestoba slovenskemu jeziku sta bila vedno osnova našega dela, in ker sta jezik in kultura temeljni kamen vsakega naroda, je ta naš zlati praznik tudi poklon slovenski kulturi". V strnjeni besedi je podala petdesetletno zgodovino Katoliškega doma - Kulturnega centra Lojze Bratuž, ki je bil zgrajen v nenaklonjenih letih, ko ni bilo nikakršnih državnih ali deželnih financiranj in je gradnja, ki je sledila najrazličnejšim zapletom in oviram ob obnavljanju načrtov in prilagajanju sprotnim potrebam, temeljila na prispevkih dobrih ljudi doma in po svetu in na prostovoljnem delu. "Večina teh zaslužnih osebnosti je že odšla v večnost", je dejala, "le štirje so še živi: na prireditvi so prisotni Herman Srebrnič, prof. Martin Kranner in prof. Lojzka Bratuž".

/ stran 3

Franka Žgavec, predsednica KC Lojze Bratuž

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

se iskreno zahvaljuje vsem sodelujočim za pomoč pri pripravi slavnostne akademije ob 50-letnici neprekinjenega delovanja.

Zahvaljuje se vsem uglednim gostom za prisotnost.

Sodelujočim pevskim zborom SCGV Emil Komel in Veseljaki, MePZ Hrast, MePZ Lojze Bratuž in MePZ F. B. Sedej in njihovim zborovodjem, orkestru ArsAtelier, pesniku Juriju Paljku in dirigentu Patricku Quaggiatu ter vsem umetnikom, ki so obogatili našo galerijo z likovnimi deli.

Iskreno se zahvaljujemo slovenskemu oddelku deželnega sedeža RAI, ki je s številno ekipo in velikimi pripravami omogočil, da je bila slavnostna akademija neposredno vidna po celi deželi, kajti tokrat je bila dvorana premajhna, da bi sprejela vse tiste prijatelje in zaslužne ljudi, ki bi jih radi imeli v naši sredi ob tako pomembnem jubileju.

Obenem se Kulturni center Lojze Bratuž zahvaljuje vsem za prejete čestitke in voščila.

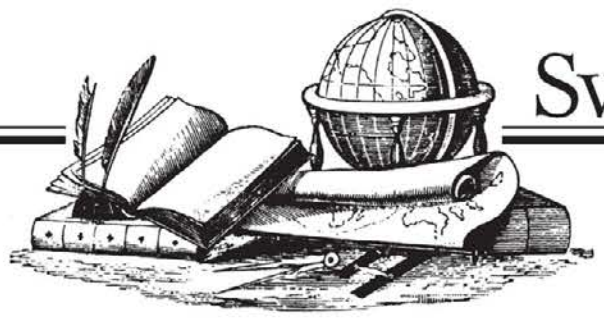

Ministrica Ljudmila Novak na prvem srečanju v Trstu

Slovenci izven domovine so del narodnega telesa

Prva pot v Italijo je ministrico za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmilo Novak popeljala v Trst, kjer se je v sredo, 22. februarja, v prostorih rezidence generalne konzulke RS v Trstu srečala s predstavniki političnih strank in z organizacijami civilne družbe ter gospodarskimi dejavniki slovenske narodne skupnosti v Italiji, da bi se pobliže soočila s položajem rojakov v sosednji domicilni državi. Ministrico je spremljala delegacija Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, in sicer državni sekretar Matjaž Longar in Rudi Merljak.

Po prvem krogu soočanj s predstavniki t. i. skupnega zastopstva (predsednikoma krovnih organizacij SSO in SKGZ Dragom Štoko in Rudijem Pavšičem, deželnima svetnikoma Igorjem Gabrovcem – SSk in Igorjem Kocijančičem – SKP in tržaškim pokrajinskim koordinatorjem slovenske komponente Demokratske stranke Massimom Veronesejem) se je ministrica Novakova v izjavi za medije pozitivno izrekla o spoznavnem srečanju. "Z zadovoljstvom sem tudi ugotovila, da je v odnosih med Italijo in Slovenijo na področju manjšinskega vprašanja vendarle zaznati napredek. V prihodnosti želim s svojim resorjem nadaljevati delo, ki se je že izkazalo za pozitivno in dobro, ter nadgraditi uspešne programe še posebej na področju gospodarskega in znanstvenega sodelovanja ter sodelovanja z mladimi. Kot predstavnica slovenske vlade želim ponuditi vso pomoč manjšinskim organizacijam, da bodo lažje reševale svoje probleme znotraj dežele FJk kot tudi znotraj italijanske vlade".

Ob tovrstnih srečanjih je skorajda vedno govor o finančnih prispevkih, ki jih slovenska manjšina prejema od Italije in Slovenije. Gospa Novakova je bila glede tega izredno jasna. "Prizadevala si bom, da bo financiranje ostalo v podobnem okviru kot doslej, čeprav tudi v Sloveniji vsesplošno zmanjšujemo državna denarna sredstva. Gotovo pa ima nova slovenska vlada veliko posluha za Slovence v zamejstvih in po svetu, kar dokazuje dejstvo, da smo ohranili ministra in Urad, ki je njim namenjen". To je neoporečen znak, ki dokazuje, "kako Slovenija želi, da bi se vsi Slovenci izven meja matične domovine čutili del narodnega telesa". Ministrica se je dotaknila tudi finančnih dotacij iz Italije. Pomembno je namreč, da financiranje manjšine s strani italijanske države doseže neko sistemsko obliko. "Zadovoljna sem, da sta vladni predsednik Monti in njegova vlada izkazala posluh za to vprašanje in za prihodnje trileto obdobje zagotovila dotok sredstev".

Govor je bil tudi o vzpostavitvi manjšinskega omizja pri predsedstvu italijanske vlade ali pri njegovem notranjem ministrstvu. Po mnenju ministrice Novakove bi bilo bolje, da bi to omizje delovalo v sklopu vladnega predsedstva, s čimer so soglašali tudi predsednika krovnih organizacij in deželni svetnik Igor Gabrovec, ki nam je povedal, da bi na tem nivoju omizje učinkoviteje delovalo: "V tem primeru bi imelo omizje večjo reprezentativno težo. Pragmatično pa bomo morali sprejeti vsakršno uresničljivo možnost. Ob tem bomo morali paziti, da ta organ ne bi polagoma zdrknil na nižje resorne nivoje". Na vzpostavitev omizja bo najbrž po vsej verjetnosti vezana rešitev nekaterih vprašanj, med katere gre gotovo uvrstiti financiranje manjšinskih medijev.

Predsednika SSO in SKGZ sta srečanje v rezidenci Generalnega konzulata ocenila za pozitivno prav zato, ker je bil na njem govor ravno o tem kočljivem vprašanju.

/ stran 11

IG

Foto IG

Po prvih stotih dneh vladanja

Prvi obračun Montijeve vlade

Italija v tem obdobju predstavlja poseben primer tehnične vlade, ki je sicer prejela široko zaupnico parlamentarnih strank, te pa niso mogle vplivati na njeno sestavo in predstavljeni program. Do tega protislovnega stanja so pripeljale izredno kritične gospodarske in finančne razmere v državi, ki bi lahko privedle do nepopravljivih posledic po zgledu Grčije. Predsednik Monti se je pred kratkim izrazil s prispodobo, da je bila država na robu prepada.

Kot smo na tem mestu že poudarili, so bile politične stranke po sili razmer primorane prepustiti vodstvo države t. i. zunanji "tehnični" vladi, sestavljeni vsekakor iz priznanih strokovnjakov na raznih področjih in nevezanih na politične stranke in druge organizirane družbene sile, tako da lahko odloča povsem avtonomno od teh, četudi se z njihovimi predstavniki večkrat predhodno posvetuje v zvezi s sprejemanjem ukrepov glede pomembnejših vprašanj. Ob tem pa predsednik vlade Monti stalno in jasno poudarja, da je njegova vlada sicer dovzetna za dialog s političnimi in drugimi družbenimi silami, vendar si pridržuje izključno pristojnost za dokončne odločitve. To je povsem v soglasju s parlamentarnim mandatom, da je vlada odgovorna za izvajanje skupno sprejetega programa z izdajanjem ustreznih ukrepov.

Kot obširno poročajo mediji, je vlada zlasti v zadnjem času izpostavljena močnim pritiskom raznih interesnih skupin, ki se upirajo reformnim ukrepom, pri katerih se čutijo prizadete. Kot znano, gre za področja storitev poklicnih taksistov, odvetnikov, notarjev, lekarnarjev in drugih podobnih poklicev, ki sedaj uživajo razne prednostne ugodnosti. V obrambo svojega položaja se zatekajo tudi k stavkam in prek parlamentarnih kanalov skušajo v nastajajoče vladne ukrepe doseči vključitev popravkov in dopolnil v svojo korist. To delajo zato, ker se zavedajo, da bi v čelnem spopadu z vlado gotovo potegnili krajši konec bilke, in skušajo zase rešiti, kar se rešiti da.

Vprašanje zase je v tem dogovarjanju med vlado in političnimi strankami in osrednjimi sindikalnimi organizacijami glede reforme delovnega prava oz. trga dela, s katero vlada hoče smotrneje urediti to pomembno področje. Dejstvo je namreč, da so nekatere skupine delavcev zlasti v nekaterih industrijskih sektorjih bolj zaščitene od drugih skupin delavcev oz. nameščencev. To namreč na temelju znanega 18. člena delavskega statuta, ki ga vlada namerava vključiti v program načrtovanih reform, po katerih bi se omogočil lažji dostop do zaposlitve mladim generacijam, kar je danes eden najbolj perečih socialnih problemov. Do tega vprašanja so sicer zelo občutljivi tako sindikati kot politične stranke, pri katerih so v igri njihova pogajalska moč ter odnosi s članstvom oz. z volivci, kar zadeva politične stranke. Montijeva vlada skuša svojim sogovornikom dopovedati, da so reforme na področju trga dela nujno potrebne iz razlogov obče koristi širše družbe.

Kljub nelahkemu delu se Montijeva vlada čuti opogumljeno zaradi dokaj pozitivnega obračuna svojega prvega trimesečnega delovanja. Minuli teden je namreč na svojem spletnem portalu objavila 34 strani obsežno poročilo o svojem delu oz. številnih ukrepih na raznih področjih s posebnim ozirom na odnose z Evropo in s svojimi državljani. Vlada ocenjuje svoje dosedanje ukrepanje kot pozitivno, pri čemer posebno poudarja ponovno pridobitev ugleda in verodostojnosti Italije v mednarodni javnosti ter uživanje širokega zaupanja pri državljanih, vključno podjetnikih, kar potrjujejo izvedene javnomnenjske ankete. Prav v minulih dneh je tudi mednarodna Organizacija za sodelovanje in gospodarski razvoj OCSE sporočila, da priznava italijanski vladi dosego dobrih rezultatov in jo spodbuja k nadaljevanju reform vključno na področju televizije, energetike in prevozov.

Mario Monti

Vlada je tudi najavila objavo več pomembnih ukrepov na področju davčne politike, še posebno kar zadeva dosleden boj proti davčnim utajam. Pojasnila je tudi, da bo novi občinski davek EMU razširil osnovo pred leti odpravljenega davka ICI, v moči katere bodo morale tudi cerkvene ustanove plačevati novi davek za nepremičnine, ki niso namenjene izključno versko-pastoralnim dejavnostim. O tem vprašanju je bil baje že dosežen načelen dogovor med italijansko državo in Cerkvijo. Podrobnosti dogovora niso bile še objavljene.

Tudi zadnji primer dokazuje, da Montijeva vlada skuša z novimi sodobnejšimi prijemi posegati na številna področja, ki so se doslej urejala po tradicionalnih tirnicah. Vseh problemov Italije ta vlada gotovo ne bo mogla povsem zadovoljivo rešiti do izteka mandata leta 2013. Bo pa postavila solidne temelje za nadaljnje reforme in učinkovitejše upravljanje javnih zadev.

Alojz Tul

Zasedanje Izvršnega odbora SSO v Trstu

Govor je bil o hudih težavah naših organizacij

Na sedežu v Trstu je 22. februarja 2012 zasedal Izvršni odbor SSO – Sveta slovenskih organizacij in obravnaval vrsto perečih problemov, s katerimi se danes sooča celotna slovenska narodna skupnost v Italiji. V uvodu je predsednik Drago Štoka obširno poročal najprej o srečanju v prostorih rezidence slovenskega konzulata v Trstu z novoizvoljeno ministrico za Slovence v zamejstvu in po svetu gospo Ljudmilo Novak in z državnim sekretarjem na ministrstvu Matjažem Longarjem, ki sta ju spremljala funkcionarja na ministrstvu Breda Mulec in Rudi Merljak. Po uvodnem pozdravu generalne konzulke v Trstu Vlaste Valenčič Pelikan ter konzulke Bojane Cipot je ministrica Novakova poudarila voljo nove slovenske vlade do nadgradnje in vsestranskega izboljšanja odnosov s Slovenci, živečimi izven meja republike Slovenije. Poudarila je stališče slovenske vlade, da se ne bo vtikavala v interne zadeve posamezne narodne skupnosti in njenih organizacij, pač pa, da bo vedno podpirala tista prizadevanja, ki gredo v smer obstoja in okrepitve slovenskega jezika, slovenske identitete, ki nam mora biti vsem prvenstveno pri srcu.

Predsednik SSO Štoka je ta načelna zagotovila z zadovoljstvom sprejel v vednost v skupnem predstavništvu, ki je bil na sprejemu pri ministrici Ljudmili Novak, saj je SSO vedno delal in bo še nadalje delal v korist Slovencev v Italiji.

Uvodnemu Štokovemu nagovoru so sledila pokrajinska poročila, ki so jih za videmsko pokrajino podali Giorgio Banchig, Riccardo Ruttar in Ezio Gosgnach. O problemih v goriški pokrajini sta spregovorila Bernard Špacapan in Marko Brajnik. O aktualnih vprašanjih na Tržaškem pa sta poročala Igor Švab in Marij Maver, medtem ko je Ivo Corva poročal o evroprojektu *Jezik-Lingua*.

Izvršni odbor SSO se je nato dotaknil drugih aktualnih problemov. Tako je o nadaljnjem delovanju Slomaka, ki miruje žal že nekaj časa, ponovil stališče, da mora v tej manjšinski koordinaciji priti do rotacije, tako kot je zapisana v statutu te organizacije. Poteza je sedaj na kandidaturi za mesto predsednika Slomaka dr. Zdravka Inzka, koroškega Slovenca. Če bi do tega po sili razmer ne prišlo, bo Izvršni odbor SSO vztrajal na kandidaturi za predsednika Slomaka v osebi že predlaganega dr. Bernarda Špacapana.

/ stran 14

Povejmo na glas

Post v času izobilja

Zdi se, da je razmeroma malo tistih, ki se zavedajo, da v bistvu vsaj v razvitem svetu živimo v izobilju, in to kljub krizi, ki jo vse bolj občutimo. In izobilje še posebej velja za hrano, ki je razkošno na razpolago, in to v vseh smislih. Je na dosegu roke, izbira je osupljiva, mogoče je izbirati med neštetimi stvarmi, in to praktično za vsako jed. Domače in uvoženo sadje, testenine, ne ene vrste, ampak neskončno vrst, ravno tako mesni izdelki, vina, sokovi, žgane pijače, začimbe, omake, siri, ribe, zelenjava, čokolade in na desetine in desetine sladkarij, pice, potice, najrazličnejše sladice, vseh vrst kave, čaja in še bi lahko naštevali brez konca. Izobilje se predvsem kaže v tem, da se vsaka stvar ponuja v deset in več različicah, tako na primer tudi kruh, ki je slej ko prej pratemeljna hrana, znana že pred tisočletji, in več kot simbolno prisotna prav v velikonočnem prazniku, na katerega je vezan post. Lahko je le fantazija, toda nemara ni tako nemogoče prav v postnem času pomisliti na njegovo nasprotje, namreč na pravkar opisano preobilje hrane, ki jo sicer uživamo. Na eni strani post kot posvetitev spomina na osebo, ki nam je sporočila čudovite in odrešujoče resnice, na drugi strani hrana kot razkošje današnjega časa. Na eni strani zbranost in želja po krepitvi duha, na drugi strani ugodje, ki nam ga ponuja hrana dandanes. Res, v tem nasprotju je velikanska disharmonija ali že kar zamajano ravnotežje med dvema skrajnostima, ki ju je sila težko uskladiti. Posebno če se spomnimo, kako je hrana v novejši dobi postala dobrina, s katero se razmetava, kot da bi bila docela brez vrednosti. Po podatkih FAO se namreč tretjina proizvedene hrane izgubi ali gre v smeti, letno to v svetovnem merilu pomeni eno milijardo tristo milijonov ton. V Združenih državah Amerike in v Evropi gre letno med odpadke okrog sto kilogramov hrane na prebivalca, samo v Italiji je šlo v letu 2010 v nič hrane za enajst milijard evrov. Post bi v takšnih razmerah lahko bil v premislek, da je šlo razsipavanje predaleč. In to toliko bolj, ker je bogata in vabljiva hrana vse večji razlog za najrazličnejša obolenja, tudi tista resnejša. Povzroča in celo stopnjuje vse bolj napadalne bolezni srca in ožilja, ki so postale v zadnjem času prve na lestvici smrtnosti ter celo prehitele uničevalnost raka. Poleg tega ustvarja pogoje za sladkorno bolezen, v primeru vse bolj razširjene debelosti pa tudi za obolenja hrbtenice ter kolenskih sklepov in kolkov. Ne nazadnje bi post oziroma preobilje hrane lahko dala sodobnemu človeku razvitega sveta misliti, da sedmina svetovnega prebivalstva dobesedno trpi lakoto ali vsaj podhranjenost, ki še posebej prizadeva otroke, in da torej nekaj ni povsem v redu. Toda tovrsten opomin oziroma sklicevanje na človečnost in solidarnost sta nemara še vedno preveč neprijetna, da bi ju veljalo nenehno ponavljati. Zato sta v tem razmišljanju na zadnjem, zato pa seveda nikakor ne manj pomembnem mestu.

Janez Povše

S 1. strani

Iz skromnih korenin ...

Dr. Karla Bonuttija, ki je bil "izjemno dragocen pomočnik pri uresničevanju goriškega doma", na večeru ni bilo, a poslal je čestitke in voščila za nadaljnje plodno delo. V prostorih Katoliškega doma so imela sedež vsa naša društva, v dvorani pa je bilo vedno več kulturnih dogodkov, tudi ob znanih, uveljavljenih gostih iz Slovenije in tujine, je poudarila Žgavčeva. Ob dotrajanosti dvorane so se odborniki Katoliškega tiskovnega društva odločili za njeno prenovo in zraven stoječih stavb. Estetsko podobo je vsemu dal arhitekt David Faganel, pri obnovi pa ima največ zaslug Marijan Markežič. Slovesno odprtje prenovljenega Katoliškega doma, ki se je preimenoval v Kulturni center Lojze Bratuž po goriškem glasbeniku in kulturniku, nedolžni žrtvi fašizma, je bilo 26. oktobra 1996. V njem so dobili sedež Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel, Zveza

Ettore Romoli

slovenske katoliške prosvete, Združenje cerkvenih pevskih zborov, Društvo Kulturni center Lojze Bratuž, Svet slovenskih organizacij, MePZ Lojze Bratuž, MoPZ Mirko Filej, Mednarodno središče ArsAtelier, Slovenska skavtska organizacija in Športno združenje Olympia. "Danes, po petdesetih letih, verjetno marsikateri od naših prednikov ne bi spoznal Katoliškega doma, saj blesti v novi preobleki. Prav gotovo pa bi v njem začutil veliko istega duha, gotovo tudi idealizem, zagnanost, domačnost in zvestobo našemu jeziku in kulturi". O njegovem bogatem delovanju pričajo vsakoletni bilteni, je dejala Žgavčeva in naglasila nepretrgano sodelovanje z ustanovami v Novi Gorici, saj je "Kulturni center odprt vsem in vedno pripravljen na vse oblike sodelovanja". Pristavila je še: "Finančna stiska, s katero se dnevno srečujemo v kulturnih ustanovah, ne sme zaustaviti našega poguma. Naš pogled, poln optimizma, mora biti uprt v prihodnost. Tudi na vrednote, ki so nam jih z zgledom posredovali naši predniki, ne smemo pozabiti. Te z zaupanjem predajamo novim generacijam".

K njenim izrečenim mislim se je povrnil marsikateri od uglednih gostov iz političnih in družbenih krogov, ki so prijazno sprejeli povabilo. Prvi je stopil na oder goriški župan **Ettore Romoli**, ki je ob čestitkah spomnil na to, da je Gorica mesto kulture, kar je tudi zasluga KCLB, katerega bistvena značilnost je ustvarjanje kulture. To pa je zelo pomembno ne samo za slovensko, ampak tudi za italijansko skupnost; zelo je bil vesel udeležbe na praznovanju in tudi aplavza, ki ga je bil deležen. Pozdrave in najlepše želje predsednika Türka je prinesel svetovalec predsednika Republike Slovenije dr. **Ladislav Lipič**. Predsednik Türk je bil namreč zadržan, a je izrekel osebne čestitke predsednici KCLB in njenim sodelavcem, ko jih je povabil na uradni obisk v Ljubljani in pri tem upal in verjel v to, "da se bo sodelovanje med obema državama in med ljudmi na obeh straneh 'meje' - meja je danes v simbolnem pomenu besede - nadaljevalo v duhu srečanja treh predsednikov l. 2010 v Trstu. Na tem srečanju je bilo pokazano v simbolnem pomenu, da je do-

Ladislav Lipič

govorjeno in pokazano sobivanje v prostoru, v katerem skupno živimo, tisto, ki nas združuje, nas je združevalo in nas bo tudi v prihodnosti združevalo". (...) "Lojze Bratuž, po katerem se imenuje Center, je v času, ki je bil zahteven in težaven, veliko prispeval k ohranjanju jezika in kulture, o kateri tudi danes veliko govorimo in je temelj za obstoj vsakega naroda", je dejal dr. Lipič. Ministrica Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. **Ljudmila Novak** je dejala, da imamo Slovenci v zamejstvu in po svetu "dve domovini". Pri tem je poudarila, da se Slovencem v matični domovini zdi "vse samoumevno, kar imamo, in velikokrat premalo cenimo to, da lahko svobodno uporabljamo svoj jezik, kulturo, da lahko ustvarjamo v svojem jeziku, da nam to nihče ne preprečuje. Biti pripadnik manjšine v drugi državi pa je svojevrsten izziv in velikokrat prednost, včasih pa tudi bolečina, negotovost, borba, lahko pa tudi velika ljubezen. Ko se moraš za nekaj boriti, čutiš neko večjo pripadnost in zavzetost, večjo moč, da vse to narediš. Vse to ste združevali znotraj tega kulturnega centra", je zatrdila ministrica in iskreno čestitala za vse opravljeno delo, kar je tkalo tudi prijateljske vezi; s tem smo tu živeči Slovenci ohranjali svojo identiteto. Želela je, "da bi tudi v prihodnje znali ohranjati tega duha in prenašati to na mladi rod, da bi bili tudi mladi veseli, ponosni, da imajo slovenske korenine". Prepričana je, da je naše ustvarjanje pomagalo pri spletanju prijateljskih odnosov s pripadniki drugega naroda. Pri tem včasih za-

Ljudmila Novak

Msgr. Dino De Antoni

pletenem, a lepem in zanimivem sodelovanju "ste pač morali iskati kompromise, nove poti", je dejala. Želela je, da bi s pomočjo slovenske kulture in jezika in delovanjem v tem prostoru ustvarjali pozitivno vzdušje in bili most med dvema narodoma in državama in da bi te niti uspešno pletli naprej. V spomin in spodbudo je prinesla CD *Slovenija!* , ki sta ga posnela Bernarda in Marko Fink, argentinska Slovenca, svetovljana s slovenskim srcem, da bi tudi mi znali dobro prepletati dve domovini, dve kulturi, dva jezika.
Povabljena predsednika Državnega zbora Republike Slovenije dr. Gregorja Viranta in predsednika

Foto DPD

dežele FJK Renza Tonda so zadržale druge obveznosti, na oder pa je stopil predsednik Komisije državnega zbora za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu dr. **Franc Pukšič**, ki je poudaril, da smo Slovenci v zgodovini znali ohraniti slovenski jezik, identiteto in kulturo in zato smo obstali. Kot nekoč, je dejal, moramo tudi danes združiti moči, se pogovarjati in dogovoriti in "peljati voz naprej". Pri Komisiji si bodo spet pri-

Franc Pukšič

Enrico Gherghetta

zadevali, da bi končno pri slovenski vladi dobili poslanca iz zamejstva in iz sveta. Pozdrav in čestitke je izrekel tudi goriški nadškof **Dino De Antoni**, najprej z branjem v 'zatikajoči' se slovenščini o tem, kako je vesel, da imajo v KCLB varen dom kulturniki, športniki, skavti in da se v njem srečujejo Slovenci, Italijani in Furlani, nato pa je v materinščini, v izbrani italijanščini, zaželel še drugih petdeset let, ki jih bo marsikdo v dvorani doživel, sam pa upa, da bo takrat slavje spremljal iz nebes. Čestitke je posredoval tudi predsednik goriške pokrajine **Enrico Gherghetta**, ki sta ga spremljala podpredsednica Mara Černic in pokrajinski odbornik za kulturo Federico Portelli. V dar je prinesel plaketo, na kateri so tri besede: vrednote (to so solidarnost, prijateljstvo, ljubezen, ki jih potrebuje tudi Evropa), identiteta (govoriti v svojem jeziku je pravica vseh in Evropa ima veliko identitet, kar predstavlja bogastvo) in skupnost (to se pravi, da nisi sam; v skupnosti ti zmeraj kdo pomaga). Te tri

Matej Arčon

besede so 'manifest', s katerim bomo premagali krizo. Pozdrav in čestitke je izrekel tudi državni svetnik in župan mestne občine Nova Gorica **Matej Arčon**, ki je naglasil, da imamo v Gorici pomembne kulturne trdnjave in ena izmed teh je gotovo Kulturni center Lojze Bratuž, ki 50 let ohranja slovensko kulturo. Danes je sicer prihodnost v povezovanju in sodelovanju; del skupnih uspehov bo gotovo tudi v sodelovanju s Centrom: "Naj se sliši slovenska beseda in naj slovenska pesem seže globoko v srca"! je z zanosom vzkliknil Arčon. Deželni predsednik SSO dr. **Drago Štoka** se je ob čestitkah spomnil, da je tudi sam bil kot mladenič na odprtju Katoliškega doma in da je tedaj "vel poseben, zdrav veter, ki pelje v daljne kraje". V spominu mu je iz tistih časov ostalo tudi to, kako so si Goričani in drugi Slovenci pri nas in po svetu "odtrgali od kruha in veliko darovali za to, da ste Goričani dobili svoj dom". Pol strani Katoliškega glasa so obsegali tudi skromni prispevki darežljivih ljudi. "Takrat vlada ni gledala na nas s simpatijo, a vzdržali smo". V imenu SSO in SSk se je zahvalil za gostoljubnost, ki jo nudi organizacijama KCLB: SSO ima tu sedež, februarja 1975 pa je bil sestavljen ustanovni pokrajinski odbor SSk. "Tu se srečujemo, delamo, načrtujemo. Naj sloni tudi uspešno delovanje na podlagi tistih vrednot, ki morajo za nas biti večne: slovenstvo, demokratična zavest in krščanski etos. Bodimo ponosni na te vrednote in veselo, korajžno, smelo in hvaležno do vseh stopimo v novo polovico stoletja"! je naglasil dr. Štoka. Ravnatelj Kulturnega doma iz Gorice Igor Komel in direktorica Kulturnega doma Nova Gorica Pavla Jarc sta poslala pisne čestitke z najlepšimi željami za nadaljnje uspešno delo. Med množico gledalcev, ki so napolnili veliko dvorano KCLB, so bili tudi generalna konzulka RS v Trstu Vlasta Valenčič Pelikan, konzulka RS v Trstu Bojana Cipot, Mirko Brulc, član komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu pri Državnem zboru RS, goriška prefektinja Maria Augusta Marrosu, županja občine Števerjan Franka Padovan, županja občine Sovodnje ob Soči Alenka Florenin, odbornica občine Doberdob Luisa Gergolet, deželni predsednik SKGZ Rudi Pavšič, deželni tajnik SSk dr. Damijan Terpin in deželni svetnik SSk Igor Gabrovec. Poleg njih je bilo še veliko drugih predstavnikov iz družbenopolitičnega

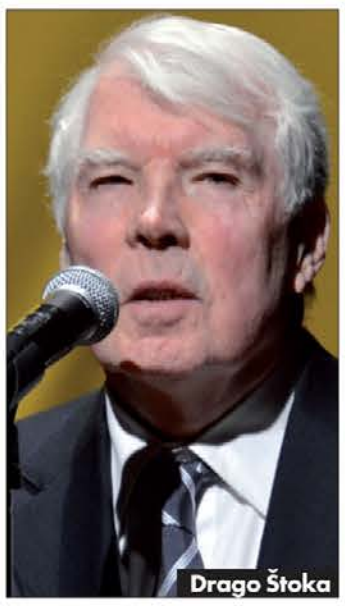
Drago Štoka

življenja, kulturnih ustanov in iz cerkvenih krogov, med temi tudi msgr. Oskar Simčič in nadvse zaslužni g. Marijan Markežič, gonilna sila ob prenovi Katoliškega doma.
Okrogli jubilej je na povabilo odbora Kulturnega centra počastilo tudi petdeset likovnih umetnikov z razstavo *50 umetnikov za petdeset let*. Umetniki so iz našega prostora, od Tržaške do Benečije, pa tudi iz obmejnih krajev Slovenije, kar potrjuje misel skupnega slovenskega kulturnega prostora, "ki ga je Katoliški dom začel uveljavljati že takoj po odprtju in nadvse uspešno nadaljeval Kulturni center Lojze Bratuž", je poudarila dr. **Verena Koršič Zorn**, ki je v tehtnih besedah predstavila raznolikost te razstave, pa tudi v njej poiskala skupne točke teh slovenskih, italijanskih in furlanskih umetnikov, ki se poklicno ali pa le ob prostem času predajajo umetnostnim vzgibom.

/ stran 16

Foto DPD

GORICA Eksorcist g. Marijan Veternik gost Skupnosti družin Sončnica

Izpoved slovenskega eksorcista

Marsikaj vemo o telesnih in duševnih boleznih, zelo malo pa o duhovnih. Človek je namreč telo, duša in duh, bitje, ki se v svoji duhovni sferi lahko - svobodno! - odpira dobrim ali zlim nagibom. O tem in marsičem drugem je 23. februarja v Domu Franc Močnik v Gorici, na srečanju v organizaciji Skupnosti družin Sončnica, spregovoril slovenski eksorcist g. Marijan Veternik. Kdor je videl kakšen film o demonih in je pričakoval srhljive pripovedi fizičnih obračunavanj s hudičem, je morda ostal razočaran; uradni izganjalec hudih duhov mariborske nadškofije, ki je o svojem delu prvič pričal izven meja Slovenije, je namreč kot moder katoliški duhovnik sicer tudi omenil simptome skrajnih primerov posedenosti (npr. levitacija, nadnaravna moč, govorjenje nepoznanih jezikov, spreminjanje fizionomije in glasu, besnost ob prisotnosti svetega itd.), večji poudarek pa je dal vzrokom duhovnih bojev, ki jih lahko preizkuša vsak posameznik, in pa nasvetom za zdravo duhovno življenje.

Zlo ljudi privlačuje... To se je videlo tudi v Gorici, saj se je zbrala res velika množica ljudi, ki jih je v imenu prireditelja pozdravila Mirjam Bratina. Pri svojem "rednem delovanju" satan deluje prek skušnjav, zapeljevanja in raznih pasti, je dejal Veternik. Skušnjava sama še ni greh, saj se ji človek lahko upre. Iz skušnjave nastane greh, ko, utrujeni od boja, pristanemo na zlo. "Izredno delovanje" hudega duha pa je, ko zlo ni sad svobodne človekove odločitve, temveč izhaja iz neposrednega posega na človeka. Tu govorimo o pritiskih (zunanja in notranja infestacija), obsedenosti (obsessio) in posedovanju (possessio). O obsedenosti govorimo, ko se misli pojavljajo v zavesti na vsiljiv, ponavljajoč način ter se prevajajo v določeno zunanje opazno obnašanje (npr. samomorilne misli, strahovi, odvisnosti, "pri katerih je na delu lahko tudi hudič", okultno znanje pri vedeževalcih itd.). Pri posedovanju se satan polasti človeka; pri molitvi eksorcizma se tedaj pojavijo simptomi, ki smo jih že omenili. Satan vstopa v človekovo življenje prek družinskega debla ("vsak človek je suženj svoje zgodovine in preteklih dogodkov ter v sebi čuti potrebo po osvoboditvi"), notranjih ran, osebnih grehov, satanističnih praks (okultizem in magija, uroki, spiritizem, prekletstva, satanizem v glasbi, alternativna medicina), oddaljenosti od Jezusa, brezbrižnosti, mlačnosti, nepoučenosti, naivnosti. Grešno vedenje staršev lahko prizadene tudi otroke, "mnogo iztirjenosti in deviacij lahko povzročajo grehi prednikov, ki se niso pokesali, se spovedali, prosili odpuščanja in dobili odvezo". To je področje, ki potrebuje molitev za ozdravljenje. Okno, skozi katero hudi duh stopa v človeka, so tudi notranje rane od spočetja dalje, ki negativno vplivajo na naše življenje. "Če otrok v prvih letih ni bil ljubljen, bo lahko imel probleme celo življenje". Notranje ranjeni ljudje iščejo pomoč v vseh mogočih alternativah, kot so vedeževalci, zdravilci, astrologi, bioenergetiki, radiestezisti itd., "nasedajo bedarijam šarlatanov in okultnim praksam". Izganjalec hudih duhov človeku pomaga z "molitvijo za notranje ozdravljenje", s procesom, v katerem smo osvobojeni občutij zamere, zavrženosti, jeze, samopomilovanja, depresije, krivde, strahu, žalosti, sovraštva, občutkov manjvrednosti in obsojanja. Pri tej molitvi prosimo Jezusa, naj gre v našo preteklost in ozdravi vsako rano, izbriše boleče spomine. "Brskanje po svoji notranjosti je uničujoče, če pogleda ne obrnemo na Jezusa in ne povabimo njega v svoje življenje". Različne vzhodnjaške metode razgalijo človeško stisko in bedo, "problem teh metod je, da nimajo odrešenja v sebi". Veternik je povedal, da je spoznal več oseb, ki "so se ukvarjale z jogo, končale pa so na psihiatriji". Najpogostejši vzrok satanovega vpliva na človeka imajo njegovi osebni grehi, ki velikokrat pomenijo odpiranje duhu smrti in prinašajo veliko gorje na področju družinskega življenja, zdravja in psihe. "Le po temeljiti spovedi je človek lahko osvobojen, druge rešitve ne vidim", je zatrdil eksorcist. Sveto pismo ne pravi, da se moramo hudiča bati, ampak naj se mu upremo, naj bomo pozorni na njegove napade in trdni v veri. Jezus je satana premagal. Pri tem so nam v pomoč Marija, angeli varuhi, svetniki. "Ko se pri molitvi eksorcizma omeni Marija, hudič znori, popeni". Bili smo krščeni v imenu Jezusa Kristusa. Če živimo iz zakramentov, se nimamo česa bati. Nihče nam ne more škodovati, če smo res z Jezusom. "Če pa nisem, je možno vse... Če v nedeljo hodiš k maši, v ponedeljek pa k bioenergetiku, nekaj ne gre. Na dveh stolih ne moreš sedeti". G. Veternik ljudem pomaga tako, da se najprej z njimi pogovori, povpraša, kakšen odnos imajo do Jezusa, ugotovi, če gre za psihično ali duhovno težavo ("Če je psihična, jih pošljem k psihiatrom; dogaja pa se tudi, da psihiatri pošljejo koga k meni"), če se res želijo osvoboditi. "Depresije žene, ki je naredila abortus, se ne da zdraviti z antidepresivi, ker je vzrok depresije greh... Po spovedi ne potrebuje več zdravil. Odstraniti je treba vzrok"! Sledi molitev za osvobajanje; če drugače ne gre, duhovnik v Jezusovem imenu izžene - "zlomi moč" - hudega duha in moli za zaščito pred novimi napadi. "Nisem jaz tisti, ki izganja, izganja samo Jezus, jaz nimam te moči, sem navaden človek". Nato človeku ponudi program za naprej. Po spovedi je pomembno izbrati primerno, "zdravilno" pokoro, "kaj lahko spremenimo; potem bo to začetek nečesa novega". Drug zakrament za osvobajanje je evharistija, "naša največja moč, ki se je sploh ne zavedamo". Zlata vredno je tudi bolniško maziljenje, "ki pomaga v različnih stiskah, telesnih, psihičnih in duhovnih". Veternik je sklenil z mislijo, da v nikomer drugem ni odrešenja kot v Jezusu Kristusu: "Če njega sprejmem in vanj verujem, se mi ni treba ničesar bati in hudič ne more nič"!

Foto DPD

Predavanju je sledila res živahna debata. Marsikomu ni šlo v račun to, kar je gost povedal o jogi, alternativni medicini in zdravilcih. "Tudi hudič ozdravlja, potem pa drugje ven udari", je dejal in večkrat ponovil, da ne govori "iz glave, temveč iz izkušnje". / DD

So otroci dragi?

Gotovo so dragoceni!

Pred tedni je nacionalna televizija v poročila dala prispevek o tem, kako zelo dragi so otroci. Žal v smislu "stroškov", ki jih povzročajo. Res so. Otroci zaslužijo najboljše. Trgovci to spretno izkoriščajo in navijajo cene otroških izdelkov, reklame so agresivne, da je kaj, in v poplavi takšnih in drugačnih ponudb je res težko ohraniti trezno pamet. Prispevek mi je bil sicer všeč – ni izzvenel kot tehtanje, koliko otrok si lahko nekdo privošči, ampak, kako pomembna je solidarnost med družinami, da si izmenjujejo otroško opremo, oblačila, saj veliko stvari otrok preraste, preden se sploh kakorkoli obrabijo. Starši v prispevku pa niso pozabili poudariti, da so otroci neprecenljivi. In da se vedno najde način, kako zagotoviti to, kar otrok potrebuje. Zadnje čase pa se velikokrat zalotim pri razmišljanju, kaj vse so otroci dobrega prinesli v moje življenje, ali še bolje, kaj so v meni spremenili. Že čas nosečnosti je bil svojevrsten premik glede skrbi zase (in če sem to vseeno pozabila, so me na to spomnili mož in drugi bližnji). Čas po rojstvu je svojevrsten preizkus vzdržljivosti. Vzdržljivosti glede noči brez spanja, skrbi za dojenčka, hkrati pa vseeno ne pozabiti čisto nase. Če se prej nisi nikoli ukvarjal s svojimi organizacijskimi sposobnostmi, jih s prihodom novega člana, ki je na začetku popolnoma nebogljen (in ti z njim), kar naenkrat odkriješ. In iz dneva v dan izboljšuješ. Pri naslednjih otrocih pridobivanje menedžerskih sposobnosti eksponentno narašča. Pri dvojčkih je dobro še nekaj. Od prvega dne je vključen tudi oče. Ni izgovorov za kakšno materinsko superiornost. Mogoče je res mama najpomembnejša v prvih nekaj mesecih otrokovega življenja, toda za nego otroka nima izključne pravice (ali dolžnosti, kakor vzamete). Z možem sva se veliko naučila na področju medsebojnega zaupanja. Na začetku sem že omenila vsiljivost reklam za različne pripomočke. Naučila sem se ekonomičnosti in ekološkega obnašanja: da je dobro otroške stvari kupovati, ko je otrok že rojen. Sproti. Še bolje pa je, da si otroško opremo sposojamo med sabo. Otroci torej tudi pomagajo širiti socialno mrežo staršev. Pa ne samo zaradi izmenjave opreme, ampak preprosto, ker slej kot prej začutiš potrebo, da se posvetuješ s kom, ki razume tvoje težave. In pri otrocih, ki so sicer vsak poglavje zase (tudi pri dvojčkih – potrjeno dvakrat!), boš sčasoma že našel koga, ki se je enkrat v napornem obdobju vzgajanja znašel v isti zagati. In jo uspešno rešil. Otroci ti pomagajo, da postaneš boljši človek. Zaradi njih si sposoben narediti stvari, za katere si nisi predstavljal, da jih lahko. Naučijo te potrpežljivosti, vztrajnosti, doslednosti, prijaznosti, nežnosti. Vračajo na poti v odraslost izgubljeno igrivost in otroškost. Če nisi še vešč komunikacijskih veščin, imaš na voljo neprekinjen tečaj. Ne dobiš nobenega potrdila, da si ga opravil, dobivaš pa zelo pogoste potrditve o osvojenih veščinah poslušanja. Da o veščini utemeljevanja lastnih stališč in prepričevanja niti ne govorimo. In za to ni potrebno čakati do pubertete. Če si pozabil zakonitosti dobrega vrtnarja, jih ob otrocih ponovno osvojiš: kaj pomeni posejati, skrbeti za rast, čuvati in obenem moliti in zaupati, da bodo tudi pogoji izven dosega lastnega nadzora spodbudni, da bo pridelek dober. In nikoli prav dobro ne veš, kakšen bo rezultat. Samo upaš in daš najboljše od sebe. Zaradi odločitve za otroke sem bila in sem še deležna neprecenljivih življenjskih lekcij. Zaradi teh sem boljša do sebe in drugih. Jasno je, da vse opisano lahko pridobiš tudi, če nimaš svojih otrok. Ko sva se odločala za otroke, nisva vedela, kako dragi so. Dragoceni. Vse, kar vlagava vanje, in še več, dobivava tisočerno povrnjeno.

Alenka Hvalica

Filip Terčelj – član škofjeloškega profesorskega ceha

Člani ceha kot osebnosti, ki so se vzajemno dopolnjevale

Od dveh pobudnikih in treh prijateljih, ustanovnih članih profesorskega ceha ter o merilih članstva sem spregovorila v prejšnjih nadaljevanjih. V tem smislu je bilo tudi omenjeno, da je v "cehu" Terčelj srečal nekaj sodelavcev s (poljanske) gimnazije in tudi profesorjev iz Zavoda sv. Stanislava, kjer se je sam šolal, in še nekaj bližnjih, s katerimi se je v nadaljnjih letih še srečeval. V cehu je srečal celo svojega gimnazijskega profesorja. To je bil najstarejši udeleženec cehovskih srečanj, dr. Josip Demšar, duhovnik, blagi profesor verouka na šentviški škofijski gimnaziji (1905-14), nekdanji Terčeljev profesor in vzgojitelj.

Z druge (poljanske) gimnazije v Ljubljani so bili člani: dr. France Koblar, profesor slovenščine in latinščine, Pavel Sušnik, profesor francoščine in latinščine, Maks Stanonik, duhovnik, profesor verouka. Naslednji, ki pa jih Terčelj na edinem sestanku, ki se ga je udeležil leta 1935, ni srečal, so bili: dr. Lovro Sušnik, profesor francoščine in nemščine, Dora Vodnik, r. Pegam, profesorica nemščine, njen mož dr. Tone Vodnik, Debeljakov sošolec s slavistike v Ljubljani in Krakowu, slavist, pesnik in mislec.

S šentviške škofijske gimnazije sta bila: Jakob Šolar, duhovnik, profesor slovenščine in francoščine, znanstvenik, pisec čitank, dobrotnik mnogim dijakom. Maks Miklavčič, duhovnik, profesor zgodovine, znanstvenik. Oba sta bila le toliko mlajša, da Terčelja nista več imela v klopeh.

Omenim naj še dr. Vilka Fajdiga, tudi loškega kaplana, profesorja verouka na 3. (bežigrajski) gimnaziji, ki se je "cehu" pridružil l. 1936. Z njim in dr. Francem Koblarjem se bo Terčelj še družil med 2. svetovno vojno v t. i. Finžgarjevem krogu.

Zanima nas profil teh ljudi, ki so bili vsi profesorji, nekateri tudi posvečeni duhovniki, česar ne smemo prezreti. Kljub omejenosti prostora bi jih rada na kratko predstavila, saj dopolnjujejo lik Filipa Terčelja, ki je tema tega prispevka, dodajajo mu globino, kakršne mu z ničimer drugim ne bi mogli dati. Kot celota sama po sebi pa podajajo profil "ceha", ki ni bil kar nekaj, nekakšen izgovor za prijateljska srečevanja, kot v spremni besedi k spominom Ivana Dolenca, Moja rast, na strani 234 poudarja in prikaže dr. Tine Debeljak!

Genius loci Loke - usoden za Terčelja?

Ko tako dobivamo vpogled v to, kar je bil škofjeloški "profesorski ceh", ga odkrivamo in se pri teh vsebinah zadržujemo, dobro pa je, da ta krog še malo zavrtimo in ga razširimo ter obogatimo z imeni Terčeljevih gimnazijskih profesorjev in vzgojiteljev, ki so izšli iz Stare oz. Škofje Loke in okolice ali vsaj s tistega (severo – severozahodnega) konca Slovenije nad Ljubljano. Pri tem upoštevajmo, da je bil Terčelj med 'prvenci' Zavoda, od 1905, maturiral je 1913, bogoslovje pa je končal l. 1917.

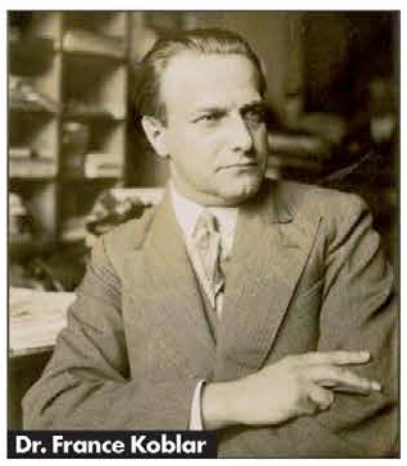
Dr. France Koblar

Terčeljevi gimnazijski vzgojitelji in profesorji

Ob odprtju Zavoda je bil 4 leta tam za rektorja dr. Franc Ušeničnik (Poljane nad Škofjo Loko, 1866 – Ljubljana, 1952), duhovnik, poznejši Terčeljev bogoslovni profesor. Leta 1919 je postal ravnatelj gimnazije in Zavoda dr. Andrej Karlin, Debeljakov in Blaznikov ravnatelj, duhovnik, škof, (Stara Loka, 1857 - Maribor, 1933), ki je s svojo osebno zgodbo močno opozoril Škofjeločane, še posebno kaplana Filipa Terčelja, česa je zmožna fašistična oblast, ki je msgr. Karlina 'vrgla' s škofijskega prestola v Trstu. Za naše ljudi je to bilo skrunjenje svetega, poleg vsega so ga izgnali z ozemlja kraljevine Italije. Nepreskrbljenemu poznejšemu mariborskemu škofu (1923-33) je ljubljanski škof Jeglič s plemenito potezo, ko ga je določil za ravnatelja, rešil eksistenco in dostojanstvo.

Dr. Anton Breznik, (Ihan pri Domžalah, 1881 – Ljubljana, 1944), duhovnik, znanstvenik, slovenski jezikoslovec, slovničar, ljubitelj mladine, ki je prišel v Zavod 1910 za suplenta, od 1912 Terčeljev profesor slovenskega jezika, 1936-44 ravnatelj. Gašper Porenta, (Stara Loka, 1870 – Ljubljana 1930), duhovnik, Terčeljev prefekt v Zavodu od 1905 in učitelj risanja. Jožef Kržišnik, (Predmost pri Poljanah nad Škofjo Loko, 1872 – Ljubljana, 1927), duhovnik, od 1907 suplent, od 1909 Terčeljev profesor zgodovine in geografije. Frančišek Pengov, (Pšata pri sv. Jakobu ob Savi, 1876 – Ljubljana, 1945), duhovnik, biolog, ki je znal lepo prikazati delovanje človeškega in živalskega telesa, ptic in žuželk, zlasti čebelic, od 1907 suplent in Terčeljev profesor na gimnaziji. Pengov je iz Šentvida redno zahajal tarokirat k škofjeloškemu župniku Šinkovcu: nedvomno sta si imela kaj povedati o novem kaplanu, novomašniku Terčelju!

Med bogoslovnimi profesorji Filipa Terčelja pa je bil ob že omenjenem Francu Ušeničniku tudi njegov brat, sloviti filozof in tudi pesnik, Aleš, (1868-1952), od 1938 redni član SAZU, 21.6.1948 izbrisan s seznama, na novo vključen po letu 1990.

Terčeljevi sošolci od 1905

Med sošolci, ki so prihajali s škofjeloškega področja, naj naštejem vsaj nekatere: Janez Pintar (Sv. Duh pri Stari Loki 1895 - Sloss Moos pri Sterzingu na Južnem Tirolskem, 1980). Ta Terčeljev novomašni sobrat, ki je bil z njim od prvega razreda 1905 na prvi popolni slovenski gimnaziji v Zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano, je ob 50-letnici mature, leta 1963, v Svobodni Sloveniji, glasilu Slovencev Južne Amerike, od 27. 6. v devetih nadaljevanjih objavil svoje, torej tudi Terčeljeve, Spomine na šolanje v Škofovih zavodih.

Drugi Terčeljev novomašni sobrat z loškega konca je bil tudi dr. Anton Dolinar, (Škofja Loka, Trata, 1894 - New York, 1953), sošolec od 1905; glasbenik, muzikolog, leta 1923 je doktoriral na Dunaju, član ceha kot "profesor v mestnem liceju", do 1945 je bil tudi urednik radia Ljubljana. Leta 1945 se je umaknil in odšel v ZDA. Med ostalimi sošolci 'prvenci' lahko omenimo še Frančiška Škrjanca, ki se je rodil v Predmostu pri Poljanah nad Škofjo Loko l. 1892. S Terčeljem so leta 1913 maturirali Vincenc Zor, r. l. 1892 v kraju Vaše pri Preski, Ivan Dornik, r. l. 1893 iz Nevlja pri Kamniku, Ciril Potočnik, r. l. 1894 z Žirovskega vrha pri Trati, Andrej Stare, r. l. 1892 v Spodnji Senici pri Sori, Blaž Svetelj, r. l. 1893 Podgorje pri Kamniku, in Frančišek Šuštar, r. 1893 v Kotu pri Vodicah.

Ob dejstvu, da je Filip Terčelj prvo pot v službi kaplana in zadnjo pot, kamor ga je opasal Gospod za Žrtev, opravil v loški pokrajini, ob zgornjih imenih, ki so nedvomno vplivala na Terčeljevo oblikovanje, ob podatku, da po prebegu iz Italije 27.4.1934 ni poiskal zavetja ne pri kakem sobratu v Ljubljani, ampak pri sestrah v Repnjem, da je sam določil za svojo 'domovnico' Škofjo Loko, ob dejstvu, da mu je "škofjeloški ceh" avgusta 1935 nudil dobrodošlico, se samo zastavlja vprašanje, le retorično vprašanje, ali ni ob vipavskem, prav loški genij določal Terčeljevo usodo?

/ dalje prihodnjič
Marija Pegan

Dobrodelna akcija Radia Ognjišče in Škofijske karitas Koper

Iskrica za Staro goro

Bolnišnica Stara gora je oddelek Bolnišnice Franca Derganca iz Šempetra pri Gorici in deluje že od leta 1952. Bolnišnica Stara gora je namenjena invalidni mladini in otrokom z razvojnimi motnjami in okvarami. Otroci in mladi so iz celotne Slovenije, večina med njimi boleha za hudo obliko cerebralne paralize in potrebuje celodnevno zdravstveno varstvo kakor tudi ustrezno vzgojno-varstveno in terapevtsko dejavnost. Bolnišnica je stara 60 let, pred štiridesetimi leti so postavili še montažne paviljone; čas je naredil svoje, zato osebje, z zdravnikom dr. Jurijem Karampandžo na čelu ter starši in vsi ljudje dobre volje pričakujejo, da bo država poskrbela za nove paviljone, za primerno opremo pa računajo na donatorje in posamezne darovalce.

.... In tu je vstopila Pustna sobotna iskrica. Odgovorni urednik radia Ognjišče msgr. Franci Trstenjak, novinar Jurij Sešek in snemalec Izidor Šček so obiskali Staro goro, se pogovorili z zdravnikom in osebjem, srečali nekatere starše, predvsem pa videli otroke, ki ne morejo povedati, kaj potrebujejo, vsak še tako bežen opazovalec pa začuti, da bi jim dal vse, kar premore, samo, da bi jim bilo udobno. K sodelovanju so povabili Škofijsko karitas Koper, ki bo darove zbirala in poskrbela za namensko porabo denarja. Zdravnik in strokovne delavke so z veseljem sprejeli ponujeno roko in v en glas povedali, da bi bil njihovim otrokom in terapevtom vsakdan dosti lažji, če bi imeli sobo za sproščanje. Taka soba ima po navadi vodno posteljo, možnost popolne zatemnitve, popolno zvočno izolacijo, oblazinjena tla in steno, opremljeno z raznimi stimulacijami. Soba pomaga pri sproščanju ali stimulaciji hiperaktivnih ali premalo aktivnih otrok. Gre za terapevtsko sobo in mnoge sodobne pripomočke, ki pomagajo pri napredovanju zdravja invalidnih otrok.

Za sodelavce Radia Ognjišče je bil to velik izziv, ne samo da so želeli zbrati čim več, postali so glas otrok, ki ne morejo kričati in prositi, ki ne morejo pisati peticij in protestirati, ki nemočno ležijo in hvaležno sprejemajo ljubezen in nesebično pomoč osebja, ki z njimi dela. Pustna sobotna iskrica je bila temu jasen dokaz, bila je zaradi krofov in mask pustna, toda zaradi obiskovalcev v dvorani Svetega Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano je zaradi otrok, družin, tudi več generacij, prerasla v luč dobrote. To je bil dobrodelni pustni ples, na katerem je vsak prostovoljno prispeval svoj čas in svoj talent, od nastopajočih, do pomočnikov in izredno humogene ekipe sodelavcev Radia Ognjišče; tudi pustne dobrote so bile dar, ki se je s prodajo spremenil v dar za Staro goro. Igrali so Čuki, Jan kvintet in plesalke Plesnega studia. Med prireditvijo se je ekipa novinarjev Radia Ognjišče oglašala v živo. Druga ekipa pa je veselo beležila klice darovalcev. Kljub živžavu otrok, veselemu razpoloženju, glasbi in plesu je vsakokrat ob sporočilu Jureta Seška o zbrani vsoti dvorana najprej utihnila, nato je sledil velik aplavz.

Družina ježkov

Pomladni travnik

Obiskovalce v dvorani in poslušalce Ognjišča se je zelo dotaknilo pričevanje mame pacienta iz Stare gore, ki je opisala težave svojega 16-letnega sina in nesebično pomoč zdravstvenega osebja z besedami: "Tu je združena vera, upanje in ljubezen".

Pomlad

Poseben dogodek je bila podelitev nagrad najbolj izvirnim družinskim, skupinskim in posameznim maskam. Človek ne more verjeti, koliko domišljije in pridnih rok je potrebnih, da se številna družina prelevi v ježke, v avion s posadko ali v družino čukov; lep je bil pogled na skupino otrok, ki so ponazarjali cvetoči travnik. Najtežje je bilo pri posameznih maskah, saj so bile zastopane številne rože, živali, pravljična bitja, bila sta celo kozolec in avtobus, zato je bila deklica, ki je predstavljala Pomlad, deležna prve nagrade, sicer pa smo bili zaradi dobrega dela nagrajeni prav vsi.

Na prireditvi smo bili tudi sodelavci Škofijske karitas Koper kot tehnično osebje ter predstavniki bolnišnice Stara gora. Ko se je na koncu Jure Sešek še enkrat oglasil in povedal: "Zbrali smo več kot 64.000 evrov", je vodja vzgoje v bolnišnici Stara gora Gabrijela Kodre rekla: "Ganjena sem nad tako veliko srčnostjo poslušalcev Radia Ognjišče. Vem, da je v tem času marsikomu težko darovati, vendar se je za ta korak odločil. V imenu otrok in njihovih staršev ter osebja in vodstva naše bolnišnice se poslušalcem pa tudi organizatorjem, Radiu Ognjišče in Škofijski karitas Koper, iskreno zahvaljujem. Zbrane darove bomo porabili v dobro otrok"!

Pustna sobotna iskrica, ki letos praznuje 10. rojstni dan, je tokrat dala darilo otrokom iz domovine. Glavni in odgovorni urednik, msgr. Franci Trstenjak, ki ni mogel skrivati veselja ob odzivu poslušalcev in obiskovalcev v dvorani, je rekel: "Letošnja jubilejna Pustna sobotna iskrica dokazuje: če delaš z ljubeznijo za uboge, potem je na koncu več kot viden rezultat. Želim si, da bo današnji uspeh samo nadaljevanje prizadevanj vseh strokovnih delavcev v Oddelku za invalidno mladino Stara gora, da bodo lahko kmalu vstopili v nove prostore, ki bodo res človeka, oziroma še bolje rečeno, otroka vredni"!

Jožica Ličen

Globalni etos

Človekove vrednote v lastni tradiciji

Spomin mi poroma v zgodnje otroštvo. Stric mi je rad zvečer pred domačo hišo razkazoval zvezdnato nebo. Tako sem spoznal večernico pa veliki in mali voz in še druga ozvezdja, ki pa se jih več ne spominjam. To je bil zame poseben čar in od tedaj še vedno rad pokukam tja gor v zvezdnato nebo in obujam spomine na svoje prve korake v astronomijo ali zvezdoslovje, kot smo tedaj preprosto govorili. Zvezde in ozvezdja pa ostajajo daleč nad nami v vesolju. Tako ostaja daleč od naših spoznanj tudi marsikaj, na kar sploh ne pomislimo.

Hans Küng

Zaustavil se je znanec, prepričan ateist, in mi ob kavi povedal, da je poslušal znanega kritičnega teologa Hansa Künga, ki je 28. januarja 2012 v furlanskem mestecu Percoto dobil letošnjo nagrado Nonino. To vsako leto podeljuje znanim osebnostim tamkajšnji obrat za žganjekuho Nonino.

Priznam, da se je z ljudmi, ki so neverni, težko pogovarjati o veri, še posebej, če imajo predsodke proti njej. Še težje pa je, če veš, da je bila omenjenemu teologu, ki je bil tudi koncilski teolog, odvzeta pravica do poučevanja teologije na katoliških vseučiliščih zaradi stališč, ki jih je in jih še zagovarja. Tokratni pogovor z mojim znancem je bil bolj rahlo napadanje konservativizma Katoliške cerkve kot pa Küngovih spoznanj. Omenil sem mu mlajšega slovenskega katoliškega duhovnika, ki slovi prav po tem, da je prevedel v slovenščino kar lepo število Küngovih knjig, za povrh pa še kup razprav in člankov, tako da tudi vsaj tisti Slovenci, ki bi si želeli srečati se s spornim teologom, nimajo nobene zapreke. Obenem sem pripomnil, da temu duhovniku za jasnost prevodov zavidajo celo poklicni prevajalci, prav tako ga ceni tudi lektor nemškega jezika na naši univerzi. Temu prevajalcu – mlajšemu duhovniku - prav zaradi simpatije do teologa Künga ni bilo omogočeno nobeno jezikovno izpopolnjevanje v prevajalstvu, s strani cerkvenega vodstva – zaradi bojazni, kaj bo zopet prevedel, čeprav prevaja tudi druge pomembne osebnosti, kot je na primer Anselm Grün.

Küngov globalni etos je zamišljen v spoznanju, da človeštvo potrebuje najprej univerzalni etos. V projektu Univerzalni etos želi Hans Küng uveljaviti soglasje glede skupnih vrednot, drž pa tudi etičnih meril pri vseh ljudeh ne glede na vero, raso, ideologijo ali narodnost. Tu ne poudarja kake nove etične norme, pač pa so v ospredju vrednote, ki jih vsak človek lahko najde v svoji lastni tradiciji. Osnovne etične zahteve zavezujejo vse ljudi k spoštovanju življenja, k nenasilju do drugega, k medčloveški solidarnosti, strpnosti, sodelovanju pa tudi k spoštljivemu odnosu med spoloma itd. Če pa želimo, da bi univerzalni etos postal podlaga za mednarodno sožitje in sodelovanje, nosijo najprej posebno odgovornost svetovne veroizpovedi, ali jasneje, njihovi predstavniki, ki naj vzbujajo in vodijo medverski dialog. Küng je v Percotu končal z besedami: "Ne bo miru med državami, če ne bo miru med veroizpovedmi; ne bo miru med različnimi religijami, če ne bo dialoga. Ni dialoga med religijami brez globalnih etičnih standardov"! To so tudi pogoji, da bo človeštvo lahko preživelo v 3. tisočletju.

Znašli smo se v globalizaciji z dvema obrazoma: svet postaja eden v dobrem in slabem, gonilne sile globalizacije, gospodarstva in politike pa iščejo predvsem svoje delne interese. Prav zato je nujno, da bi se človeštvo zedinilo, na katerih etičnih osnovah bo gradilo družbo prihodnosti. Ta družba bo morala biti pravična za vse ljudi in preseči dosedanjo ureditev, ki še vedno sloni na izkoriščanju šibkih in nerazvitih. Prav ti soustvarjajo medsebojne spore, tudi vojne, in svet tako vodijo v možno katastrofo. Prav svetovna verstva imajo pri tem posebno moralno obveznost.

Ambrož Kodelja

Kratke

Duhovno oskrbo v slovenskih bolnišnicah nudi 36 bolniških duhovnikov

V Sloveniji je približno 36 duhovnikov, ki duhovno spremljajo bolnike v bolnišnicah. V ljubljanski metropoliji jih je 24, v mariborski pa 12, je na novinarski konferenci Slovenske škofovske konference pred svetovnim dnevom bolnikov povedal bolniški duhovnik v ljubljanski nadškofiji Miro Šlibar.

V nadškofiji Ljubljana je skupaj s koprsko škofijo 16 bolnišnic s približno 4000 posteljami. V mariborski nadškofiji, ki vključuje še škofijo Celje in Mursko Soboto, pa je 11 bolnišnic, ki imajo skupaj okoli 3700 bolniških postelj, je dejal Šlibar.

Povedal je, da je v slovenskih bolnišnicah na zdravljenju okoli 7700 bolnikov, zanje pa skrbi 36 bolniških duhovnikov. Večina teh duhovnikov dela na župnijah.

V 22 bolnišnicah so tudi kapele, v katerih so maše po urniku. Ta pa je odvisen od velikosti bolnišnice in možnosti obiska, je pojasnil Šlibar.

Po besedah bolniškega kurata iz celjske škofije Andreja Urbancla, v bolnišnicah duhovnik bolnike obiskuje, se z njimi pogovarja in jim omogoči prejem zakramentov. "Bolniki lahko duhovnika pokličejo tudi sami. Če tega ne zmorejo, ga pokličejo njihovi svojci ali bolnišnično osebje", je pojasnil Urbancl.

Letošnji 20. svetovni dan bolnikov, 11. februarja, je potekal pod geslom "Vstani in pojdi! Tvoja vera te je rešila", je povedal ravnatelj Medškofijskega odbora za pastoralo zdravja Jože Štupnikar. Ob tem je dodal, da bo podgeslo svetovnega dneva bolnikov "Blagodejna milost zakramentov ozdravljanja".

"Vsebina letošnjega svetovnega dneva družbo Cerkev sili k razmišljanju, iskanju možnosti in konkretizacije celostnega pristopa pomoči in zdravljenja bolnikov", je poudaril Štupnikar.

Pri Celjski Mohorjevi dela Franca Sodje in Metke Klevišar

Celjska Mohorjeva družba je 13. februarja predstavila deli Franca Sodje - tretji ponatis knjige Pred vrati pekla in drugi ponatis Pisem mrtvemu bratu - ter knjigo zdravnice in publicistke Metke Klevišar Samo, da bo zdravje. Skozi deli Sodje se zrcali njegovo življenje, zaznamovano z zapori in pregnanstvom, Klevišarjeva pa podaja svoj razmislek o zdravju.

Pisma mrtvemu bratu in Pred vrati pekla sta prvi avtorjevi deli v zbirki Izbrani spisi. Izdajanje njegovih del v omenjeni zbirki bodo končali leta 2014, ko bodo obeležili stoletnico avtorjevega rojstva, je pojasnil Andrej Rot, ki je uredil obe deli.

Po njegovih besedah Sodja ni bil v prvi vrsti pisatelj za sladokusce, pač pa duhovnik, ki je pustil močan pečat v vseh, s katerimi se je srečal. Izkušnjo osemmesečnega zaprtja v samici, prisilnega dela in spoznanja, da je nezaželen v državi, je vzel kot izhodišče za osebno pot k svetosti. Marija Cvetek je v spremni besedi k delu Pisma mrtvemu bratu Sodjo označila kot človeka velike ljubezni. Kot je pojasnila, je sam zapisal, da je ljubezen brez trpljenja prazna lupina, trpljenje brez ljubezni pa "brneč zvon, zveneče cimbale, vpitje v prazno, krik k sebičnosti". V knjigi Pred vrati pekla opisuje avtor obdobje med vojno, ko je nekemu bogoslovcu pomagal čez mejo in bil zato obsojen na zapor in odvzem vseh državljanskih pravic. V delu Pisma bratu pa je zbranih 32 pisem, v katerih piše o soočanju s svojo boleznijo bratu, ki je zaradi podobne bolezni umrl. Samo, da bo zdravje je deveta knjiga Metke Klevišar. Kot je poudarila, knjiga sovpada z evropskim letom aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti, pa tudi s svetovnim dnevom bolnikov, ki smo ga obeležili 11. februarja.

V knjigi podaja Klevišarjeva svoja razmišljanja o zdravju, ki je po njenih besedah zlasti v medijih zavajajoče predstavljeno. Zdravje je mnogokrat opredeljeno kot največja vrednota, kar lahko po njenem prepričanju hitro postane stvar manipulacije. Marsikdo se bori s kakšno boleznijo, pa vendar ostaja ustvarjalen, je menila, zato kot sporno ocenjuje splošno mnenje "če je zdravje, je vse, če ga ni, ni pa nič".

Praznovanje goriških zavetnikov

Letos bo praznovanje goriških zavetnikov sv. Hilarija in Tacijana potekalo od 3. do 19. marca. Začelo se bo to soboto ob 20.30 v KC Lojze Bratuž z uspešnim recitalom Semplicemente Francesco, ki ga pripravljajo mladi iz župnije goriške stolnice. V četrtek, 8. marca, bosta Luigi Tavano in Cesare Scalon ob 17.30 v palači Rabatta govorila na temo: Cancianus de Goritia (1313-1331), prvi goriški škof v patriarhatu. V soboto, 10. marca, bo v avditoriju v ul. Roma ob 17.30 srečanje z znanim filozofom Massimom Cacciarijem (na sliki) o svobodi in zasužnjenosti, na temo: Jaz sem Gospod, tvoj Bog. Svečano slavje z blagoslovom mesta bo 16. marca ob 18.30.

Iz dnevnika goriškega nadškofa

V soboto, 3. marca, se bo goriški nadškof msgr. Dino De Antoni ob 20.30 v KC Lojze Bratuž v Gorici udeležil recitala Semplicemente Francesco. V nedeljo, 4. marca, bo ob 9. uri maševal v Ločniku, nato pa bo nastopil na posvetu škofijske Katoliške akcije. Od 5. do 9. marca bo v kraju Torreglia (PD) na duhovnih vajah za škofe Treh Benečij.

Goriška / Nekaj napovedi

- Še zadnje **predavanje v organizaciji Skupnosti družin Sončnica** bo v četrtek, 1. marca, ob 19.30 v Močnikovem domu v Gorici. Kristina Martelanc in Adam Seli bosta govorila o pošteni komunikaciji.
- Dekanija Štandrež v sodelovanju s Kulturnim centrom Lojze Bratuž in SD Sončnica vabi na **predavanja za utrjevanje duha**, ki bodo potekala v KC Bratuž v Gorici ob 20.30. Dne 15. marca bo Branko Cestnik govoril na temo: Nova evangelizacija? Dne 12. aprila pa bo dr. Oskar Simčič predaval na temo: Kristus da! - Cerkev ne!?
- V nedeljo, 4. marca, bo **dekanijski križev pot** na Mirenski Grad. Zbiranje ob 15. uri.
- Pri sv. Ivanu je vsak torek in petek v postu ob 17.30 **križev pot**.

Kratke

Zadnji uspehi učencev SCGV Emil Komel

Na šoli Komel se že spet veselijo zaradi odličnih uspehov nekaterih perspektivnih učencev.

Pred kratkim je namreč potekalo Regijsko tekmovanje mladih glasbenikov Primorske v organizaciji Zveze primorskih glasbenih šol v disciplinah: citre, harfa, violina, violončelo, kitara in komorne skupine s pihali.

Iz SCGV Emil Komel sta se tekmovanja za godala na glasbeni šoli v Postojni v sredo, 15.2.2012, udeležila dva gojenca, ki sta se odlično izkazala v svojih kategorijah in prejela zlato priznanje. To sta 14-letni čelist Francesco Malaroda iz razreda prof. Aleksandra Sluge, ki je v 1. c kategoriji prejel 92 točk in se uvrstil na 1. mesto, ter 13-letni violinist Aleš Lavrenčič iz razreda prof. Jurija Križniča, ki je v svoji kategoriji dosegel 91 točk ter 2. mesto. Oba sta si z zmago priborila nastop na 41. državnem tekmovanju TEMSIG, ki bo v mesecu marcu v Brežicah pri Krškem oz. Črnomlju.

Na Glasbeni šoli Postojna je v četrtek, 16.2.2012, potekalo tudi regijsko tekmovanje za disciplino kitara; udeležila se ga je 11-letna Mia Marinič. Mlada kitaristka iz razreda prof. Franka Reje je v 1. b kategoriji dobila 86,33 točk in srebrno priznanje.

Poleg tekmovanj so v tem času potekale tudi razne prireditve ob dnevu slovenske kulture. Med temi je seveda najbolj pomembna osrednja proslava, ki jo organizirata krovni organizaciji SSO in SKGZ. Proslava je bila v soboto, 11. februarja, v gledališču Ristori v Čedadu; med nastopajočimi sta bila tudi Aleš Lavrenčič in pianist Alexander Gadjiev, ki se je uvrstil tudi v finale na tekmovanju Evrovizijski mladi glasbeniki 2012; tekmovanje pripravlja Uredništvo za resno glasbo in balet TV Slovenija. Na izboru slovenskega predstavnika, ki je bil v Slovenski filharmoniji v petek, 17. februarja 2012, so finalisti igrali ob spremljavi Simfoničnega orkestra RTV Slovenija.

Ekipa orodnih telovadcev AŠZ Olympia – Gorica v Ljubljani na Državnem prvenstvu za Medalje Sokolček

V soboto, 11. februarja 2012, se je tekmovalna ekipa orodnih telovadcev AŠZ Olympia – Gorica kljub močni burji in snežinkam odpravila v Ljubljano na Državno prvenstvo za Medalje Sokolček. Predstavniki Olympie (Ivan Boškin, Ivan Devetak, Luca Marras, Andy Rustja, Manuel Peršolja, Volodymyr Karpyuk, Marta Fajt – trener

Miha Vogrinčič) so se res odlično odrezali. Poleg goriške Olympie so se tekmovanja udeležili Renče, Narodni dom in Bežigrad (Ljubljana).

V kategoriji Bronasti Sokolček Cicibani (2003 in mlajši) je Ivan Boškin (Olympia) zasedel odlično 2. mesto s 64,8 točkami - imel je samo 0,2 točke zaostanka za zmagovalcem.

V kategoriji Bronasti Sokolček Mlajši dečki (2000 / 2002) sta Ivan Devetak (3. mesto – 65,1 točk) in Andy Rustja (5. mesto – 64,1 točk) z lahkoto osvojila medaljo.

V kategoriji Srebrni Sokolček Mlajši dečki je Volodymyr Karpyuk s 65,8 točk dosegel 1. mesto in prepričljivo zmagal.

V kategoriji Bronasti Sokolček Starejši dečki (1999 /1998) sta Luca Marras in Manuel Peršolja odlično predstavljala Olympio z zasedenim drugim in četrtim mestom. Luca je dosegel 65,9 točk, Manuel pa 61,4 točke.

Odlično 1. mesto je s 63,2 točkami v kategoriji Srebrni Sokolček Starejši dečki dosegla Marta Fajt, ki je tekmovala z dečki po programu za dečke, saj kot edina deklica trenira pri AŠZ Olympia prav skupaj z njimi. Njena povprečna ocena je bila 9,03.

Še nekaj zanimivosti oz. ocen: najvišjo oceno je na parterju dosegel Manuel Peršolja (9,4).

Na preskoku je bil tudi Andy Rustja ocenjen z oceno 9,4. Ivan Devetak je na kanwasu prejel odlično oceno 9,8, prav tako tudi Volodymyr Karpyuk na krogih. Najvišja ocena za Volodymyrja Karpyuk (bradlja) in Luco Marrasa (drog) je bila 9,5. / Damijana Češčut

Pustovanje v vrtcu Pikapolonica

Na pustni četrtek je bilo v vrtcu Pikapolonica v Pevmi veselo in zabavno. Vrtec se je napolnil z vilami, klovni, Pikami Nogavičkami, spajdermani, supermani, čarovnicami, Rdečimi kapicami, gusarji, medvedki, miškami ter drugimi izvirnimi maškarami. Vzgojiteljici sta poskrbeli za primerno animacijo in vesela glasba je vse maškare vabila k pustnemu rajanju. V

jutranjih uricah prijetnega druženja so se vsi skupaj trudili, da bi čim prej pregnali zimo in priklicali prve spomladanske sončne žarke. / (sg)

Dan slovenske kulture v Štandrežu

Prešeren in njegovi stihi

Župnijska dvorana Anton Gregorčič v Štandrežu je bila v nedeljo, 26. februarja, prizorišče doživete in lepo oblikovane proslave ob slovenskem kulturnem prazniku. Razveseljivo je tudi, da so bili skoraj vsi sedeži zasedeni, saj, žal, večkrat prisostvujemo podobnim prireditvam, ki niso tako obiskane, kot bi se za tako priložnost spodobilo.

Na štandreški proslavi je imel glavno vlogo Prešeren sam, ki ga je prepričljivo odigral Matej Klanjšček. Ob zatonu življenja se je pesnik ozrl na svojo prehojeno življenjsko pot, ki je bila posejana z razočaranji, a tudi z veselimi trenutki. Posebno ga je razveselilo, da so končno lahko le izšle njegove poezije z lepim zlatim napisom: Poezije dr. Franceta Prešerna.

Foto DP

Prešernov nastop so obogatili razni glasbeni, recitacijski, pevski in zborovski vložki, ki so prispevali, da je bila prireditev tekoča, vsebinsko bogata in prijetna za poslušalce. Zasluga gre vsem izvajalcem, režiserju Jožetu Hrovatu in avtorici besedila Elviri Brumat Medvešček.

Proslavo sta s skupnimi močmi pripravili Prosvetno društvo Štandrež in Kulturno društvo Stanko Vuk Miren-Orehovlje. Slavnostni govor je imel Damjan Paulin, izvajalci pa so bili: štandreški župnijski otroški zbor pod vodstvom Lucrezie Bogaro, župnijski zbor sv. Jurija iz Mirna pod vodstvom Andreja Budina in štandreški mešani zbor, ki ga vodi Mojca Sirk. Recitacije sta podala Mojca Dolinšek in Nejc Cijan Garlatti. Glasbene točke je na klavir izvajala Eva Dolinšek, na violino pa Ana Cotič. Solistične točke so zapeli Kristina Budin, Natalija Budin in Matija Rupnik.

Miha Obit v Katoliški knjigarni

Drugič na kavi s knjigo

Povsem je uspelo tudi drugo srečanje "na kavi s knjigo", ki je potekalo v četrtek, 23. februarja, v Katoliški knjigarni. Ob skodelicah kave Primo Aroma in piškotih sta se s tokratnim gostom, beneškim novinarjem, pesnikom in prevajalcem Miho Obitom, pogovarjala Martina Kafol in Jurij Paljk, do besede pa so prišli tudi drugi udeleženci, zbrani okrog mizice v prijetnem in neformalnem vzdušju.

Obit je povedal, da je začel prevajati zase, "s slovarjem v roki". Na festival v Topolovem, ob meji, je začel vabiti slovenske avtorje in ugotovil, da obstaja zanimanje, "pa čeprav poezija v Italiji nima tržišča". In nastala je prva antologija. V italijanščino je prevedel več del, med drugim roman Mihe Mazzinija, pri čemer se je res zabaval. Založniki sami so mu predlagali avtorje, žal pa se večkrat niso dovolj potrudili za večjo promocijo. Posebno zadoščenje je zanj projekt Coderiana, ki je nastal pred petimi leti: književnike vabijo, da v Topolovem živijo nekaj tednov, kjer lahko snujejo in ustvarjajo. O Novem Matajurju, časniku, ki ga sooblikuje, je Obit povedal, da je njegovo veliko bogastvo večjezičnost, "variante narečij iz Terske in Nadiške doline ter Rezije". Kot otrok je domače narečje slišal, a ga ni govoril, ker so starši z njim govorili italijansko; "žal je bila taka mentaliteta". Problem narečja je, da "je staro in manjkajo vsakdanji izrazi". Teme poezij ostajajo vedno iste: naravna, zapuščene vasi, jezik, ki se izgublja... "Lažje je uporabljati italijanske besede". Tudi sam piše skoraj vedno v italijanščini; če morem, rabim narečje, "a najlažje mi gre v italijanščini". S svežimi silami prihajajo na dan glasbene skupine mlajšega rodu, ki "ohranjajo tradicijo, a na nov način". Sploh je potrebno narediti korak naprej, je dejal Obit, mladi naj najdejo nove poti in načine izražanja.

Foto DPD

Ace Mermolja gost v Feiglovi knjižnici

Pogovor o zadnji knjigi in še marsičem

Petnajst let zapisov, ki so priče našega prostora, je izšlo v knjigi z naslovom *V izpostavljeni legi*. Gre za knjigo,

ki je izšla konec lanskega leta pri ZTT in katere avtor je Ace Mermolja. Pogovor z avtorjem, ki je potekal v Feiglovi knjižnici v sredo, 15. februarja, je vodil Jurij Paljk. Paljk je poudaril, da priporoča v branje celotno knjigo, predvsem pa uvod, ki ga je napisal avtor sam in v njem pojasnjuje, zakaj se je odločil, da bo zbral svoje zapise. Prisotnim je avtor povedal, da ga je gnala predvsem želja po tem, da se ne bi to pisanje izgubilo in ostalo zakopano. Knjiga je namreč veliko bolj dostopna od starih časopisov. V njej so zbrani zapisi, ki so nastali med leti 1996 in 2011. V tem obdobju se je zgodilo marsikaj, v manjšini in izven nje: krah TKB, zaščitni zakon in njegovo uresničevanje, programska konferenca, pa tudi doba vlade Berlusconija, vstop Slovenije v Evropsko unijo. Evropa je v tem času pokazala svoje dobre, pa tudi temnejše plati.

Jurij Paljk je poudaril, da je ostal Ace Mermolja zvest daljšim zapisom, esejem, medtem ko so vsi časopisi v tem času prešli na krajše formate z več slikami. Tudi internet je prinesel drugačen tip branja, ki bi se mu lahko reklo branje "na ugriz". Avtor se je pred vsakim zapisom posvetil temeljiti pripravi, saj je moral veliko preštudirati. Paljk je poudaril tudi, da se je Mermolja loteval takih tem, ki so bile nekdaj skorajda tabu teme, ker se o njih še ni govorilo. Med prvimi je pri nas spregovoril o globalizaciji.

Avtor je obrazložil, da se je njegov pogled na manjšino z leti zelo spremenil. Ugotovil je, da v naši skupnosti vlada veliko nians. Veliko zakonov je mešanih. Obstajajo pa tudi različna občutja o tem, kaj sploh je narodnost. Jurij Paljk je povedal med drugim tudi to, da je Ace Mermolja (poleg Rudija Pavšiča) eden redkih, ki je delal v vseh pokrajinah zamejstva, zato tudi razume Beneško Slovenijo. Ker je avtor tudi pesnik, se je pogovor deloma zasukal tudi v bolj literarne vode. Avtor je namreč razložil svoje dojemanje jezika. Sam se je rodil v jezikovno dokaj revnem območju in je bil prisiljen uporabiti tak jezik, s kakršnim je razpolagal, in si znotraj tega ustvariti svoj stil.

Ace Mermolja je ne nazadnje povedal tudi, da smo vsi najprej Evropejci, saj vsi izhajamo iz filozofskih misli, rojenih v stari Grčiji. Te misli so del našega življenja, saj še vedno živimo s takim načinom razmišljanja. Evropa je sestavljena iz različnih etničnih skupin, ki so se povezale v države, a imajo znotraj teh držav tudi druge etnične skupine. Multikulturnost je po njegovem mnenju priznavanje enakovrednosti med dvema narodoma oz. etničnima skupinama. Zdi pa se, da Evropa sedaj ni sposobna preiti v multikulturnost. O tem pričajo nacionalizmi, ki se spet porajajo. Evropska unija je nastala kot odgovor na nacionalne vojne, zato da bi vse države delovale enotno, a zdi se, da se nekatere države v času krize s tem ne strinjajo več.

SR

Slovenski raziskovalni inštitut

Slovenski raziskovalni inštitut SLORI s posebno pozornostjo spremlja dinamike spreminjanja narodnostnih in jezikovnih značilnosti otrok, ki obiskujejo slovenske vrtce in šole v tržaški in goriški pokrajini ter dvojezični šolski center v Špetru. Narodnostna in jezikovna sestava šolske populacije sta izredno pomembna vidika pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnih strategij, saj sta tudi od njiju odvisna izbira učnih vsebin in oblikovanje ustreznih pedagoško-didaktičnih pristopov. Prav tako predstavljata pomemben vidik tudi pri opredeljevanju ciljev in vloge manjšinske šole v utrjevanju slovenske prisotnosti in ohranjevanju slovenskega jezika in kulture v deželi Furlaniji Julijski krajini.

V ta namen je SLORI v sodelovanju z ravnateljstvi navedenih šol pobudnik projekta o spremljanju narodnostne strukture in jezikovnih navad omenjene šolske populacije. Izvedba ŠOLA2011, druga po vrsti, vključuje vpisane v prve letnike vseh stopenj šolanja – od otroških vrtcev do srednjih šol II. stopnje - v šolskem letu 2011/2012. Novost letošnje izvedbe predstavljajo podatki o starih starših, s pomočjo katerih je bila opravljena zanimiva analiza narodnostnih značilnosti družinskih okolij znotraj medgeneracijske primerjave. Študija obravnava razvojne dinamike v zadnjem petnajstletnem obdobju. Januarja so bili izsledki predstavljeni ravnateljem, prejšnji teden v Trstu, prihodnji torek, 6. marca, pa bo o njih razprava na srečanju "Narodnost v medgeneracijski perspektivi", ki ga SLORI in ravnateljstva prirejajo v Avditoriju Šolskega centra v Gorici s pričetkom ob 17. uri. Srečanje bo vodila ravnateljica Mihaela Pirih, izsledke pa bo predstavila raziskovalka Norina Bogatec.

Poslednje slovo v cerkvi sv. Ivana v Gorici

Prof. Milko Rener, hvala za vse!

Množica ljudi, med katerimi je bilo največ šolnikov, nekdanjih in sedanjih ravnateljev, stanovskih kolegov in nekdanjih dijakov, se je v četrtek, 23. februarja, dopoldne s pogrebno mašo v cerkvi sv. Ivana v Gorici poslovila od dolgoletnega profesorja in ravnatelja na slovenskem klasičnem liceju v Gorici, Milka Renerja, ki je umrl v goriški bolnišnici v četrtek, 16., pred polnočjo. Mašno daritev je vodil msgr. Oskar Simčič ob somaševanju msgr. Cvetka Žbogarja in g. Marijana Markežiča. Msgr. Simčič se je med homilijo s toplimi mislimi vrnil v deška leta, ko sta se dvanajstletnika spoznala z Milkom Renerjem v goriškem semenišču, v katerem sta se šolala in v tistih hudih vojnih letih, ko je fašistična roka divjala po naših krajih, v prijateljskih stikih delila isto usodo. Spomnil se je, kako sta včasih zahajala tudi v hribe: nekoč sta se s kolesom odpeljala celo do Trbiža in nazaj. Msgr. Simčič je prisrčno dejal, da je zelo vesel, ker je spoznal Milka Renerja in ker se je njuna življenjska pot nekaj let vila vzporedno. Potem ju je različno usmerjen študij ločil, a sta se čez leta znašla na slovenskih višjih šolah kot profesorja. Spet sta se kot šolnika vrnila v Malo semenišče in se zavzemala, da bi ta stavba, ki je bila zgrajena s slovenskimi žulji, postala središče naših slovenskih šol. Žal, je prevladala želja drugih, ki so želeli imeti povsem novo poslopje za slovensko šolsko središče. Msgr. Simčič je dejal, da se bo Milka Renerja zmeraj spominjal kot zelo zavzetega profesorja in ravnatelja, ki je dal dijakom veliko več od gole šolske snovi. S tem se strinjamo vsi tisti, ki smo bili njegovi dijaki in smo pri njegovih urah grščine in latinščine spoznavali antični svet in literarne velikane teh dveh klasičnih literatur. Kolikokrat je v razred prinesel prevode Antona Sovreta, da bi slišali, kako lepo zvenijo heksametri tudi v slovenščini, in da bi okusili veličino antičnih mojstrovin! Prav tako nas je znal pri urah umetnostne zgodovine navdušiti za čudovite umetnine italijanskih in tujih umetnikov, katerih dela smo lahko spoznali tudi na šolskih izletih, ki jih je vodil prof. Rener in nas nanje natančno pripravil ob predvajanju diapozitivov. Privlačno je znal tudi spregovoriti o gledaliških delih, tako da smo se v licejskih letih približali tudi gledališki umetnosti in

začeli kritično presojati dela, ki nam jih je SSG ponujalo v abonmaju. Pa še za veliko drugega nas je navdušil prof. Rener: za predavanja različnih tematik, za umetnike, ki so razstavljali v našem mestu, za koncerte... Svoje dijake je res znal celostno vzgajati, da bi zrasli v zrele in pokončne osebe širokih obzorij. Za vse to smo mu neizmerno hvaležni in ga bomo ohranili v trajnem, zelo lepem spominu kot strogega, a zelo razgledanega profesorja, ki nam je bil kažipot na poti odraščanja.

Ker je bi doma iz Štjaka, kjer se je rodil 9. junija l. 1926, so ga v četrtek po pogrebni maši v Gorici peljali v rodni kraj, kjer čaka vstajenja na domačem pokopališču. Bog naj mu bo pravičen sodnik in naj mu poplača vse dobro, ki ga je predvsem za mlade storil v svojem življenju.

IK

Ob slovesu prof. Milka Renerja

Milčetu v spomin ...

Štiri od svojih petih licejskih let sem preživel pod ravnateljevanjem prof. Milka Renerja. Se pravi, da ni to nič v primerjavi z njegovim dolgim profesorskim in ravnateljskim stažem. Toda njegova človeška toplina in dobrota sta se – verjamem – vtisnili v spomin vsakega dijaka, ki je doživel Milka Renerja kot svojega ravnatelja (in profesorja). Zato bom namesto spominskega zapisa objavil govor, ki sem ga v imenu dijakov imel takrat, ko je g. ravnatelj (kako čudno, ga je tako imenovati, ko je med dijaki vedno veljal za "Milčeta") odšel v pokoj, to pa zato, ker se mi zdi, da ostaja aktualen še zdaj in bi iste besede lahko uporabil tudi danes, po dobrih petnajstih letih. Upam, da s tem idealno prevzemam misli in občutke vseh nekdanjih dijakov Liceja Primož Trubar, ki so rasli ob ravnatelju Milku Renerju.

Predvčerajšnjem je na nogometni tekmi Gimnazija premagala Licej. V naslednjem šolskem letu bodo uvedli maturitetno reformo in danes se od šolskih prostorov poslavljajo g. ravnatelj, prof. Vončina in prof. Kerševan, ki odhajajo v zaslužen pokoj ...

Skratka ... Licejcem se ne obetajo "zlati časi", nasprotno, vsi miti se nam podirajo, saj se soočamo z neko kruto realnostjo, kjer nas čaka vztrajna in odločna borba za obstanek.

Nočemo namreč, da bi naša šola izgubila tisto vrednost in kvaliteto, ki ste jo vi, g. ravnatelj, s svojim neutrudnim delom skušali posredovati. Z vami je licej dosegel zavidljivo raven.

To pa je bilo omogočeno predvsem zaradi vašega pristopa do institucije in njenih glavnih sestav – dijakov. Vaš nastop ni bil diktatorski, kot se na žalost marsikje dogaja, ampak je zaživel v konstruktivnem in uspelem dialogu med vami, profesorji in dijaki, ki se je nato razvil v raznorazne konkretne pobude: Gradnikova, Vergilijeva in Horacijeva proslava, DOSP (Dijaško obmejno srečanje Primorske), izdajanje raznih dijaških časopisov, da omenim le najvažnejše.

Vedno ste bili pripravljeni priskočiti na pomoč našim prizadevanjem, vedno ste imeli spodbudno besedo, tudi če so bila naša iskanja in poskusi neizvedljivi.

V vaši odsotnosti bomo pogrešali prav to. Pogrešali bomo vašo sproščenost na raznih sejah in sestankih, pogrešali bomo vašo vsakdanjo skrb za vse dijaške zadeve in pogrešali bomo tudi vaše dobrohotno prizanašanje raznim dijaškim "reakcionarnim podvigom".

Licej bo sedaj ostal brez svojega idealnega voditelja, ki je znal svojo multikulturnost privzgojiti vsem rodovom, ki so se do sedaj znašli na tej šoli. A ne skrbite. Seme, ki ste ga tako ljubeznivo vsadili, ne bo ostalo skrito v zemlji. Negovali ga bomo, da bo obrodilo obilo sadov in te sadove bomo mi prenašali naprej. Vaše prizadevanje nam bo ostalo za vedno v žlahtnem spominu.

Ob koncu pa se vam želimo vsi dijaki zahvaliti za vse, kar ste nam v teh letih dali. Naj bo ta poklon le skromen dokaz, da ste bili, ste in boste vedno "Naš Milče"!

D. B.

ZCPZ Gorica in PD Podgora

Natečaj Bogomir in Mirko Špacapan

Prosvetno društvo Podgora in Združenje cerkvenih pevskih zborov v sodelovanju s Svetom slovenskih organizacij prirejata v cerkvi v Podgori v nedeljo, 6. maja 2012, ob 16. uri natečaj sakralne glasbe za cerkvene zbore *Bogomir in Mirko Špacapan*, in sicer v spomin na Bogomirja ter Mirka Špacapana, organista in dirigenta cerkvenih zborov na Goriškem na obeh straneh meje.

Z natečajem želita prireditelja predvsem spodbujati in podpirati cerkveno petje, obenem pa ohranjati spomin na osebi, ki sta s svojim delom ogromno doprinesli na tem področju ter pustili neizbrisen pečat. Kot vsako leto sta tudi letos prireditelja zaprosila za pokroviteljstvo Goriško nadškofijo in Koprsko škofijo.

7. Natečaj cerkvenega zborovskega petja "Bogomir in Mirko Špacapan"

1. Vpišejo se lahko mešani pevski zbori, ki gojijo cerkveno glasbo, brez omejitev v sestavi in v številu pevcev.
2. Zbori nastopijo pred oltarjem izključno "a cappella".
3. Vsak zbor ima na razpolago desetminutni program.
4. Skladbe naj bodo primerne za liturgijo celega cerkvenega leta; prednost naj bo dana slovenskim avtorjem.
5. Nastopajoče zbore bo ocenjevala strokovna komisija. Vsakemu bo dodelila oceno, ki bo temeljila na zahtevnosti predstavljenih skladb, intonančnosti, interpretaciji, na prepričljivosti izvedbe in na splošnem vtisu. Naknadno bo vsak zbor prejel pisno oceno komisije o svojem nastopu.
6. Prvouvrščeni zbor bo dobitnik nagrade "Bogomir in Mirko Špacapan" v znesku 600 evrov, drugouvrščeni bo prejel 400 evrov, tretjeuvrščeni pa 200 evrov. Podeljena bo tudi posebna nagrada občinstva v višini 300 evrov. Vsi pevski sestavi bodo prejeli priznanje za udeležbo na tekmovanju.
7. **Natečaj bo v župnijski cerkvi v Podgori v nedeljo, 6. maja 2012, ob 16. uri.**
8. Organizator si pridržuje pravico omejiti število nastopajočih zborov v primeru prevelikega števila prijav. Pri tem bo dana prednost tistim, ki redno nastopajo pri sv. maši. V ta namen naj vsak zbor priloži ustrezno župnijsko potrdilo.
9. Zbori se lahko vpišejo po navadni ali e-pošti do 26. marca na naslov: Združenje cerkvenih pevskih zborov – Gorica
Viale / Drevored XX settembre, 85
34170 Gorizia-Gorica, Italia-Italija
Elektronska posta: corili01@gorica. 191. it,
Tel. 0039-0481-31817
Ob vpisu morajo zbori predstaviti notni material skladb, s katerimi bodo nastopili na natečaju. Za vse informacije lahko pokličete na 0039-0481-31817, od ponedeljka do petka med 8. in 14. uro.
10. Organizator bo sporočil seznam izbranih zborov do 2. aprila 2012.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ISKRIVI SMEH NA USTIH VSEH

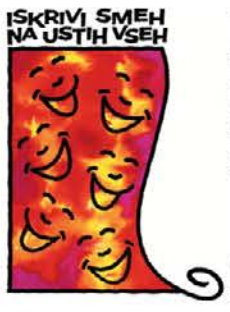

- Nedelja, 4. marca 2012, ob 17. uri
Vinko Möderndorfer
LIMONADA SLOVENICA
REŽIJA FRANKO ŽERJAL
Dramska družina
SKPD F. B. Sedej iz Števerjana

VELIKA DVORANA
KULTURNEGA CENTRA LOJZE BRATUŽ

Obvestila

V Podgori bo v petek, 2. marca, ob 20. uri na sedežu društva Paglavec proslava ob dnevu slovenske kulture, ki jo skupaj prirejata KD Paglavec in PD Podgora. Po uvodni Zdravljici bo nastopil duo pevcev Glasbene matice - Alessia Peressini in Luca Brumat -, ki ju bo ob pianoli spremljala Andrejka Možina. Nato bodo na vrsti učenci prvega razreda šole Abram iz Pevme z recitacijami; slavnostni govor so organizatorji zaupali Eriki Jazbar. Zapela bo tudi vokalna skupina Sraka, po recitalu lanskih učencev petega razreda šole Abram bo večer sklenil pevski zbor Podgora.

Kdor bi se želel pridružiti potovanju z Novim glasom na Sicilijo od 20. do 26. aprila letos, naj se čim prej javi, ker se vpisovanje končuje: tel. 0481 533177, 040 365473 in 040 229166.

Na deželnem kongresu SSk v Devinu dne 27.1.2012 je nekdo pomotoma odnesel črn moški plašč velike mere. Ostal mi je lep plašč, a zelo premajhen. Če se je kdo tega zavedel, ga vabim, naj sporoči na tel. 340 1851200 za zamenjavo.

Slovenska skupnost sporoča, da je sklicano pokrajinsko tajništvo za torek, 6. marca 2012, ob 19.00. Zasedanje bo potekalo na pokrajinskem sedežu stranke v Gorici, drevored 20. septembra 118.

Slovenska skupnost sporoča, da je sklican pokrajinski svet za torek, 6. marca 2012, ob 20. uri. Zasedanje bo potekalo na pokrajinskem sedežu stranke v Gorici, drevored 20. septembra 118.

Krožek Anton Gregorčič, Študijski center za družbenopolitična vprašanja vabi v sredo, 7. marca 2012, ob 19. uri v dvorano galerije Ars nad Katoliško knjigarno, Travnik 25 – Gorica, na srečanje Vloga ženske v politiki in javni upravi. O temi bodo spregovorile: Patricija Šulin – poslanka v Državnem zboru Republike Slovenije in občinska svetnica v MO Nova Gorica, Mara Černic – podpredsednica Pokrajine Gorica, Marilka Koršič – občinska svetnica v občinskem svetu Gorica.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško pripravlja tradicionalno praznovanje dneva žena v četrtek, 8. marca, z izletom v Vrbo, na ogled Prešernove rojstne hiše, in v vas Dosloviče na ogled domačije pisatelja Frana S. Finžgarja ob 50-letnici njegove smrti. Obisku Bleda bo sledilo srečanje v restavraciji Avsenik v Begunjah. Vpisovanje po tel.: 0481 882183 (Dragica V.), 0481 20801 (Sonja K.), 0481 21361 (Ema B.), 3471042156 (Rozina F.), 0481 530661 (Gabrijela V.). Na račun 20 evrov.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča udeležencem izleta v Vrbo in Doslovče, da bo na dan žena, 8.3., odpeljal prvi avtobus ob 7.30 iz Jamelj, nato s postanki v Doberdobu, na Poljanah, Vrhu, v Sovodnjah pri cerkvi in lekarni ter v Štandrežu na Pilošču. Drugi avtobus bo odpeljal ob 7.30 iz Gorice s trga Medaglie d'oro, nato s postanki pri vagi, v Podgori pri športni palači in nato v Štandrežu na Pilošču, od koder bosta oba avtobusa odpotovala v Slovenijo. Organizatorji priporočajo točnost.

Krožek Krut vabi na tečaj Ustvarjanje Mandale, ki ga bo vodila mentorica Tanja Kralj. Srečanja se vrstijo ob torkih, in sicer 6., 13., 20. in 27. marca od 19.30 do 21.00 na sedežu krožka Krut, Korzo Verdi, 51 v Gorici. Prvo je že bilo 28. februarja. Dodatne informacije na tel. št. 0481 530927 (vsak torek in četrtek od 9.00 do 12.00) ali na krut. go@tiscali. it

Sekcija Združenja prostovoljnih krvodajalcev iz Sovodenj vabi na tečaj prve pomoči. Ciklus predavanj bo ob četrtkih, in sicer 8., 15., 22. in 29. marca 2012, od 20. do 22. ure, v Sovodnjah ob Soči v dvorani Zadružne banke Doberdob in Sovodnje. Predavanja bo vodil dr. Adodo Jean Herve' Pogle, ki se je specializiral na področju medicine na delovnem mestu. Informacije in vpisovanje do 29.2.2012 oz. do zapolnitve prostih mest: mail: krvodajalci. sovodnje@gmail. com ali telefonsko na: 328 3717328 (Štefan Tomsič) in 340 3423087 (Paolo Braini)

Nudim čiščenje, likanje ali pomoč in družbo starejši gospe. Sem mlajša gospa z izkušnjami pri takem delu. Kličite na tel. 00386 70777512.

Nudim varstvo otrok na svojem domu, lokacija Miren. Starost: 0 mesecev - 5 let. Več informacij: 00386 40 700111.

Gospa, po narodnosti iz Poljske, išče delo in je na razpolago za nego starejših ljudi. Informacije na tel. 0481 531000.

Darovi

Za Novi glas: Jožica Černic 15 evrov.

Za pomirjevalno sobo bolnišnice na Stari Gori: mini pusti iz Števerjana 27, N. N. 20, N. N. 25 evrov.

Za Kulturni center Lojze Bratuž: ob 50-letnici neprekinjenega delovanja Kulturnega centra Lojze Bratuž daruje N. N. 100 evrov.

Čestitke

Ob rojstvu **male Sare** se s Tanjo in Valentinom veseli PD Rupa-Peč in jima iskreno čestita.

Petru in Evi se je pridružila še **mala Sara**. Mami Tanji in očetu Valentinu ob tej čudoviti novici čestitajo vsi prijatelji, pevci MoPZ Štmaver in vsi člani KD Sabotin.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 2.3.2012 do 7.3.2012)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www. radiospazio103. it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, **razen ob sobotah**, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 2. marca (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.)

Nedelja, 4. marca (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 5. marca (v studiu Andrej Baucon): Narodnozabavna, zabavna in zborovksa glasba - Novice iz naših krajev - Iz krščanskega sveta - Obvestila.

Torek, 6. marca: Oddaja odpade zaradi hokejske tekme.

Sreda, 7. marca (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Življenje in smrt v vesolju - Izbor melodij.

Študentska založba / Zbirka Beletrina

Poleg Franzenove Svobode tudi Kafka, Woolf, Rakusa

Zbirka Beletrina Študentske založbe je bogatejša za zadnji roman Jonathana Franzena *Svoboda, dnevniške zapise Franza Kafke*, zbirko kratke proze Virginie Wolf *Znamenje na steni* in prav tako kratkoprozno zbirko Ilme Rakuse *Morje modro morje*. Konec januarja so nove knjige predstavili v Ljubljani in takrat je po poročanju Slovenske tiskovne agencije urednica Študentske zalobže Jelka Ciglenečki povedala, da je bilo o Franzenovem romanu veliko izrečenega še pred izidom: avtor se je pojavil na naslovnici časnika Time, roman naj bi na počitnicah prebral tudi ameriški predsednik Barack Obama. Po njenem mnenju je bila pozornost utemeljena, saj smo priča monumentalnemu romanu z obsegom več kot 700 strani, ki na ozadju družinskih sag govori o vladavini Georgea Busha mlajšega in zlorabi besede svoboda. Kot je v številnih intervjujih pojasnjeval Franzen, ki je leta 2010 bil gost v Ljubljani na literarnem festivalu Fabula, je s pričujočim romanom želel napisati Tolstojevo Vojno in mir za sodobni čas. Slovenski prevod romana izpod peresa Jureta Potokarja, enega najboljših slovenskih prevajalcev iz angleščine in ameriške različice lete, je na Slovenskem že doživel ponatis, kar je dovolj zgovorno za roman takega obsega.

Jonathan Franzen

Virginia Woolf

Tretji zvezek dnevnikov Franza Kafke, ki obsega zapise med letoma 1911 in 1923, skoraj že končuje izdajo njegovega celotnega opusa v slovenščini. Kot je dejal prevajalec Tomo Virk, je bil Kafka eden redkih avtorjev v svetovni književnosti, pri katerem vse, kar je zapisal, tvori literarno celoto. Kafka ni bil pisatelj, ki bi svojo normalno percepcijo preoblačil v potujitvene postopke, saj je imel očitno nenavaden pogled na ljudi, življenje in svet. Zapisi prekinjajo s podobo Kafke kot bolehnežem, saj med drugim pričajo, da je bil odličen športnik...

Zbrano kratko prozo Virginie Woolf so prevedle Tina Mahkota, Breda Biščak in Jana Unuk. Knjiga je celovit pregled pisateljičinega proznega ustvarjanja med letoma 1906 in vse do njene smrti leta 1941. Prevajalka Jana Unuk je na predstavitvi povedala, da "se sodobna recepcija avtoričinega dela osredotoča na feminizem, vendar je Woolfova predvsem želela reformirati angleški roman".

Spominske zapise Morje modro morje Ilme Rakusa, švicarske pisateljice in vileniške nagrajenke leta 2005, sta prevedli Breda Rajar in Amalija Maček. Prevajalka Breda Rajar je povedala, da je avtorica s Slovenijo povezana prek očeta slovenskega rodu. V zapisih se vrača v otroštvo, ki ga je preživela v Budimpešti, Ljubljani in Trstu, mladost v Švici in kasnejše obdobje v Parizu in Leningradu: "Strah jo je bilo kovčkov. Kjerkoli je pognala korenine, je potem odšla". Rakusa je za pričujočo zbirko žanrsko raznovrstnih avtobiografskih zapisov prejela tudi najvišje švicarsko književno priznanje.

Operno gledališče Verdi

Za začetek Anna Bolena

Operno gledališče Verdi je začelo novo sezono pod komisarsko upravo januarja, z znatno zmanjšanim številom abonmajev, s skrb vzbujajočimi dvomi glede potrebnih sredstev za nadaljevanje in dva meseca po običajnem terminu (to naj bi bila le novost, ki jo je nekdanji umetniški vodja uvedel v skladu s potekom sezon drugih italijanskih opernih gledališč). Črni oblaki pa niso zasenčili gala večera, ko se je upravičena zaskrbljenost umaknila profesionalnemu delu in dobri volji uslužbencev gledališča, ki so bili tokrat angažirani pri uprizoritvi Donizettijeve opere Anna Bolena. Opera iz leta 1830 sklepa "triptih kraljic", ki ga je tržaško gledališče predstavilo v zadnjih letih svojemu občinstvu z uprizoritvami oper Roberto Devereux in Maria Stuarda. Zgodba o hitrem zatonu angleške kraljice, ki jo je kralj Henrik VIII. obtožil izdajstva in dal obglaviti, da bi lažje opravičil njeno nadomestitev z drugo ženo, Jane Seymour, je v glavnem psihološka drama brez izrazite akcije. Njeno statičnost sta podprla tako dirigent Boris Brott kot režiser Graham Vick, ki je prikazal onirične pokrajine podzavesti s pevci na zamrznjenih kipih konjev ali za razbitimi stekli in jih razgibal s premikajočim se odrom. Režiser je ustvaril leta 2007 to predstavo za glavno protagonistko, sopranistko Mariello Devia, ki je tudi tokrat izvedla zahtevno vlogo brezhibno, z zavidljivim vokalnim leskom in sproščenim, solidnim obvladanjem vokalne tehnike, čustveno pa odmaknjeno. Pomanjkanje potrebnega patosa je zaznamovalo celotno predstavo, v kateri je pevsko blestela kot enakovredna protagonistka odlična Laura Polverelli, ki pa je vlogo Jane Seymour obarvala z izumetničenimi gestami. Odrsko impozanten Henrik VIII. je bil Luiz-Ottavio Faria, v vlogo kraljičinega zaljubljenca Lorda Percyja je zaradi odpovedi Celsa Albela zadnji trenutek vskočil Albert Casals, vokalno zanimiv pevec, ki je k rizični nalogi pristopil s skromno izkušnjo in je zato naletel na prestrogo očitanje publike. Kostumograf Paul Brown je v soglasju s slikarsko zasnovo režije spremenil pevce v živeče kipe z razkošno filološkimi renesančnimi kostumi, katerim je dodal kreativne elemente, na primer z izbiro ekscentričnega blaga.

Februarja je bila na odru plesno-gledališka predstava Cercando Picasso, v kateri se slikarjeve mojstrovine materializirajo s plesalkami prestižnega ameriškega ansambla Martha Graham Dance Company, njegova osebnost pa v igralskem nastopu Giorgia Albertazzija. / PAL

Cankarjeva založba

Štiri nove knjige o današnji krizi vrednot

Pri Cankarjevi založbi so nedavno izšle štiri nove knjige: delo Matjaža Hanžka *Odprimo okna, zažgimo stare cunje*, utopijo Dušana Dima *Oprostite, vaše življenje ne obstaja*, roman Garyja Shteyngarta *Superžalostna resnična ljubezenska zgodba* in delo več avtorjev *Kenk: grafični portret*. Rdeča nit vseh knjig je po besedah urednika založbe Zdravka Duše kriza vrednot. Kljub žanrsko različnim delom se vsi avtorji posvečajo krizi vrednot, pomanjkanju morale, vizij in konceptov. Tako Hanžek v svojem delu *Odprimo okna, zažgimo stare cunje*, ki je izšlo v zbirki Čas misli, opozarja na brezizhodnost, v kateri se je zaradi napačno zastavljenih konceptov znašla liberalistična družba. Dimov roman *Oprostite, vaše življenje ne obstaja* prinaša znanstvenofantastično pripoved o navidezno popolnem svetu, ki pa ne prenaša dvoma. Ta predstavlja tiho grožnjo vsem, saj lahko posameznika, ki se izkaže za dvomljivca, izklopijo iz sistema. Protagonist romana *Superžalostna resnična ljubezenska zgodba* je 39-leten moški, zaposlen v "počloveški službi", ki se ukvarja s podaljševanjem človeškega življenja. To je namenjeno le peščici ljudi oziroma eliti, je pojasnil urednik Zdravko Duša, ki tudi meni, da je tema romana danes še kako aktualna, še posebej zaradi moralnih vprašanj glede meja tega početja. Prevajalka romana Uršula Rebek je predstavila življenje in delo Shteyngarta, ruskega pisca judovskih korenin, ki že od sedmega leta dalje živi v ZDA. *Kenk: grafični portret* pa je novinarski strip, ki prikazuje življenje "najbolj produktivnega tatu koles na svetu". Mariborčan Kenk se je, kot je pojasnil Duša, v 80. letih preselil v Toronto in postal tamkajšnja urbana legenda. Lotil se je popravljanja koles, leta 2008 pa je bil aretiran, saj ga je policija obtožila kraje 3000 koles. To je bila ena največjih novinarskih zgodb leta.

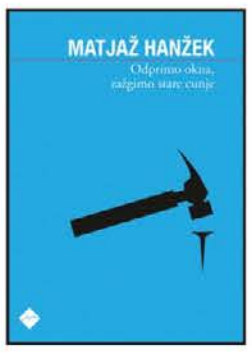

Poslušajmo ... z branjem

Amy Winehouse – Lioness, hidden treasures (Island, 2011)

Dalj časa sem razmišljal, ali bi tole ploščo vključil v našo tedensko bralno poslušalnico Novega glasa. Amy Winehouse v času njenega življenja nisem poznal, kaj šele, da bi kaj njenega poslušal. Na ušesa so mi prišli bolj glasovi razvpite, nevzdržno ekscentrične in problematične duše, utopljene v trpljenju, škandalih in zasvojenosti, kot pa genialnost njenega glasu. Dve izdani plošči, "Frank" leta 2003 in "Back to black" tri leta potem, nista bili dovolj, da bi me pritegnili k razmisleku. Po njeni smrti 23. julija 2011 v nekem londonskem apartmaju je kljub morbidnosti in kritikam prodajnega aparata izšel tale draguljček, ki razkriva skrite zaklade slavne levinje.

Amy Jade Winehouse se je rodila septembra 1983 v družini judovsko-ruskega izvora v londonskem predelu Southgate. Zgodaj je na račun upora do študija izbrala profesionalno glasbo ter vstopila v "prave" menedžerske kroge Simona Fullerja, ideatorja TV serije Pop idol. Prodajni uspehi so nastopili takoj, prvi album se je prodajal platinasto, ob njenem boku pa je skozi desetletno kariero vedno stal priznani producent Salaam Remi. Spomnimo se najprej singla "Stronger than me", ob drugi plošči pa predvsem skladbe "Rehab", v kateri je Amy že odkrito izražala prepuščanje alkoholu in kajenju marihuane. Vseskozi je britanska diva negodovala nad omejitvami glasbene industrije ter majhne svobode izražanja, ki naj bi jo dopuščali studii magnata Island records.

Od leta 2008 je njeno življenje izgubilo vsakršno orientacijo, sledili so meseci zapijanja in drogiranja dolgo v noč, burnih spletk v osebnem in javnem življenju, pod katerimi je krhko dekle postopoma popuščalo.

Onkraj eksistencialne krize pa ostaja zvok njenega glasu, ki je vedno deloval zelo vintage, zaprašen in zguljen, a vendar sofisticiran in presenetljivo jazzovski. Glas Amy Winehouse je bil predvsem izredno odrasel, lahko rečem kar "črnski". Če s spoštovanjem pomislimo na Billy Holiday, ne bomo veliko zgrešili. "Lioness, hidden treasures" je, kljub vsemu, primeren epitaf zgodbi, katere konec je bil napisan že v začetku. Prinaša nam 12 avtorskih skladb in priredb, med katerimi nas boža mehka oldie uvodne skladbe "A day will come" in slavna "Body and soul", ki jo je duetirala s petinosemdesetletnim Tonyjem Bennettom. Predlagal bi vam še poslušanje ponarodele "The girl from Ipanema", ki kaže na izrednost pokojne glasbenice. Pesem, ki so jo igrali in preigrali tako rekoč vsi in na papirju "nima več kaj povedati", je Amy pogumno vzela v roke in mojstrsko, prefinjeno ter avtorsko interpretirala. To je dokaz, da je bila Amy Winehouse več kot le modna muha "alla" Katy Perry ali Lady Gaga. Spomnimo se je tako, mirne, kot je zapela "Ipanemo". Morda bi v svojem življenju bila rada taka, pogumna in spevna, pa ji ni uspelo.

Jernej Šček

Predstavitev zgoščenke Start skupine Anakrousis

Lep in zahteven podvig mladih pevcev

V Peterlinovi dvorani v Trstu smo bili v soboto, 25. februarja, priče veselemu dogodku, in sicer predstavitvi zgoščenke Mladinske vokalne skupine Anakrousis z naslovom *Start*. Kaj pomeni Anakrousis? Ta pojem poznamo iz starogrške metrike, v sodobnem jeziku glasbene teorije pa bi ga pojasnili s pojmom predtakt. Kot vedo povedati glasbeniki, predtakt po eni strani izraža neko nepoudarjeno, nevsiljivo obliko začetka, po drugi strani pa napoveduje nadaljevanje, ki gre mogoče tudi v smer iskanja novosti in presenetljivih preobratov.

Mladinska vokalna skupina Anakrousis se je razvila iz šolskega zbora nižje srednje šole Sv. Cirila in Metoda od Sv. Ivana v Trstu in jo vodi prof. Maurizio Marchesich. Prav zato je na predstavitvi uvodoma veliko zadoščenje ob izidu zgoščenke izrazila ravnateljica svetoivanske šole, prof. Fiorella Benčič, ki je poudarila misel, da je izkušnja petja v zboru za otroke izredno dragocena ne le za bogatenje njihovih glasbenih izkušenj, ampak tudi za njihovo osebnostno rast, saj jih to sodelovanje gotovo bogati na ravni medsebojnih odnosov, usposablja jih za delo v skupini (timsko sodelovanje), prinaša jim občutja in zadoščenja, ki jih lahko ustvarja le določena skupinska dinamika.

Prof. Maurizio Marchesich

Samo predstavitev zgoščenke in pogovor v zvezi z uresničitvijo tega načrta je vodil priznani profesor zborovodstva na ljubljanski Akademiji za glasbo Marko Vatovec, ki je bil tudi Marchesichev mentor med njegovim študijskim bivanjem v Ljubljani. Zborovodja Marchesich je pojasnil, da želi biti zgoščenka v prvi vrsti dokument o delu, ki je bilo opravljeno na šoli, istočasno pa tudi nekakšno vodilo za nadaljnje delo. V tem smislu so tudi izbrali naslov, in sicer *Start*. Na specifično vprašanje prof. Vatovca pa je glede programskih izbir pojasnil, da skuša s ponudbo čim bolj zanimivih pesmi spodbujati mlade pevce, da radi sodelujejo in tako napredujejo. Ko so začeli delo, so seveda segali po literaturi, ki je bila primerna njihovi starosti in zmogljivostim, sedaj pa radi pojejo zlasti ritmično precej zahtevnejše skladbe, ki so izrazito jazzovsko ali celo popevkarsko uglašene, vendar pa od izvajalca zahtevajo veliko pozornost in znanje, da zazvenijo prepričljivo. Skupino sestavlja nekaj več kot 20 mladih (med njimi je tudi lepa fantovska sekcija), kar daje Anakrousisu posebno barvo. Prav toplo nam je bilo pri srcu, ko je članica zbora Jasna Gornik poudarila, da se na vsaki vaji zelo zabavajo, tudi ker je zanje vsaka vaja nekakšen izziv, da so kos vedno novim zahtevam in pričakovanjem.

Zborovodja Maurizio Marchesich se je na večeru zahvalil vsem, ki so omogočili uresničitev tega podviga, sami šoli, društvu Skala iz Gropade, kjer potekajo vaje, Zvezi cerkvenih pevskih zborov za pomoč pri organizaciji in Slovenski prosvetni matici iz Trsta, ki je finančno podprla izid predstavljene zgoščenke. Predsednik ZCPZ Tavčar je v svojem posegu izrazil prepričanje, da bodo znali mladi člani zbora zanos in veselje do petja, ki so si ga pridobili s to izkušnjo, nositi s seboj tudi v življenju in se bodo lahko vključili v odrasle zbore, ki delujejo v krajih, od koder prihajajo.

Dvodelni nastop skupine Anakrousis pod vodstvom Maurizia Marchesicha in ob vrhunski klavirski spremljavi Aljoše Starca je ta pedagoško-zborovski proces tudi nazorno potrdil.

AL

Začetek revije Primorska poje

V organizaciji Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Zveze pevskih zborov Primorske, Zveze slovenskih kulturnih društev, Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice in Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta se bo 2. marca na Dobrovem v Brdih začela letošnja Primorska poje, na kateri bo 32 koncertov v različnih krajih Primorske z več kot dvesto pevskih zborov.

Na Goriškem, Tržaškem in Videmskem bo 11 koncertov, od teh 4 v cerkvenih prostorih. V Trstu bo prvi koncert v Marijinem domu v ulici Risorta v petek, 2. marca, drugi koncert bo pri Svetem Jakobu v župnijski dvorani v soboto, 10. marca, v Štandrežu v cerkvi sv. Andreja v petek, 16. marca, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici 18. marca, v Kulturnem centru v Ukvah v nedeljo, 25. marca, v Domju v Kulturnem centru Anton Ukmar Miro v petek, 30. marca, v Kulturnem domu v Jamljah v soboto, 31. marca, v Gropadi v Kulturnem domu Skala v petek, 13. aprila, v Barkovljah v cerkvi sv. Jerneja v soboto, 14. aprila, v Števerjanu v Kulturnem domu v petek, 20. aprila, in v Miljah v občinskem gledališču Giuseppe Verdi v soboto, 21. aprila. V Ukvah se bodo srečali koroški in primorski zbori. Primorska poje, ki je letos posvečena glasbeniku, prosvetnemu delavcu in duhovniku Mirku Fileju ob 100-letnici rojstva in 50-letnici smrti ter duhovniku in skladatelju Vinku Vodopivcu ob 60-letnici smrti, se bo končala v Zavrhu v cerkvi sv. Florijana v nedeljo, 29. aprila.

Galerija Herman Pečarič Piran

Razstava ilustracij Štefana Turka

Štefan Turk, rojen leta 1974 v Trstu, sodi v krog prepoznavnih likovnikov tržaškega prostora, ki se s številnimi samostojnimi razstavami in sodelovanji na skupinskih predstavitvah uveljavlja tudi v Sloveniji in drugod. Je umetnostni zgodovinar, ki si je praktična znanja pridobival na več tečajih slikanja. Vpogled v dosedanje likovno ustvarjanje (večkrat je sodeloval na Mednarodnem slikarskem ex-temporu Piran in na skupinskih predstavitvah zamejskih ustvarjalcev v razstaviščih Obalnih galerij) kaže Turka kot radovednega iskajočega likovnika, ki ga navdihuje še raziskovanje in eksperimentiranje v različnih zvrsteh slikarstva, risbe, grafike in ilustracije.

Iz legende o Zlatorogu, 2011, meš. t. /papir, 38,8 x 20,2 cm

Posebno pozornost pa pritegnejo ilustracije, katerim se Turk v zadnjih letih veliko posveča. Najnovejše, lani ustvarjene ilustracije za knjigo Le scale della Madonna, Favole e leggende dal Monte Maggiore a Ragusa (izšla je 2012 v založbi Edizioni Antony), bodo razstavljene na njegovi prvi samostojni razstavi v piranski galeriji, katere odprtje bo 2. marca 2012 ob 19. uri.

Predstavljenih bo 47 originalnih ilustracij kot Turkovih subjektivnih interpretacij 47 zapisanih zgodb, ki jih je Giacomo Scotti zbral na področju zahodne Slovenije, Istre in Dalmacije. Kljub dejstvu, da so v zapisanih pravljicah in legendah zabrisane meje med resničnim in izmišljenim, nas le-te popeljejo v čas preteklosti: v svet vsakodnevnega življenja in preživetja, verovanj, pa tudi čudežnih dogodkov, torej v vse tisto, kar se je skozi številne generacije prednikov ohranilo do danes. Ilustracije so prežarjene s posebno, v segmentih celo transcendentalno svetlobo, s plastenjem potez prida še domač, liričen in tudi mističen prizvok. Konkretno ali asociativno ji najdemo izvor v trenutnih svetlobnih stanjih v naravi, celo v določljivi mediteransko sončno topli atmosferi, ne glede na dnevno ali nočno svetlobo, tako prepoznavno le našemu primorskemu ambientu. Razpoloženjska atmosfera podob je vedno – ne glede na upodobljeno pripoved, ki se tudi ves čas giblje v prepletu občutja realnega in fantazijskega – diskretno skrivnostna ter gledalca popelje v arhetipsko mistični svet preteklosti in njenih mitologij. Dopušča mu torej prosti pretok domišljije, fantazije, tudi razumevanja, vsekakor subjektivnega in intimnega življenja.

Razstavo spremlja dvojezična publikacija, originalne ilustracije bodo na ogled do 15. aprila 2012.

V sodelovanju s Skupnostjo Italijanov G. Tartini Piran bo uro pred odprtjem, ob 18. uri, v Tartinijevi hiši v Piranu predstavitev knjige Le scale della Madonna avtorja Giacoma Scottia in založbe Edizioni Antony, ki jo bo vodila Barbara Costamagna.

SNG Nova Gorica / Premiera: Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset

Kako in kam s starostjo v tej "večno mladi" družbi?

Kočljivega vprašanja daljšanja starostne dobe ljudi in posledično nastopanja starostnih bolj ali manj hudih težav, demence, Alzheimerjeve bolezni, ki jih starost prinaša s seboj, se v samo malce fantastično-futurističnem ključu, a z realističnim pogledom na ta problem, loteva angleška dramatičarka Tamsin Oglesby (1965), ki je največji uspeh dosegla prav s to črno komedijo Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset (Really Old, Like 45). Vzgib zanjo je našla ob bridkem soočanju s starostjo in osamljenostjo v ožjem družinskem krogu. Delo so prvič uprizorili januarja 2010 v londonskem gledališču National Theater. Slovenski odrski krst pa je v sodobnem jeziku imenitnega prevajalca in hkrati lektorja Srečka Fišerja, ki je pri tem upošteval generacijske različice izražanja, doživelo na velikem odru Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica v četrtek, 9. februarja, kot predzadnja domača produkcija letošnje sezone, v režiji Vinka Möderndorferja, ki je jasno, nadrobno razčlenjen režijski koncept prelil v čisto predstavo, mestoma prav kruto in boleče zabadajočo v gledalčevo zavest, kljub prebliskom črnega humorja, ki zaradi ganljivih situacij izzove bežen smeh, a vselej na robu solza. Protagonisti drame so predstavniki treh generacij neke londonske rodovine, ki jih posredno ali neposredno zadenejo tegobe staranja, v tem svetu, v katerem so starejši ljudje le breme in nihče ne upošteva več njihovih modrih življenjskih izkušenj, ampak jih družba potiska na rob v kake domove za starejše občane, kjer jih medicinska stroka ima za "poskusne miši" raznih zdravil za na videz lažje staranje, ki pa se v resnici prelevi v še hujše dementno stanje ob halucinacijah in popolnem popuščanju telesnih moči, ki pripeljejo do smrti. V tej kliniki-domu za starejše, ki ima pomenljivo ime Noetova barka, pristanejo tudi dve sestri in brat, ki se na različne načine spopadajo z znaki staranja: jedka Lyn, ki jo vse huje načenja Alzheimerjeva bolezen in jo vleče iz realnega sveta, s posmehljivim nasmeškom, v neizbežnost usode vdana, lucidna Alice, ki jo ob zlomu kolka zmeraj bolj ohromijo zdravstvene metode klinike, in pa njun brat Robbie, vsestransko angažiran glasbenik, ki ima čez osemdeset križev, a bi rad z lasuljami kričečih barv, usnjenimi oprijetimi hlačami ostal večni osvajalec ženskih src. Toda tudi on se povsem zlomi in prvi odide s tega sveta. Te tri dramske like so mojstrsko s celostno nadrobnim opisom značajskih nians, večkrat zelo ganljivo, z vsemi na dolgi igralski poti nabranimi izkušnjami oživili Mira Lampe Vujičić, Teja Glažar in Milan Vodopivec, ki je s to vlogo pokazal svoje nesluteno igralske izraze. Srednjo generacijo, na kateri se odsevajo napetosti, neizrečenosti, pa tudi nemoč pred hudimi težavami, ki jih imajo s starejšimi, v igri predstavlja dokaj zafrustrirana, neporočena Lynina hči Cathy, ki jo obremenjuje še dejstvo, da nima otrok. Izrazito jo je izrisala Marjuta Slamič. Najmlajšo generacijo, ki živi v svetu računalniške virtualnosti, oddaljena od resničnega življenja, predstavljata Alicin vnuk Dylan in Lynina "posvojena najstniška vnukinja" Millie, ki zanosi in obdrži otroka, kar je gotovo najsvetlejša točka dramske vsebine: upanje v moč življenja kljub vsemu zavoženemu v današnjem norem svetu, kjer starši nimajo več časa, da bi se ukvarjali z otroki. V predstavnika najmlajše generacije sta se pristno in naravno vživela mlada gosta Andrej Zalesjak in Maruša Kink. Vesna Vončina, Blaž Valič in Jože Hrovat so poosebili najbolj hladno, preračunljivo trojico, ki vodi institucijo za ostarele in nima v sebi niti trohice sočutja do sočloveka, marveč ji je mar le dobro zasnovan ekonomski sistem, v katerega seveda sodi tudi trženje zdravil, pa čeprav so zdravju škodljiva. V trojici nastopajočih je najbolj pomenljiv in izrazit lik zdravnika Monroa, ki ga je res odlično odigral Jože Hrovat, najprej kot v stroko povsem vehementno zaverovanega, samozavestnega človeka, ki pa se kasneje sam hudo ujame v zanke svoje znanstvene metode, ko zboli in postane žrtev svojega preračunljivega zdravljenja, ki ga privede na rob blaznosti. Z zelo zahtevno vlogo, ki veleva velik diapazon igralskih zmogljivosti, je Hrovatu bila končno dana možnost ustvariti izredno dober dramski lik. Povsem svojevrstna pa je vloga robotke-bolniške sestre, neživega "bitja", ki "absorbira" in vrača čustva ljudi, s katerimi pride v stik. Paradoksalno je ona še najbolj človeška od vseh. Brezhibno z mehanskimi gibi, hojo in "robotskim" glasom jo je prikazala Medea Novak. Domiselno in privlačno zunanjo podobo ji je dala scenografinja Barbara Stupica, ki je tudi ostale dramske osebe oblekla v kostume, harmonično usklajene z generacijskimi ločinami in družbenim položajem. Res krasno predstavo, ki se bo zapisala kot trpka, izpovedno bleščeča odrska stvaritev v zmeraj bolj kakovostni gledališki ponudbi SNG Nova Gorica, odlikuje tudi scena Jožeta Logarja, nekakšna velikanska bela kocka, z nekaterimi odpirajočimi se stranicami in minimalnimi scenskimi elementi. Na njeni belini in ob občasno utripajoči, izredno hladno delujoči neonski luči, so se prikazovale videoprojekcije, seveda tesno povezane z vsebino predstave, ki ji je mestoma prav presunljivo zvočno ozadje ustvaril skladatelj Mirko Vuksanović.

Teja Glažar, Mira Lampe Vujičić in Andrej Zalesjak

Medea Novak in Jože Hrovat

Iva Koršič

Razstava v Pilonovi galeriji v Ajdovščini

Silva Copič, Slike in ilustracije

V petek, 17. februarja, je bilo v Pilonovi galeriji Ajdovščina odprtje razstave slik in ilustracij Silve Copič. Razstavo, ki bo na ogled do 11. marca 2012, spremlja katalog z besedilom Tanje Cigoj in reprodukcijami razstavljenih del.

Silva Copič, rojena leta 1953 v Vrtovinu, dolgoletna profesorica likovne umetnosti na OŠ Otlica, je diplomirala iz slikarstva na ljubljanski Pedagoški fakulteti pri prof. Zdenku Huzjanu. Del svoje kreativnosti je Copičeva v 80. letih prejšnjega stoletja namenjala idejnim zasnovam lutk in scenskim postavitvam - več kot desetletje je sodelovala z lutkovno skupino iz OŠ Draga Bajca iz Vipave, bila pa je tudi likovna mentorica v nekdaj priljubljenem in odmevnem Otroškem likovnem ateljeju Metulj v Ajdovščini. Na svoji prvi samostojni predstavitvi ustvarjalka sooča publiko z vpogledom v lastno slikarsko produkcijo, ki pa predvsem zaradi narave njene strokovne poklicanosti likovne pedagoginje ni obsežna.

Razstavljeni opus zajema iz desetletnega slikarkinega ustvarjalnega dela, pridružuje pa se mu tudi knjižna ilustracija. Pred tremi leti je Silva Copič namreč zakrmarila tudi v ilustratorske vode – je avtorica doživetih ilustracij, ki s slikarskim jezikom poustvarjajo in interpretirajo pesmice in zgodbe v slikanicah, namenjenih otrokom (*Kjer sanje ne počivajo, Mavrične poti in Sledi*, vse izpod peresa Pavline Bizjak).

"Rdeča nit, ki povezuje likovna snovanja Silve Copič, se odvija v smeri osebne zaznave in interpretacije stvarnega sveta, kar se odraža tudi v raznolikosti likovnih pristopov. Navkljub današnji neskončni množici izražanj likovnega jezika na polju umetniških medijev ostaja Copičeva zvesta klasični sliki. Izrazna moč barv, ki zrašča v odrivalo intuitivnemu ter tako postane osnovni instrument likovne govorice, ji omogoča komuniciranje z notranjim čutnim ter zunanjim razumskim svetom. Sama pravi, da se njena slika sproži z nanosom gmote barve na platno, iz katere nato spontano dograjuje figure. Copičeva slik namreč ne sestavlja ali nadgrajuje, temveč jih "lušči" in odstira iz celote, ki jo zarišejo začetne poteze.

Skozi knjižno ilustracijo slikarka neguje kolaž, ki ji je zelo blizu - izbrana tehnika namreč s svojo metodo sestavljanja in postavljanja, konstruiranja, formiranja, urejanja slikovne ploskve v smislu komponiranja elementov in njih združevanja ter kombiniranja v likovno (iz) pričevalno skladnjo, prinaša s seboj različne likovne učinke in vsebinske poudarke".

(Tanja Cigoj iz spremljajočega kataloga)

Kratke

Praznovanje lurške Matere Božje pri Ferlugih

V soboto, 11. februarja, so v cerkvi Lurške Matere Božje pri Ferlugih z mašo, ki jo je daroval openski župnik g. Franc Pohajač, slovesno obhajali praznik domače zavetnice. Kljub ledeni burji in ostremu mrazu so se domačini in prijatelji od Banov zbrali v kar lepem številu in napolnili domače svetišče. Slovesen pečat večeru je dal nastop domačih pevcev, ki so zapeli ob spremljavi harmonija in pod vodstvom ge. Marije Canziani. Po koncu maše so se pevci in ostali verniki zadržali v sosednjem vaškem domu, da bi skupaj nazdravili župniku g. Pohajaču, ki je pred nedavnim slavil svoj življenjski jubilej.

Mala cerkev pri Ferlugih, ki spada v opensko župnijo, je bila posvečena Lurški Materi Božji 11. februarja 1958 s slovesnim maševanjem, ki sta ga takrat darovala tržaški škof msgr. Santin in openski župnik Silvani. Praznik je od takrat med vaščani globoko občuten in zelo priljubljen.

Sv. Ivan / Društvo Marij Kogoj je počastilo dan slovenske kulture

Društvo Marij Kogoj od Sv. Ivana je v nedeljo popoldne počastilo praznik slovenske kulture s prireditvijo v znamenju gledališke ustvarjalnosti. V goste je namreč povabilo dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež, ki je svetoivanskemu občinstvu postregel z delom, s katerim so se Štandrežci uveljavili na zadnjem festivalu zamejskih amaterskih dramskih skupin v Mavhinjah, se pravi s komedijo Rayja Cooneyja Zbeži od žene v režiji Jožeta Hrovata, s katero so lani gostovali kar 25-krat. Gostujoči igralci so poskrbeli za res zabaven popoldan z obilico smeha, ki se je na ustih udeležencev večkrat pojavil ob prisostvovanju situacij, v katere se zapleta protagonist komedije, taksist John Smith, ki živi stresno zakonsko življenje, saj sta njegovi življenjski sopotnici dve: Mary in Barbara.
S predstavo komedije Zbeži od žene so pri društvu Kogoj tako združili kulturo in zabavo, saj so upoštevali tudi dejstvo, da je pust pred vrati: tako so po končani predstavi udeležence, ki jih je na začetku nagovorila podpredsednica društva Maja Brajkovič, v spodnjih prostorih čakali pustni krofi in druge dobrote.

Prešernova proslava v Rojanu

V nedeljo, 26. februarja, je bila v Rojanu Prešernova proslava v organizaciji Društva Rojanski Marijin dom v sodelovanju z Glasbeno matico. Bila je sicer predvidena že za 12. februar, a so jo prireditelji prenesli zaradi slabega vremena.
Začetni del sporeda sta oblikovala učenca Glasbene matice: mladi pianist Matej Jazbec iz razreda prof. Verenke Terčelj ter pevka Martina Drosghig iz razreda Andrejke Možina.
Osrednja točka proslave je bil nastop folklorne skupine "Stu ledi", ki je doživel navdušeno odobravanje občinstva. Plesna skupina bo prihodnje leto slavila že 40-letnico. Priznati ji je treba velike zasluge, ki jih ima pri vztrajnem ohranjanju ljudskega izročila naše dežele in sosednjih pokrajin, čeprav ne zanemarja folklore tudi drugih slovenskih področij. Še posebno je hvalevredno, da želi bogastvo ljudske kulture posredovali tudi najmlajšim in da v ta namen prireja po šolah prave "učne ure".
Na prireditvi je najprej izvedla splet goriških folklornih plesov, na koncu pa še zelo učinkovite in zabavne štajerske plese.
Zelo lepo in ubrano je zapela še pevska skupina Stu ledi, ki nam je ponudila v poslušanje vrsto ljudskih pesmi, pravo poslastico za ljubitelje ljudske glasbe.
Priložnostna misel je bila letos zaupana časnikarju Ivu Jevnikarju, ki je z njim lastno poglobljenostjo in preudarnostjo predstavil vrsto vsebin, od krčenja prispevkov za našo manjšino do pomembnosti naših domov, v katerih se Slovenci v zamejstvu trudimo in delujemo za ohranjanje naše kulture, našega krščanskega etosa
in drugih vrednot. / (dž)

TRŽAŠKA ŠKOFIJA Katedra Svetega Justa

Kaj pa vi pravite, kdo sem? ... Ti si Kristus

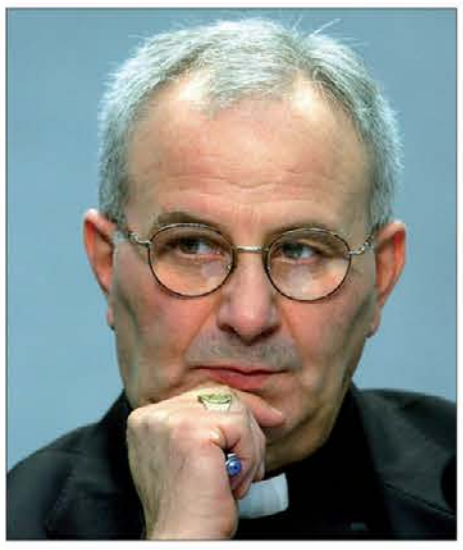

Letošnja Katedra Svetega Justa nosi naslov *Kaj pa vi pravite, kdo sem? ... Ti si Kristus.* Niz srečanj so predstavili v sredo, 15. februarja, na tržaški škofiji ob prisotnosti tržaškega škofa, nadškofa Giampaola Crepaldija, ki je predstavnikom medijev razčlenil bogat program Katedre.
Dne 6. marca bo na sporedu prvo srečanje z naslovom *Jezus Kristus, pravi Bog in pravi človek.* Predaval bo kardinal Carlo Caffarra, nadškof metropolit v Bologni, ki se bo poglobil v doktrinalne vidike kristološke dogme. 20. marca bo msgr. Luigi Negri, škof San Martina – Montefeltra obravnaval božji lik Jezusa Kristusa v luči njegove vloge v cerkvenem in družbenem življenju: naslov srečanja bo namreč *Jezus Kristus, Cerkev in človeštvo.* Sklepno predavanje bo 27. marca, ko bo v tržaško sredino prišel Francisco Kiko Arguello, začetnik neokatehumenalnega gibanja: njegovo predavanje z naslovom *Jezus Kristus: zgodba nekega srečanja* se tako uvršča v tradicijo Katedre Svetega Justa, ki ustavlja v svoj program neposrednega pričevalca žive vere. "To je bil lani prof. Andrea Riccardi, sedanji minister Montijeve vlade in ustanovitelj Skupnosti sv. Egidija", je dejal nadškof Crepaldi, ki se je zaustavil zlasti na srečanju, ki bo na vrsti 13. marca. To bo namreč koncert, ki ga bosta izvajala ženska pevska sestava gledališča Verdi in stolnega zbora Cappella Civica iz Trsta: nadškof Crepaldi, ki je po izobrazbi med drugim glasbenik, bo ob tej priložnosti podal razmišljanje o vlogi, ki jo glasba in umetnost nasploh imata v doživljanju verskih in duhovnih izkušenj. Za našo narodno skupnost je zanimivo prevsem dejstvo, da bo na željo samega nadškofa poleg Mendelssohnovih skladb in sklepne Schubertove Ave Marija v program uvrščena še ena skladba Ivana Trinka Zamejskega. Letošnja Katedra, ki bo ob torkih v stolnici sv. Justa ob 20.30, bo tako ponovno potrdila vez, ki jo je katoliška Cerkev v postkoncilnem obdobju vzpostavila z umetnostjo nasploh.
Na robu predstavitvenega dela Katedre Svetega Justa je nadškof Crepaldi spregovoril še o publikaciji Il Codice Camaldoli, v katerem so zbrani eseji sedanjih ministrov Lorenza Ornaghija in Andree Riccardija ter predsednika sindikalnega združenja CISL Raffaela Bonannija in samega nadškofa Crepaldija, ki jo bodo ob prisotnosti prof. Giovannija Grandija predstavili v četrtek, 1. marca, ob 18. uri v prostorih Pastoralnega središča Paolo VI. v ul. Tigor. Leta 1943 se je skupina katoliških razumnikov pod vodstvom msgr. Adriana Bernareggija, cerkvenega asistenta diplomatov Katoliške akcije, zbrala v benediktinskem samostanu v kraju Camaldoli v Toskani, da bi se v hudih časih druge svetovne vojne soočali in razmišljali o družbenem poslanstvu Cerkve: tedaj so laični in cerkveni predstavniki začeli postavljati temelje socialni doktrini Cerkve. Bili so v kočljivem zgodovinskem trenutku, ki je v marsičem podoben sedanjemu. "Tudi danes se namreč soočamo s praznino nekega političnega in družbenega načrta, ki bi ciljal k viškim idealom in ciljem", je dejal nadškof Crepaldi. Izsledki tedanjih mislecev so dobili neko celoto v publikaciji z naslovom *Načela družbene ureditve,* ki so obravnavali zlasti temeljna socialna vprašanja predvsem glede delovnih in gospodarskih perspektiv. "Zbornik je v tem vidiku prepričljiv prispevek k ponovnemu ovrednotenju katoličanov v politiki", je sklenil nadškof Crepaldi.

IG

Kristus živi v svetu, kot živi srce v človeškem telesu: je in utripa in daje življenje, tudi če se človek tega ne zaveda, tudi če človek spi. Vsi ljudje vseh krajev in časov so povezani povsod tam, kjer se kakorkoli, čeprav nezavedno, javlja želja človeštva in sveta po Kristusu: hrepenenje po Bogu, preprosta želja po resnici, iskanje sreče, boj proti zlu in podlosti, prepričano in prisrčno zavzemanje za dobro.

Iz postne poslanice nadškofa Crepaldija

FINŽGARJEV DOM Mag. Silvo Šinkovec o pozitivni samopodobi

"Kaj bunda, čevlji ali plača. Ti si pomemben!"

Polno poslušalcev je v dvorani Finžgarjevega doma na Občinah spremljalo četrto predavanje iz ciklusa o vzgoji v družini in družbi. Tokrat je hišno društvo povabilo imenitnega in zaželjenega predavatelja, ki je spregovoril o vzgoji k pozitivni samopodobi. Mag. Silvo Šinkovec je filozof, psiholog, teolog in defektolog, prejemnik Slomškovega priznanja, urednik revije Vzgoja z mednarodno študijsko in delovno izkušnjo. V svoji karieri je izluščil prepričanje, da je občutek lastne vrednosti bistven za življenje posameznika. Spregovoril je o tem, kako priti do pozitivnega in kako lahko celotna družba pomaga pri vzgajanju zdravega samospoštovanja v otroku.
V našem vsakdanu je nadvse pomembno imeti občutek, da koga kaj zanima o nas, da odkrito in iskreno kaj štejemo za nekaj pomembnih ljudi. Ne rabimo jih 100, le nekaj. Vsa socializacija se začne že v družini, pri starših. Danes so ti, preplavljeni od skrbi, z mislimi in srcem oddaljeni od otrok, jih ne poslušajo, jih ne razumejo, jih ne vprašajo "z odprtimi ušesi". Otrok je vendar samo simptom odnosa, ki ga starši imajo med seboj in s svojim malčkom. 70% težav v družini tiči v njih, velikih terapij z otroki, meni Šinkovec, nima smisla delati.
Samopodoba je pomembna v vsakdanjem življenju, na cesti, v šoli, na delovnem mestu. Vsak korak nas spremlja tiho, notranje vprašanje: "kaj si drugi mislijo o meni?" Ta človeku omogoča pogumno hojo po svetu, tako z dvignjeno glavo. Vsak človek ima vrednost, dostojanstvo, vsak človek je sveta zgodba, zato se moramo sami in družba okrog nas naučiti sprejeti človeka takega, kot je. Tako druge kot nas same. Mag. Šinkovec je ponazoril stvar z današnjo navado prekomernega poudarjanja uspehov. Če otroka cenimo samo zato, ker je "prvi" in "zmaguje", kaj bo potem, ko ne bo več zmagoval, ko

bo drugi ali deseti? Ali ne bo več vreden naše ljubezni, pozornosti, spoštovanja? Dajanje "čebelic", kot predavatelj imenuje nagrade, je seveda potrebno, samo ne smejo postati edini in zadnji cilj, pa naj bo doma ali v šoli. V tem kontekstu velja priznati, da morajo biti tudi starši in učitelji dobri učenci, učenci pozitivne in zdrave vzgoje.
Samopodobe ni nikoli preveč. Veliko učiteljev se danes ukvarja z otroki in dijaki, ki so neobrzdani in si preveč upajo, kot da bi imeli preveč samozavesti. Napačno. Prav tako kot kompenzacija in umikanje od družbenosti je tudi napihovanje samozavesti dokaz tega, da otrok ni razvil zdrave samozavesti. Visoka samopodoba pa je pogoj, da spoznavamo in se razvijamo, da napake in nove izzive sprejemamo kot priložnosti in ne grožnje, da nam uspe preseči diktaturo oglaševanja, ki nas omamlja z obljubami "kupite, ker se cenite". Imeti visoko samopodobo pomeni vzeti si čas zase in za svoje najdražje, dovoliti drugim, da bi vstopili v naš svet in nas pogledali v oči, hkrati pa razumeti, kje je meja poniževanja in hlapčevstva.
Mag. Silvo Šinkovec pravi: "Kaj bunda, čevlji ali plača. Ti si pomemben"!

Jernej Šček

V PROSTORIH NEKDANJE RIBARNICE Uradno so odprli razstavo Ogenj narave

Na ogled so dela 82 umetnikov iz 18 držav

V nekdanji ribarnici na tržaškem nabrežju so v soboto popoldne uradno odprli razstavo Ogenj narave - "Il fuoco della natura", to je pomemben projekt, ki povezuje dvainosemdeset sodobnih umetnikov iz osemnajstih držav: Avstralije, Čila, Kube, Nemčije, Japonske, Velike Britanije, Izraela, Italije, Makedonije, Mehike, Nizozemske, Poljske, Rusije, Slovenije, Španije, ZDA, Švedske in Švice.
Uvodoma je številne obiskovalce pozdravil Marco Puntin, soustanovitelj tržaške galerije Lipanje Puntin, ki je v sodelovanju z Jonathanom Turnerjem pripravil bogat izbor umetniških del. Zahvalil se je tržaškemu županu Cosoliniju in odborniku za kulturo Andreu Marianiju, Tržaški trgovinski zbornici, Fundaciji CRTrieste in družbi Illycaffe', saj je to zelo obsežen projekt, ki ga ne bi mogli izpeljati brez ustreznih finančnih sredstev. Puntin se zaveda pomembnosti sodobne umetnosti tako v Italiji kot tudi v Trstu, o katerem se je izrazil, da bi moral biti "kot odprto pristanišče, kamor sodobna umetnost prispe in spet odpotuje". Razstava je predvsem zahteven kuratorski projekt, za katerega so si fotografije, videoposnetke in nekatera druga dela sposodili iz zasebnih zbirk.
Sodobna umetnost se je po mnogih letih spet vrnila v Trst. Za njeno obeležitev se je občinska uprava odločila za tematiko narave, ki jo človek spreminja po svojih željah, ne da bi pomislil na posledice teh posegov, ki se kažejo v nenadnih podnebnih spremembah. Cilj razstave je prikazati sodobno produkcijo narave skozi prizmo slik, fotografij velikih formatov, skulptur, instalacij in videoprojekcij. Umetniki nam predstavljajo lepoto narave, njeno moč in čudovito natančnost. Poudarjena je tudi etična plat ustvarjalnih del, povezanih s konzumizmom in z vrstami, ki jim grozi izumrtje. Prav tako je poudarjena človekova uničevalna moč zaradi onesnaževanja.
Razstava se začne s tremi črnobelimi pejsaži Ansela Adamsa, nato nam nudi vpogled v zgodovinska dela fotografskih mojstrov, kot so Robert Mapplethorpe, Gianni Berengo Gardin, Franco Fontana in Mario Giacomelli. Dalje se razstava deli na podteme, ki prikazujejo morja, zimske pejsaže, cvetje in vulkane. Med razstavljavci so tudi trije slovenski ustvarjalci: goriški fotograf Primož Bizjak, ki prikazuje pogled na slovensko-italijansko mejo, mariborski slikar Jernej Forbici, ki je dokončal študij na Akademiji za likovno umetnost v Benetkah, in Janez Vlachy, ki se predstavlja s triptihom vrtnice z golim ženskim telesom.
Razstava bo odprta do 9. aprila; lahko si jo ogledamo od ponedeljka do petka, od 11.00 do 13.00 in od 16.00 do 20.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 10.00 do 20.00. Vstopnina znaša 6 evrov, znižana cena 4 evre, do 14. leta starosti pa je vstop brezplačen.

Metka Šinigoj

DSI Ekumenski večer

Poudariti je treba, kar nas povezuje

Prejšnji teden so se v Trstu mudili predstavniki slovenske evangeličanske skupnosti v Sloveniji. Na ponedeljkov večer so obiskali Peterlinovo dvorano in spregovorili o preteklosti evangeličanske Cerkve, njenem delovanju ter razvoju do današnjih dni. Pogovor s škofom Gezo Ernišem in njegovimi sodelavci je vodil Dušan Jakomin.

Škof je uvodoma podal zgodovinske začetke evangeličanske cerkve na Slovenskem in se zaustavil pri začetku reformacije oziroma Luthru, ki je 31. oktobra 1517 pribil na vrata wittenberške cerkve 95 tez, da bi reformiral takratni cerkveni sistem. Iz tega gibanja se je razvila tudi evangeličanska Cerkev. Luther je kot zelo izobražen človek in dober poznavalec Erazma Rotterdamskega hotel, da se Cerkev vrne k svojim temeljem, to je k Svetemu pismu. Na Slovenskem je ta nauk naletel na zelo plodna tla, saj smo s protestantizmom dobili prve slovenske knjige. Takrat nas je Trubar, ki so ga kasneje imenovali kot učitelja slovenskega naroda, prvi nagovoril kot samostojen narod, z "Lubi Slovenci".

Preko slovenskega državnega praznika Dneva reformacije in njegove pomembnosti je škof Geza Erniša poudaril majhnost naroda, ki pa zna definirati svojo narodno substanco, naposled pa primerjal evangeličansko in katoliško vero. Med tema so zanimive stične točke, kot sta Sveto pismo in molitev Oče naš. Katoličani imajo sedem zakramentov, evangeličani pa poznajo samo dva, to sta sveti krst in sveta večerja. Evangeličani nimajo zapovedi celibata, tudi ženske lahko postanejo duhovnice, ne priznavajo pa istospolnih odnosov. Velik pomen je na sožitju med ljudmi. Slovenski evangeličani gradijo družbo s strpnim dialogom. Ekumenizem je tudi dialog med vernimi in nevernimi, še vedno pa drži Einsteinova trditev, da je lažje razbiti atom kot predsodke.

Foto Kroma

V Sloveniji je približno dvajset tisoč evangeličanskih vernikov, večina jih je v Prekmurju. Leta 1771 je Štefan Kuzmič, "prekmurski Trubar", prevedel Novo zavezo v prekmurščino. Doletela pa ga je podobna žalostna zgodba kot Trubarja: tudi on ni bil pokopan v domačem kraju.

Na ekumenskem večeru so spregovorili še inšpektor Cerkve dr. Aleksander Kerčmar, odgovorni za evangeličansko humanitarno organizacijo Podpornico Jože Rituper in Branko Sipod. Tako je publika izvedela, da nasprotno s pomenom besede predstavlja inšpektor Cerkve laični del evangeličanske Cerkve. Najvišja organa Cerkve pa sta sinoda in prezbiterij. Kot imajo katoličani dobrodelno organizacijo Karitas, imajo evangeličani EHO Podpornico, ki skrbi za pomoči potrebne ljudi ne glede na politično in versko pripadnost. Dnevno pripravijo sto obrokov za revne ljudi.

Zanimivo je, da vsak evangeličan, od krsta dalje, plačuje letno "dačo" oziroma trideset evrov za cerkveno blagajno svoje občine. Polovica tega zneska je dodeljena plačam duhovnikov, ostalo pa gre cerkvenim blagajnam. Tudi evangeličani se srečujejo s problematiko upada števila vernikov. Dogaja se tudi to, da v enem letu krstijo tri otroke, imajo pa petdeset pogrebov.

Šin

Obvestila

Področni svet slovenskih vernikov iz Trsta in Milj vabi na srečanje z msgr. Janezom Oberstarjem, ravnateljem Mednarodnega misijonskega semenišča v Trstu, o temi Zakramenta evharistije, v ponedeljek, 5. marca 2012, ob 20.30 na sedežu Društva slovenskih izobražencev, ul. Donizetti 3, 1. nadstropje.

Kdor bi se želel pridružiti potovanju z Novim glasom na Sicilijo od 20. do 26. aprila letos, naj se čim prej javi, ker se vpisovanje končuje: tel. 0481 533177, 040 365473 in 040 229166.

Na deželnem kongresu SSk v Devinu dne 27.1.2012 je nekdo pomotoma odnesel črn moški plašč velike mere. Ostal mi je lep plašč, a zelo premajhen. Če se je kdo tega zavedel, ga vabim, naj sporoči na tel. 340/1851200 za zamenjavo.

Darovi

Za rojansko glasilo Med nami daruje g. Gasperšič Berce Uča 20 evrov.

V spomin na Danilo Fator darujejo Julka Štrancar 50 evrov za svetoivanski cerkveni pevski zbor, I. K. 20 evrov za Slovensko Vincencijevo konferenco pri Sv. Ivanu, Boži 15 evrov za Marijin dom pri Sv. Ivanu.

V spomin na drago Severino Buzečan daruje Imelda Žerjal 20 evrov za cerkev v Sočergi.

V spomin na sestro Klaro in Danilo daruje Imelda Žerjal 20 evrov za Šolske sestre pri Sv. Ivanu in 10 evrov za Novi glas.

Za cerkev v Bazovici ob smrti drage mame Marije Križmančič daruje hčerka Ema 50 evrov.

Za novo streho nad kinodvorano ob smrti drage tete Zore Milkovič daruje Magda Pečenik 100 evrov.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - TRST,
ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV TRST-GORICA-VIDEM,
ZVEZA PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE,
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA,
JAVNI SKLAD ZA KULTURNE DEJAVNOSTI RS

vabijo na

KONCERT REVIJE

PRIMORSKA POJE 2012

petek, 2. marca, ob 20.30
Marijin dom v ul. Risorta v Trstu

nastopili bodo: MoPZ Upokojencev iz Brega, MePZ Žaga, PS Studenec - Pivka, MoPZ Tabor - Lokev, ŽePZ Devin, VOS Chorus '97 - Miren

Pogovor z avtoricama prvega slovenskega vodnika po Trstu in okolici

Slovenci v Trstu? Normalno!

"Kako lep je Trst", Trst v vsej svoji zgodovinski, etnični in kulturni bogatosti, tudi slovenski Trst. Kako lep je! V rokah držimo dopolnjeni in razširjeni slovenski vodnik po Trstu in okolici, ki sta ga napisali turistična vodička Erika Bezin in novinarka Poljanka Dolhar. Zaljubljeni v svoje mesto, sta zapolnili strahotno brezno, ki je zevalo na tem področju. Manjkalo je temeljno delo, ki bi na "vodniški" način predstavilo in potrdilo slovensko komponento mesta v zalivu. Na dinamičen, sodoben način, bogat z informacijami in zanimivostmi, a hkrati selektiven in anti-enciklopedičen, se vodnik "Kako lep je Trst" spontano širi po prostoru, ki ga je tako potreboval. Mladina bo lahko srkala iz njega v šolah, kjer bi lahko postal kakovosten didaktični pripomoček, da bodo vedeli, kod hodijo dan za dnem. Preseneča tople domove in živo zavest manjšinske skupnosti, navdušuje italijansko prebivalstvo obmejnega prostora ter spodbuja slovensko bralstvo iz matice, ki še ni povsem dvignilo obraza iz nakupovalnih vrečk. V Trstu so namreč poleg trgovin tudi slovenske šole, društva, ekipe, umetniki, Prešernovi nagrajenci...

Foto Kroma

Vsak kotiček mesta ima svojo zgodbo, ki govori tudi v slovenščini. Sedimo v zgodovinski kavarni San Marco, za vogalom pa smo tako rekoč doma.

Poljanka: *Res je, Slovenci v Trstu imamo v ulicah sv. Frančiška in Donizetti najpomembnejše institucije, kar ni zanemarljivo. Z vodnikom smo skušali zbrati že obstoječe dokumente o slovenstvu mesta v enem delu in s tem potrditi prisotnost slovenske kulture ne samo na obrobju, ampak v samem mestnem jedru. Začrtali smo npr. itinerarij slovenske poti po Trstu, da se lahko sprehodimo od Mihca in Jakca preko pomola San Carlo do Borznega trga, palače Marenzi in Jezuitskega zavoda, mimo mecena Zoisa in palače Bonomo s spominom na Primoža Trubarja, do katedrale Sv. Justa, Rusega mosta, Narodnega doma in trga Oberdan vse do naših ulic, kjer deluje večina slovenskih kulturnih ustanov.*

Erika: *Dela je bilo ogromno, saj vsebuje vodnik zgodovinske podatke, kulinarične recepte, zanimivosti, kulturne odlomke, informacije o hotelih, muzejih, praznikih, podatke o slovenskem verskem življenju, kavi in tramvaju. Poleg mestnega življenja pa je poglavje namenjeno tudi tržaški okolici, predvsem simbolnemu pomenu Bazovice; pa še sprehod po Bregu, spust v kraško podzemlje ali ples na Kraški ohceti si lahko privoščite. Z Založništvom tržaškega tiska, urednikoma Mitjo Tretjakom in Martino Kafol ter oblikovalskim studiom Link smo opravili, mislim, dobro delo.*

Zakaj smo dobili slovenski vodnik po Trstu šele zdaj?

Erika: *Marsikdo je o njem že razmišljal, a se ga nihče ni lotil. V eni knjižici je bilo treba zbrati veliko število različnih podatkov. Poleg turističnih smo npr. v zgodovinskem uvodu sledili poročilu združene mešane komisije. Zasledovali smo vsekakor objektivnost vsebin, nanje smo gledali z današnjega časa, torej aktualno, vselej zelo osebno, občuteno in, zakaj ne, s kančkom ironije. Srečni smo bili ocene novinarja Carla Muscatella, ki je izjavil, da knjiga deluje kot vodnik, a jo beremo kot roman.*

Poljanka: *Že v principu smo se držali načela žepnega formata, da bi lahko vodnik res služil temu, čemur je namenjen: opori in pomoči pri spoznavanju kraja in njegovih ljudi.*

Že mesece bi si ga rad sposodil v vseh bližnjih knjižnicah, a mi še ni uspelo. Dober znak, kajne?

Poljanka: *Odzivi so na srečo odlični, prodaja gre zelo dobro predvsem v Sloveniji. Po prvi izdaji maja 2011 pod okriljem Dežele FJK smo novo različico predstavili novembra na ljubljanskem Knjižnem sejmu. V naslednjih mesecih bi lahko šla slovenska verzija že v ponatis, italijansko verzijo bi radi razširili onkraj lokalnega tržišča, dela se angleška inačica, upamo celo na nemški prevod. Recenzije uglednih tiskovin so nas pozitivno sprejele, saj mislim, da je knjižica res bogata z informacijami in uporabna.*

Še beseda ali dve o današnjem utripu v narodni skupnosti.

Erika: *Vzdušje je bogato in bolj odprto k sodelovanju kot v preteklosti. Glejmo naprej!*

Poljanka: Manjšina se še vedno lažje združi, ko se čuti ogrožena. Nujno moramo priti do skupnega telesa z močjo odločanja, saj če ni koga, ki odloča, stagniraš.

Morda zveni banalno ali pa tudi ne: kako lep je Trst?

Poljanka: *Zamisel za vodnik je prišla prav od tod. Mislimo, da je Trst lep in se tega zavedamo. Z vodnikom smo želeli predstaviti njegovo lepoto vsem, ki ga ne poznajo, recimo obiskovalcem iz Slovenije. Kako lahko vzklikajo "Trst je naš", ko pa si ne vzamejo časa za nas in ne vedo, da so v našem mestu institucije, šole? Vodnik ponuja tudi tako znanje v "tabletkah", okvirčke, recimo o slovenskem šolstvu, društvih itd. Radi bi ljudem približali dejstvo, da je Trst tudi naš. Mislim, da smo se dosti let ukvarjali z zunanjim sovražnikom, a danes se je veliko spremenilo. Kaj ni lepo, da je Dežela v celoti financirala majsko prvo izdajo in da smo dopolnjeno različico predstavili decembra v palači Gobčevič?*

Erika: *Res je, ne bomo se jokali. V ponos nam je, da se tu dogaja še ogromno slovenskega. Ne bom se jokala za zadnjim kriškim ribičem, a vzklikam: poprimite spet za mreže! Verjamem, da bo kdo (morda prav Bibčev) nadaljeval s to tradicijo. Naj bo to vodilo tudi za vse nas.*

Poljanka: *Vsakič bi morali obiskovalcem predavati o slovenski prisotnosti na tem območju. Naj postane slovenska prisotnost v mestu končno nekaj normalnega in vsakdanjega.*

Jernej Šček

Z 2. strani

Slovenci izven meja ...

Drago Štoka in Rudi Pavšič sta sprejela izhodiščno prepričanje ministrice Novakove, ki je povedala, da "bi morali osrednji dnevnik Slovencev v FJK financriati po drugačnem ključu, ne pa na podlagi zakona o založništvu in medijih: manjšinski mediji morajo imeti drugačna, dodatna sredstva, saj opravljajo pomembno vlogo pri ohranjanju stika s slovenskim jezikom".

Pavšič je obenem dodal, da so na srečanju z ministrico usklajeno izpostavili osrednja vprašanja naše skupnosti in naša stališča do državne in deželne vlade ter do same Slovenije.

"Nakazali smo možne rešitve nekaterih tematik bodisi v dogovoru med krovnima organizacijama bodisi v dogovoru s skupnim zastopstvom. To je namreč izhodišče, na podlagi katerega se pripravljamo na dvostranska srečanja, ko bo podtajnik Ruperto obiskal našo manjšino". Zadovoljen je bil tudi predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka, ki je svoje razmišljanje navezal na splošno gospodarsko krizo, ki je v zadnjih letih pokazala zobe: "V skladu s takimi časi moramo tudi manjšinci pazljivo uporabljati sredstva, ki jih imamo na razpolago. Solidarnost sicer moramo izkazati Primorskemu dnevniku, Novemu glasu in drugim našim medijem v Benečiji. Ministrica je zagotovila svojo pozornost in obljubila konkretne posege, da bo te probleme privedla do ugodne rešitve. Poudarila je tudi, da Slovenija ne bo krčila podpore manjšini: še najbolj pomembno pa je, da je naša matična domovina ohranila vlogo ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki so ga nekatere stranke hotele ukiniti".

Ob robu srečanja z ministrico Novakovo nam je deželeni svetnik Igor Gabrovec obrazložil zadnje razplete glede vsote 100 tisoč evrov, ki sodijo v dodatna sredstva, ki jih dežela namenja manjšini. Ta denar je bil namreč svojčas 'obljubljen' Slovenskemu stalnemu gledališču, ki je na to vsoto računal. "Kaže, da bo po sklepu deželne posvetovalne komisije odločitev porazdelitve prevzela dežela oziroma njeni funkcionarji: odločeno je tako bilo, da bo 60 odstotkov sredstev tega fonda koristilo SSG, 40 odstotkov pa Primorski dnevnik. To pa posledično odpira druga vprašanja, saj dokončne rešitve glede problemov obeh ustanov še ni. Poleg tega bo v prihodnje treba prisluhniti tudi drugim ustanovam, ki niso svojih težav obešale na veliki zvon, se pa kljub temu nahajajo v težkem položaju: med temi so ustanove profesionalnega značaja, kot na primer tednik Novi glas, kulturni domovi in zveze". Poleg tega je še sto tisoč evrov v skladu za Slovence, o katerih se še ni odločalo glede njihove namembnosti...

Živahno življenje OŠ A. Gradnik v Števerjanu

Dan slovenske kulture, ekskurzija, pustno rajanje

Praznovanje dneva slovenske kulture v Števerjanu

"Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan..." s petjem slovenske himne so učenci osnovne šole A. Gradnik v Števerjanu 7. februarja začeli proslavo ob dnevu slovenske kulture. Nadaljevali so s simbolično pesmijo *Mi smo otroci enega sveta* in predali besedo gostji, nekdanji učiteljici, gledališki igralki in ne nazadnje tudi babici, gospe Majdi Zavadlav. Pristno, simpatično in navdušujoče je začela otrokom pripovedovati pravljico *Majhna majhna pravca.* Glavna junakinja zgodbe je majhna tetka, ki je imela majhno kokoško, ki je znesla majhno jajce. Iz jajca je naredila majhno frtaljčko, ki jo je pojedla majhna muha. Jezna tetka je šla do sodnika, muha je sedla sodniku na nos, tetka je zamahala z lopatko in na koncu se je sodnik tako razjezil ter na glas zakričal "Ma bejšte, ma bejšte se solit"!

Iz tišine, pozornih oči, negibnosti je bilo razvidno, da je bilo otrokom ob pripovedovanju prijetno in da jih je pritegnila vsebina zgodbe. Iz smeha in radostne pripravljenosti na sodelovanje pa se je razbiralo dejstvo, da se je pripovedovalka znala približati otroškemu svetu, jih znala vključiti v dogajanje in jih pri tem navdušiti. Veliko veselje so izkazali tudi s petjem *Kratke pesmice*, katere besedilo je sestavila sama gospa Majda po napevu ljudske pesmi Terezinka. Sledil je krajši razgovor o pomenu kulture in o bogastvu pravljičnega sveta. Z igranjem na flavto pesmice *Mojster Jaka* so se otroci ge. Majdi zahvalili in se od nje prisrčno poslovili.

Učenci OŠ Gradnik iz Števerjana in Majda Zavadlav

Na sam dan kulture pa jih je obiskal gospod Jarc iz Doberdoba, predstavnik krvodajalcev sekcije Doberdob. Otrokom je obrazložil namen humanitarne akcije zbiranja plastičnih zamaškov. Celotna šola bo pristopila k nabiranju zamaškov za bolnišnico Via di Natale v Avianu.

Za števerjanske učence je bil februar zelo razgiban. Na šoli so imeli veliko obiskov in še sami so si privoščili krajšo ekskurzijo. V sredo, 15. februarja, so se v spremstvu učiteljic napotili v Sovodnje, v tovarno Aurea. Pripravili so jim voden ogled celotnega poteka proizvodnje suhih, industrijskih testenin. Spoznali so, da se za izdelavo testenin uporablja moka iz trde, prosojne pšenice. Ko to moko zmešajo z vodo in soljo, nastane testo. Tega za tem zrežejo, stisnejo ali modelirajo v vrsto oblik: cevke, trakce, spirale, luske, obročke in kolesca. Ko je testo dokončno izoblikovano, ga posušijo v sušilnici. Tudi učenci so stopili v sušilnico in bili presenečeni nad tem, koliko strojev in budnih oči je potrebno, da nastane "pašta". Najbolj pestro je bilo, ko so lastnoročno pomagali pri pakiranju testenin. Obisk se je končal z ogledom velikega skladišča, iz katerega je vsakdo lahko odnesel kilogram "paište". Zavojček so seveda izročili mami, da jim je za kosilo skuhala dobro "pašto".

Števerjanski osnovnošolci na obisku v tovarni Aurea

Tudi pust ni šel neopazno mimo števerjanske in drugih osnovnih šol. Na pustni petek so prišli učenci našemljeni v razrede; skupaj so izdelovali pustne maske in priredili rajanje. V telovadnici OŠ A. Gradnik so se zbrali vsi osnovnošolci in medse povabili še male Kekce iz vrtca. Sledilo je družabno srečanje s plesom, igrami in izborom najlepše maske. Skrbne mamice so poskrbele, da so se otroci posladkali z dobrimi, krhkimi "flancati".

Našemljeni otroci OŠ Gradnik iz Števerjana

SG

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Brisanje temnih lis na svetli površini

Ponovno zastavljanje istega vprašanja: kako bi lahko ta mali prostor črk na papirju postal nekaj drugega, nekaj svetlega, zakaj mu tako pogosto nanašam plasti sive patine ali vsaj opozarjam na temnejše lise na svetli površini? Čemu? Gotovo je res, da si zmožen videti sonce samo, če poznaš temo. Razumeš ga edinole skozi odnos, ki ga ima s senco. Res. Pa vendar krivim svoje prste, ki na to tipkovnico nanašajo razmišljanja o tistem sivem, za katerega bi si res želela beline.

Pred dnevi sem službeno govorila z intelektualcem, ki je res vreden tega imena. (Pa čeprav je intelekt v življenju vse prej kot dovolj, a to je že druga zgodba...). Pravilno je označil svojo (našo) manjšinsko skupnost kot avtoreferenčno, ne upamo si iti preko, začutiti na sebi akutnih vprašanj, ki nam jih postavlja današnji čas, vse skupaj edinole ideologiziramo. Sprašujem se, zakaj. Zakaj se tako pogosto izvzamemo iz širšega konteksta, kaj nas še vedno sili v večno defenzivo, v večno iskanje potrditev, opredelitve, odobravanja. Vem, da so to povsem človeški mehanizmi, pogosto povsem nezavedni, pa vendar si ne morem kaj, da bi se ne vprašala, za kakšno ceno.

Drugo razmišljanje. Pred leti sem se pogosto kregala s tedanjim (na srečo bivšim) fantom, ko je izustil kako cinično družbenopolitično ugotovitev. V svoji mladostniški zagnanosti in idealizmu, v letih, ko sem na fakulteti pridno mlela vse razne sociološke, politološke itd. razlage družbe, sem strastno zagovarjala tako ali drugačno potrebo po družbeni spremembi. Živo se spominjam, da me je včasih ustavil s stavkom, ki je vedno deloval kot hladna prha:

"V redu, ampak, kaj sama narediš, da bi se zadeva spremenila"?

Takrat sem – po nekajsekundnem šoku – odgovorila: *"Nekaj malega pišem. Ljudi intervjuvam".*

Danes so ti stavki v meni oživeli. Sama si danes postavljam vprašanje: *"V redu, ampak, kaj sama narediš, da bi se zadeva spremenila? Ali si res dovolj prizadevam"??*

Otrok iz dežele, kjer je dva milijona t. i. "notranjih" beguncev, kjer ne smeš, ne moreš v več predelov, ki so še vedno v lasti kriminala, pomeni tudi odkrivanje vsega, kar pomeni kršitev najosnovnejših otrokovih pravic. Gre za tako nezaslišano krivico, da ji nobena druga ni kos. Zato se tako pogosto sprašujem, ali nima tudi moj vstop v ta svet neki širši pomen, ki presega ustvarjanje lastne družine?

CERKEV SV. IVANA IN NJEN ČAS (12)

Mariza Perat

Dekliški krožki

Tudi ti imajo svoj začetek pri sv. Ivanu. Tu je bil namreč 14. novembra 1949 sklican sestanek, na katerem je na pobudo msgr. Klinca bil ustanovljen prvi izmed dekliških krožkov. Duhovni asistent je bil msgr. dr. Rudolf Klinec. Vodstvo krožka je pozneje najelo manjšo dvorano v ul. Seminario. Tu se je vsak teden zbralo do 37 deklet. Nekatera dekleta, med njimi nekaj dijakinj, so prihajala iz Pevme, z Oslavja, iz Podgore in Štandreža. Dne 8. decembra 1951 je bil ustanovljen krožek slovenskih katoliških srednješolk. Sejni zapisnik prinaša naslednje poročilo:

Utrinek z izleta goriških krožkov, na sliki Tereza Žigon in Bruna Gorkič

"Danes, na praznik Brezmadežne, ustanavljamo krožek slovenskih katoliških srednješolk v Gorici, da bo vezal med seboj dijakinje naših srednjih šol in jih vzgajal v vzorna krščanska dekleta. Po več pripravljalnih sestankih je v nas dozorel ta sklep, kajti v povezanosti je moč, veselje in življenje.

Brezmadežna, ki smo si jo izbrali za zaščitnico, nam bodi vzor in varstvo"! (Slov. past. sred. – Sejni zapisnik od 8.12.1951 do 10.6.1958).

Za duhovnega asistenta novega krožka je bil imenovan msgr. dr. Franc Močnik. Za predsednico je bila imenovana Irena Vetrih, za tajnico Vida Biteznik, za blagajničarko pa Majda Jalen.

Istega leta sta bila ustanovljena še dva dekliška krožka, in sicer eden v Podgori in eden v Sovodnjah. Omenjeni krožki so se med seboj povezali in imenovali poseben odbor. Ta je nato sestavil pravila in ustanovil Zveze dekliških krožkov. (ZDK)

Na pobudo msgr. Rudolfa Klinca so se krožki kmalu ustanovili tudi v drugih župnijah na Goriškem in 1. julija 1952 je nadškof Hijacint Ambrosi izdal odlok s Statutom in pravilnikom. S tem je nova organizacija postala škofijsko priznana *(Nadšk. arhiv – Gorica).*

Zatem so krožke ustanovili še v Doberdobu, Jamljah in Števerjanu. Oktobra 1952 je bil v Gorici ustanovljen Dekliški krožek slovenskih izobraženk. Vodila ga je prof. Iva Hrovatin, duhovni asistent pa je bil g. Dragotin Butkovič. V krožku sta bila dva odseka: odsek akademičark in odsek učiteljic.

Leta 1953 je začel delovati še krožek dijakinj nižjih šol. Vodila ga je prof. Neda Močnik, pozneje pa Mirjam Brumat. Duhovni asistent je bil msgr. Rudolf Klinec. V krožek se je prijavilo 28 članic. Njihova animatorka je bila učiteljica Nelka Pavšič.

Istega leta je bil ustanovljen Zvezni škofijski odbor vseh delujočih krožkov. Predsednica odbora je bila Lojzka Bratuž, tajnica Pavla Rijavec, blagajničarka pa Dora Maraž. Za duhovnega asistenta je bil imenovan msgr. Franc Močnik. Zvezni odbor je v letih 1954-56 izdajal tudi svoje glasilo: VESTNIK.

Namen krožkov je bil združevati dekleta in jim nuditi možnost za poglobljeno versko življenje in praktično apostolsko delovanje v okolju, v katerem so živela. Poleg tega so krožki dekletom nudili priložnost, da so se v njih srečevala, se vzgajala in izobraževala ter se med seboj spoznavala, saj takrat ni bilo občevalnih sredstev, ki jih poznamo danes. Za to so služile zlasti skupne akademije in druge slovesnosti, ko so se srečala dekleta iz vse Goriške, pa tudi skupni izleti, kar je vse ugodno vplivalo na njihovo razgledanost in na razvoj njihove osebnosti in življenjske zrelosti.

Razen krožkov so vsa ostala združenja imela svoj sedež pri sv. Ivanu, tako da je sčasoma ta cerkev res postala nekakšno središče slovenskega verskega življenja v Gorici. Poročila iz tega časa tudi omenjajo, da je bila zelo dobro obiskana nedeljska sv. maša ob 5.30 zjutraj, ko je bila cerkev vedno nabito polna.

Slovenske maše in nekatere pobožnosti so sicer bile tudi v drugih goriških cerkvah, vendar pa so slovenski verniki vedno bolj čutili, da je le cerkev sv. Ivana tista, ki je zares "njihova cerkev" *(Slov. past. sred. - Zapiski g. Ivana Eržena).*

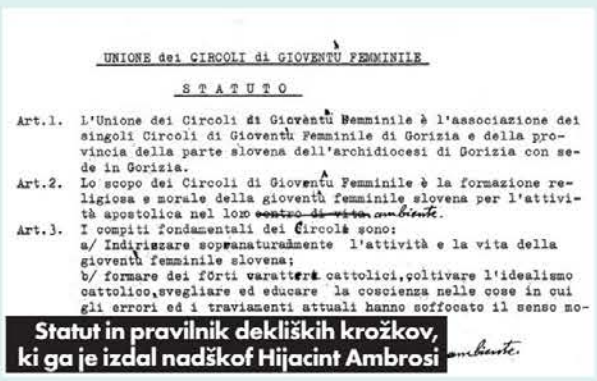
UNIONE dei CIRCOLI di GIOVENTÙ FEMMINILE

STATUTO

Art.1. L'Unione dei Circoli di Gioventù Femminile è l'associazione dei singoli Circoli di Gioventù Femminile di Gorizia e della provincia della parte slovena dell'archidiocesi di Gorizia con sede in Gorizia.

Art.2. Lo scopo dei Circoli di Gioventù Femminile è la formazione religiosa e morale della gioventù femminile slovena per l'attività apostolica nel loro ~~centro di vita~~ ambiente.

Art.3. I compiti fondamentali dei Circoli sono:
a/ Indirizzare soprannaturalmente l'attività e la vita della gioventù femminile slovena;
b/ formare dei forti caratteri cattolici, coltivare l'idealismo cattolico, svegliare ed educare la coscienza nelle cose in cui gli errori ed i traviamenti attuali hanno soffocato il senso morale.

Statut in pravilnik dekliških krožkov, ki ga je izdal nadškof Hijacint Ambrosi

/ dalje

Izšla je znanstvena monografija o vojaški obrambi nove samostojne države Slovenije

Volivci naj na referendumu 25. marca podprejo tradicionalno družino

V Sloveniji življenje normalno utripa in poteka, vendar javnost in del politike razmere ocenjujeta in predstavljata različno. Ljudje so zaskrbljeni zaradi vsestranske krize, ki se kaže tudi v slabih izračunih nekdanje vlade in pomanjkanju denarja tudi za plače policistov, učiteljev in drugih javnih uslužbencev. Zato v javnosti z zanimanjem in upanjem spremljajo odločne ukrepe nove vlade. Na ravni najvišje izvršilne oblasti ukinjajo manjše organe, kot so razne agencije in posamezni direktorati, njihove pristojnosti in delovanje pa prevzemajo ministrstva. Minister za notranje zadeve dr. Vinko Gorenak je sporočil, da je v tem resorju zaposlenih kar 440 policijskih funkcionarjev, ki so dosegli pogoje za upokojitev, toda vztrajajo na položajih v vrhu ministrstva, kjer imajo zagotovljene tudi razmeroma visoke plače. Le-te znašajo več kot 2 tisoč evrov mesečno.

Katarina Kresal

Premier Janez Janša si prizadeva doseči široko socialno in narodno soglasje za politiko in ukrepe, s katerimi bi postopno odpravili težave, kot so naraščanje javnega dolga, upadanje proizvodnje in velika brezposelnost. Takšno usmeritev naj bi omogočal oz. zagotavljal socialni sporazum, ki bi ga sklenili vlada, delodajalci in sindikati. O krizi v Sloveniji bodo med bližnjim obiskom z vlado razpravljali tudi predstavniki Evropske komisije, evropske centralne banke in mednarodnega denarnega sklada. Toda v Sloveniji je del politike tako obseden s predsodki, pravo obsedenostjo in v mnogih primerih tudi sovraštvom zoper Janeza Janšo, da ga poskuša ovirati pri vodenju nove oblasti, torej tudi pri odpravljanju krize. Zagotovo ni slučajno, da skupina oseb, tako imenovanih izbrisanih, ki so jih 26. februarja črtali iz registra stalnih prebivalcev Slovenije, noče opraviti postopka za ureditev statusa, skladno z zakonom o izbrisanih. Ostajajo pasivni in očitno od države pričakujejo le denar, odškodnine za domnevno trpljenje in težave, ki so jih utrpeli. Minister za notranje zadeve dr. Vinko Gorenak je njihove zahteve in pričakovanja zavrnil ter opozoril, da bo vlada morala predvsem skrbeti "za tiste ljudi doma, ki prav tako potrebujejo različne oblike pomoči. Med temi so tudi brezposelni". Poslanka Eva Irgl pa je tako imenovane izbrisane opozorila, da je Slovenija vsem ponudila možnost državljanstva in ureditve statusa, pa mnogi tega niso storili. Izmed 25.671 izbrisanih oz. tistih med njimi, ki so sedaj še živi, jih je samo 330 vložilo prošnjo za ureditev statusa.

Za ohranjanje napetosti v družbi in državi so značilni tudi nekateri drugi dogodki. Tako Zoran Janković, predsednik stranke Pozitivna Slovenija, ki mu ni uspelo postati mandatar za sestavo nove vlade, zatrjuje, da je bil žrtev nekakšne politične zarote, ki sta jo zoper njega uprizorila zlasti Janez Janša in dr. Gregor Virant, predsednik Državljanske liste Gregorja Viranta in predsednik državnega zbora. V Sloveniji se razvija tudi podtalna metoda političnega boja in ustrahovanja, ki se kaže z anonimnimi pismi in grožnjami, ki jih dobivajo posamezni politiki in v nekaterih primerih tudi njihovi svojci. Največ groženj je prejel Janez Janša, po izvolitvi za zunanjega ministra pa je anonimno grožnjo dobil tudi Karel Erjavec.

Politično ozračje v državi je v prejšnjem tednu najbolj vzburkala nekdanja notranja ministrica Katarina Kresal. Ko je razlagala podporo LDS, stranke, ki jo vodi, novemu družinskemu zakoniku, je grobo užalila tiste Slovence in Slovenke, ki podpirajo tradicionalno pojmovanje in obliko družine. Nekakšna princeska Slovenije, prva dama države, prihodnja predsednica vlade, kar vse so jo poimenovali v obdobju prejšnje vlade, je namreč dejala, "da 25. marca ne bo samo referendum o enem zakonu, tistem o družini, temveč o tem, kakšna družba bomo. Bomo svobodna, odprta družba, kjer se bodo vsi, ki so drugačni od povprečja, dobro počutili in imeli enake pravice, ali pa bomo zaprta, nesvobodna, mračnjaška, zelo konservativna družba"? Privrženci in nasprotniki družinskega zakonika, o katerem bodo odločali na referendumu 25. marca, se najbolj razhajajo pri opredelitvi družine. Istospolne skupnosti naj bi po mnenju podpornikov zakonika imele enake pravice, kot jih ima tradicionalna slovenska družina, sestavljena iz očeta, matere in otrok. V predreformski kampanji je očiten tudi pravi pogrom zoper stališča in mnenja o družini, kakršne so obrazložene v pastirskem pismu slovenskih škofov, naslovljenem vernikom v tem postnem času. Škofje so pozvali volivce in volivke, naj glasujejo proti poskusom, "da bi tisti družini, ki se ji imamo vsi skupaj zahvaliti, da smo to, kar smo, postavili ob bok druge oblike skupnega življenja, ki ne morejo enakovredno opraviti vloge prave družine".

Med dogodki iz tekoče kronike omenjamo, da je pri vojaškem muzeju izšla znanstvena monografija o vojaški obrambi Slovenije v letih 1990 in 1991. Delo je sad večletnega dela dvanajstih slovenskih zgodovinarjev. Obsega 576 strani, razdeljena je v 14 poglavij, dodan pa je povzetek v angleškem jeziku. Knjiga podrobno obravnava in opisuje tudi delovanje znanih osebnosti v boju za suverenosti komaj nastale države, tako tudi delež Milana Kučana in Janeza Janše.

Marijan Drobež

SNG Nova Gorica

Sedma, zadnja premierna uprizoritev

V četrtek, 1., in v petek, 2. marca, ob 20 uri, bosta v mali dvorani Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica na sporedu premieri sedme uprizoritve, zadnje v sezoni 2011/12, in sicer dela Simone Semenič 24UR.

Dva para in 24 ur. Oba imata na razpolago le 24 ur. Prvi, brez hrane in vode ujet v temačnem rovu rudnika, srčno upa, da ju bodo uspeli najti v tem roku. Drugi v postelji hotelske sobe, stran od zakonskih partnerjev, preverja, če je seks še tako dober, kot je bil pred leti, ko sta bila še par. Za oba para je čas neskončen in prehiter hkrati. Te stvari ne gredo tako hitro. Zanje je potreben čas, ki pa ga imamo vse manj. Kakor nam sodobna naglica skopo odmerja čas za medsebojne odnose, intimo, ljubezen, tako intervencije v obliki spamov, nezaželene elektronske pošte, prekinjajo čas in besede obeh parov. Spam oziroma slamnata pošta je izjemno nadležna: polni elektronske poštne predale in smeti vseh 24 ur na dan. Dandanašnji smo vsi dosegljivi 24 ur na dan, ves čas smo priključeni in vključeni. Žepne napravice beležijo naše pozicije, gibanje, pogovore, sporočila in ves čas smo nadzorovani.

Foto atelje Pavšič Zavadlav

Nenehno oddajamo in sprejemamo SMS sporočila, e-pošto, klepetamo po spletu in zdi se, da se tudi naša komunikacija zlagoma spreminja v spam, saj, priznajmo si, večinoma mlatimo prazno slamo. Sodobna dramska oblika, ki jo Simona Semenič uporabi v 24ur, ima jezikovno, melodično in ritmično ubrano dramsko kompozicijo, v kateri se ukvarja z medsebojnimi, predvsem ljubezenskimi odnosi. Dvakratna Grumova nagrajenka (leta 2009 za 5fantkov. si in leta 2010 za 24ur) nam s svojo izvirno gledališko pisavo, tokrat na zelo humoren način pokaže, da svetovni splet in novi mediji, ki širijo možnosti sporazumevanja, ne pripomorejo veliko pri medsebojnem razumevanju. Predstavo režira Jaka Ivanc, dramaturginja je Martina Mrhar, lektor Srečko Fišer, avtorja vizualne podobe sta ob režiserju še Nejc Saje in Jasmin Talundžić – Propaganda produkcija, kostumografinja je Barbara Stupica, glasbo je prispeval Zavod Sonolab (Saša Kalan in Davor Herceg), oblikovalec svetlobe je Samo Oblokar, sodelavec pri izbiri filmskih lokacij pa je Aleksander Blažica. V predstavi igrajo Arna Hadžialjević, Miha Nemec, Ana Facchini in Radoš Bolčina.

Premieri sta na programu v četrtek, 1. marca 2012, za abonma Premiera ter v petek, 2. marca 2012, za vabljene, obe ob 20. uri, na malem odru Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica.

Slovenija v primežu sistemske korupcije

Le kdo bo bil boj za pravično državo?

Predsednik vlade Janez Janša je v tem tednu socialnim partnerjem predstavil predlog socialnega sporazuma. To pomeni, da je predstavil iztočnice za tiste reze v višini 800 milijonov evrov, ki jih namerava izvesti v prihodnjih mesecih. Za pokušino je že v prejšnjem tednu minister za notranje zadeve Vinko Gorenak napovedal reze delovnih mest in prerazporeditve v policijskih vrstah. Na tiskovni konferenci je Janša oznanil, da manjka v proračunu med 500 milijoni in milijardo evrov. Z zdajšnjim proračunom naj bi ob tem že jeseni ne bilo več dovolj sredstev za izplačevanje vseh državnih obveznosti, začenši s plačami: posebej je bila izpostavljena nevarnost, da ne bo dovolj sredstev za učiteljske plače. Tudi Janša je potrdil potrebo po odpuščanju v javnem sektorju, ki bi bilo sicer v začetni fazi strošek (zaradi posledičnega povečanja socialnih transferov), a bi se že v srednjem roku spremenilo v varčevanje. Zelo pomembna naloga vlade (in socialnih partnerjev) bo ob tem seveda iskanje ustreznih rešitev za tiste, ki bodo ostali brez službe.

Osredotočiti se na boj z gospodarskim kriminalom

Vlada v prvih tednih nastopa z apokaliptičnimi izjavami. Ko poslušamo ministre ali samega Janšo, se ne moremo izogibati občutku, da je napoved Majev o koncu sveta v letošnjem letu povsem pravilna. Ali celo, da gre za boljšo med več slabšimi različicami finančnega masakra na svetovnih trgih. No, res je Janševa vlada prevzela krmilo države ob najbolj neprimernem času, če gledamo na stopnjo priljubljenosti, ki ji jo bodo prinesli načrtovani ukrepi. Zato je v svojih izjavah vselej tako dramatična in črnogleda: ker je stanje dramatično, ga je treba tako tudi predsaviti in ga po možnosti za javnost orisati v še za odtenek temnejših tonih, kot dejansko je. Ob tem se je vlada pri nekaterih pomembnih vprašanjih tudi zapletla v nepotrebne zmešnjave: vprašanje prenosa tožilstva na notranje ministrstvo je nedvomno med takimi. Vprašanje je, zakaj je vlada šla v takšen dokaj nelogičen prenos pooblastil. Ne gre zato, da bi politika lahko bolje nadzorovala tožilstvo, če bo to pod notranjim ministrstvom (enako bi ga lahko nadzorovala tudi pod pravodsodnim): gre predvsem za to, da se ustvarjajo neustrezne in nepotrebne dinamike, ki so sporne celo za same koalicijske stranke. Ker spada tožilstvo v t. i. tretjo vejo oblasti, sodstvo, je (vsaj simbolično) pravilno, da tudi tožilstvo ostane tam, kjer je doslej bilo, pod pravosodnim ministrstvom.

Če smo že pri pravosodju, bo vladna koalicija morala več pozornosti vložiti v pregon organiziranega kriminala. To bi lahko bila ena od zelo pomembnih potez pri reševanju prezadolžene Slovenije. In to sta imela v programu tako Janševa SDS kot tudi Virantova državljanska lista. V Sloveniji je namreč veliko sistemske korupcije, ki le težko pride na dan. Gre za korupcijo belih ovratnikov, zaradi česar se javni denar zelo pogosto obrača v napačno smer in napačne žepe, privatni pa se ne podreja zakonskim in davkarskim določilom. V Sloveniji je bil doslej ta boj dokaj neuspešen, kljub temu da sta bili ustanovljeni dve posebni telesi: nacionalni preiskovalni urad (NPU), znan tudi kot slovenski FBI, v sklopu slovenske policije, in posebna tožilska skupina pri vrhovnem državnem tožilstvu. Obe telesi se posebej ukvarjata z gospodarskim kriminalom.

Sramotni posli

In prav na tem področju bo treba opraviti še veliko dela. V nebo vpijočih primerov je res veliko. Recimo, novi gradbeni kartel, ki se je začel snovati takoj po volitvah. 14. decembra so se predstavniki številnih gradbenih podjetij, ki so še pri življenju, srečali v Veliki Pierščici blizu Žalca in tam sestavili memorandum, s katerim so hoteli ustanoviti pravi kartel in se tako predstaviti Zoranu Jankoviću (14. decembra je Janković še veljal za najresnejšega kandidata za mandatarstvo). V memorandumu, ki ga je podpisalo 29 udeležencev sestanka, med drugim pišejo o potrebi po pridobitvi novih gradbenih dovoljenj in o bančnih garancijah za graditev cestne infrastrukture. Memorandum dalje namiguje tudi na "pravilno" izvedene javne razpise, ki bi bili seveda pisani na kožo samo nekaterim. Podpisniki so namreč zelo jasno zapisali, da želijo omejiti konkurenco manjših podjetij, kar je prvovrstna kršitev pravil tržne ekonomije in zakonodaje, ki urejuje konkurenco. Na dan je nadalje prišlo, da prav NPU raziskuje sume kaznivih dejanj pri ogromnem nasedlem projektu, športnem parku Stožice. Gre za sume pranja denarja, ki bi iz stožiške blagajne šel v prijateljska podjetja. Medtem pa je Grep, investitor v stožiški objekt, v hudih finančnih težavah in ne odplačuje bančnih kreditov, Energoplan, pomemben Grepov delničar, pa je tik pred kolapsom. Zadnja neprijetna novica, ki pa je pricurljala iz gospodarske diplomacije, je ta, da naj bi Slovenija kot edina predstavnica EU zavirala uvedbo novih sankcij proti Belorusiji (državi, ki jo vodi eden zadnjih diktatorjev v Evropi, Aleksander Lukašenko) zaradi gospodarskih interesov slovenskega podjetja Riko v tej državi. EU bi rada 21 sumljivih beloruskih podjetij kaznovala z zamrznitvijo premoženja in s prepovedjo potovanja za njihove lastnike. Slovenija je, po neuradnih virih, temu nasprotovala, dokler ni iz seznama izpadlo podjetje, s katerim sodeluje prej omenjeno podjetje Riko. Neverjetno in grozno, a resnično!

Andrej Černic

Prejeli smo

Prikaz nasprotnih dejstev na članek v tedniku Novi glas z naslovom "Kako močno Slovenija sovraži Skandinavce"

V tedniku Novi glas je bil v ponedeljek, 13. 2. 2012, objavljen članek Andreja Černica, ki zahteva dodatna pojasnila in navedbo nasprotnih dejstev, saj navedbe v članku ne odražajo realnega stanja.

Področje digitalne radiodifuzije je v Sloveniji urejeno z Zakonom o digitalni radiodifuziji (ZDRad, okt 2007). Vlada Republike Slovenije je februarja 2006 sprejela Strategijo Republike Slovenije za prehod z analogne na digitalno radiodifuzijo, februarja 2009 pa še dopolnjeno verzijo Strategije. Strategija in Zakon v celoti upoštevata tudi pristojne evropske direktive. Skladno z Zakonom in evropsko direktivo je Slovenija uvedla konkurenco na področju digitalnih omrežij oz. multipleksov, tako da imajo izdajatelji televizijskih programov možnost izbire med vsaj dvema operaterjema.

RTV Slovenija oz. njena enota Oddajniki in zveze ima status operaterja s pomembnim tržnim deležem in s posebno odločbo Agencije za pošto in elektronske komunikacije (APEK) naloženo obveznost izračunavanja stroškovne cene za oddajanje programov v prizemnem digitalnem omrežju. RTV Slovenija to obveznost izpolnjuje. Dejstvo je, da je slovenski trg izdajateljev TV-programov izredno majhen, skupne zmogljivosti obeh multipleksov pa presegajo potrebe slovenskih izdajatelj TV-programov. Menimo, da je bil v konkurenčnem boju na malem slovenskem trgu upravitelj multipleksa B celo v prednosti, saj ima RTV Slovenija regulirano ceno s strani APEK-a, upravitelj multipleksa B pa jo je lahko prosto oblikoval. Zato ni mogoče trditi tega, kar je novinar zapisal v članku, da je RTV Slovenija "pod boljšimi pogoji ponudila storitve na multipleksu A tudi ostalim komercialnim televizijam". Zato tudi ni moglo biti nobenih spletk med RTV Slovenija in družbo Pro Plus, kot to navaja novinar v mednaslovu članka. RTV Slovenija ni nikoli kršila regulatornih odločb, saj programe v multipleksu A oddaja skladno z veljavno zakonodajo in dovoljenji.

Sabrina Povšič Štimec
Služba za odnose z javnostjo
RTV Slovenija

Metal koncert v Pordenonu

Dream theater gradijo "Bridges in the sky"

V ponedeljek, 20. februarja 2012, je v dvorani Palasport Forum v Pordenonu imela koncert svetovno znana progressive metal skupina Dream theater. Koncert je organizirala promocijska družba Azalea Promotion v sodelovanju z Deželo FJk, občino Pordenon in družbo Live Nation. To je bil prvi izmed treh koncertov v Italiji (sledila sta koncerta v Milanu in Perugii), ki spadajo v letošnjo svetovno turnejo A dramatic tour of events, med katero Dream Theater predstavljajo nov studijski album A dramatic turn of events. S tem albumom, ki je že na italijanski lestvici desetih najbolj prodanih, so se Dream theater uvrstili na drugo mesto v kategoriji Best Hard Rock/Metal Performance na zadnjih Grammy Awards v Los Angelesu.

Progresivna metal skupina Dream theater je sestavljena iz samih akademsko izobraženih glasbenikov, ki so študirali na Berklee college of music v Bostonu in so svojo skupno pot začeli že leta 1985. Kitarist John Peter Petrucci, basist John Ro Myung in bobnar Michael Stephen Portnoy so ustanovili skupino, ki se je sprva imenovala Majesty (ime so morali spremeniti leta 1988, ker se je s takim nazivom predstavljala neka že obstoječa jazz skupina), nato pa je prevzela ime po znani kinodvorani v Montereyu, Kaliforniji.

Ko so leta 1992 izdali prvi veliki hit, album Images and words, je bil v skupini že precej časa tudi pevec James La Brie, kasneje pa se jim je pridružil še klaviaturist Jordan Rudess. Ta zasedba je posnela nekaj odličnih albumov, kot so Scenes from a memory, Six degrees of inner turbulence, Train of thought, Octavarium in black clouds & silver linings. Letos pa se skupina prvič predstavlja v novi zasedbi, saj je v zadnjem albumu bobnarja Portnoyja zamenjal mlad glasbeni fenomen Mike Mangini, eden tehnično najboljših bobnarjev, med drugim vpisan v Guinnes world rekord kot najhitrejši bobnar na svetu.

Športna dvorana v Pordenonu je bila v ponedeljek nabito polna: okrog 3000 ljudi, veliko jih je prišlo iz Slovenije in Hrvaške, je najprej spremljalo koncert predskupine Periphery. Mladi glasbeniki iz Marylanda, ki bi jih lahko uvrstili v neko zvrst med metal, hardcore in progressive glasbo, so s prvimi pesmimi publiko prevzeli, njihov petinštiridesetminutni koncert pa je bil dokaj dolgočasen. Vzdušje se je popolnoma spremenilo, ko so se na odru prikazali Manginijevi bobni, luči so postajale temnejše in koncert se je začel z introm Dream is collapsing, skladbo Hansa Zimmerja iz filma Inception. Oder je bil prostoren in okrašen s tremi velikimi zasloni kockaste oblike, na katerih so predvajali kratek film oz. risanko z glasbeniki v glavnih vlogah.

Basist John Ro Myung in klaviaturist Jordan Rudess (foto D&M)

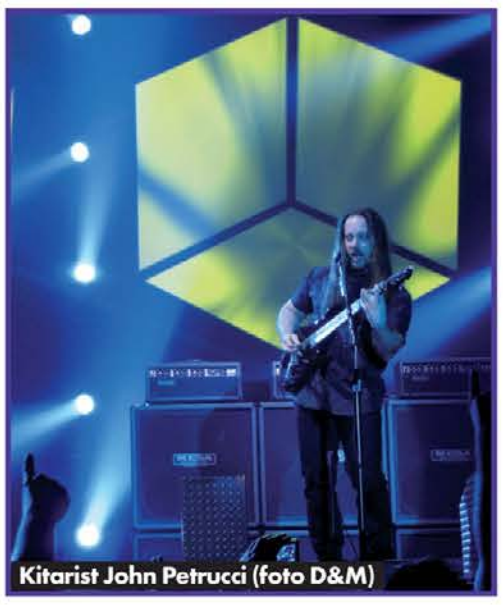

Kitarist John Petrucci (foto D&M)

Dream theater so začeli koncert s pesmijo Bridges in the sky iz novega albuma, ki je takoj vžgala občinstvo. Hitri riff kitarista Petruccija se je lepo usklajeval z mojstrskim igranjem basista Myunga in klaviaturista Rudessa. Pevec James La Brie se je odlično izkazal in obdržal visoko kakovost petja med celotnim koncertom, ki je trajal polni dve uri. Občinstvo je občudovalo glasbene sposobnosti bobnarja Manginija in pri tem ni nič obžalovalo prejšnjega bobnarja Portnoyja, ki je pred časom skupino zapustil. Nova pesem On the back of angels je popolnoma prevzela ljudi. Dream theater so zaigrali šest pesmi iz novega albuma in trinajst najlepših iz svoje skoraj tridesetletne kariere.

Zasedba Dream Theater je ena izmed tistih, ki jih ljubitelji tehnično natančne in vrhunsko izvedene glasbe v živo ne smejo zamuditi. Na koncertih prav nikoli ne razočarajo in tudi tokrat so popolnoma razveselili svoje oboževalce.

Katja Ferletič

Odkrivanje vesolja v 20. stoletju

Ogromni teleskopi in vesoljske sonde

V 20. stoletju se je nadaljevala gradnja vedno večjih in zmogljivejših teleskopov. Omenili smo že 2,5-metrski teleskop Hooker. Leta 1948 so na Palomarskem observatoriju v Kaliforniji zgradili 5,2-metrski teleskop, leta 1993 pa je bil postavljen 10-metrski teleskop Keck na Havajih, s primarnim zrcalom iz več segmentov. V tem obdobju se je uveljavila tudi radioastronomija, ki s pomočjo paraboličnih anten preiskuje radijske signale iz vesolja. Največji radijski teleskop, Arecibo, je v Portoriku in ima premer 305 metrov. Z njim so opravili mnoge pomembne meritve in tudi poslali radijske signale v vesolje, upajoč, da bodo kdaj dosegli morebitne poslušalce.

Z več radijskimi antenami lahko sestavimo tudi radijski interferometer, kar pomeni, da lahko združimo signale več radijskih teleskopov, ki so med seboj poljubno oddaljeni (tudi na drugem koncu Zemlje!). Slika objekta, ki ga opazujemo, bo veliko ostrejša, kot če bi ga gledali le z enim teleskopom.

S pomočjo vedno večjih in naprednejših teleskopov so začeli astronomi odkrivati nove in pogosto nenavadne objekte. Take so na primer črne luknje, ki se jih ne da neposredno opazovati, lahko pa vidimo njihov gravitacijski vpliv na okoliško snov. Črne luknje so telesa, ki imajo ogromno gostoto, to pomeni, da je zelo velika masa stisnjena na zelo majhnem področju, in posledično imajo veliko gravitacijsko privlačnost. Ta je tako velika, da ji niti svetloba ne more uiti.

Veliki teleskopi, s katerimi opravljajo velik del opazovanj, so v Čilu in na Havajih. Postavljeni so visoko v gorah zato, da migotanje atmosfere čim manj vpliva na meritve. Lokacija pa je primerna tudi zato, ker imajo v teh krajih zelo malo oblačnih dni. Adaptivna optika omogoča gradnjo tankih zrcal z velikim premerom, ki bi se pod lastno težo z lahkoto ukrivila. Ta sistem omogoča nadzor nad obliko zrcala z računalniško vodenimi podporniki. Poleg podpore pa ti, z ustreznimi premiki, še dodatno poskrbijo za zmanjšanje vpliva atmosfere na opazovanja.

Bistveni napredek v odkrivanju vesolja predstavlja začetek vesoljske dobe v drugi polovici 20. stoletja. Vse se je začelo kot tekma med dvema svetovnima velesilama: ZDA in Sovjetsko zvezo. Kmalu pa se je izkazalo, da ima pogled iz vesolja veliko prednosti pred teleskopi na Zemlji. Opazili so namreč, da je le-to zelo živahno tudi v drugih valovnih dolžinah svetlobe, ne samo v vidni ali radijski. V orbito okrog našega planeta so poslali vesoljske teleskope in sonde, ki opravljajo opazovanja v ultravijolični, infrardeči in rentgenski svetlobi ter lovijo žarke gama. Tega z Zemlje ne bi mogli videti, ker se kratke valovne dolžine v atmosferi absorbirajo. Njihova opazovanja so v zadnjih desetletjih bistveno prispevala k raziskovanju in razumevanju vesolja. Vsi gotovo poznamo Hubblov vesoljski teleskop, ki je najbolj znan po svojih spektakularnih posnetkih cele množice vesoljskih objektov, ki smo jih vajeni videti v knjigah in revijah. Kljub vsemu, kar kroži okrog Zemlje, pa se znanstveniki niso zadovoljili z gledanjem od daleč. Poleg človeškega pristanka na Luni so vesoljske velesile, Rusija, ZDA, Japonska in Evropska vesoljska agencija, v nekaj več kot 50 letih razposlale robotske sonde po vsem osončju. Z njimi smo obiskali že vse planete in zbrali ogromne količine podatkov. Kartirale in fotografirale so njihova površja in nam približale vesolje kot nikdar doslej. Dve od njiju, Voyager 1 in 2, pa sta se celo odpravili na pot izven Sončnega sistema. Veliko so nam o Marsu povedala robotska vozila (najbolj znana sta roverja Spirit in Opportunity), ki so tam pristala in jemala vzorce s površja planeta. V prihodnosti se nam obeta še veliko novih odkritij. Vesoljske agencije načrtujejo in pošiljajo vedno nove sonde na dolgo pot do različnih teles našega osončja, da bi preučile njihove značilnosti. V vesolju pa stalno bivajo tudi ljudje na mednarodni vesoljski postaji (ISS), kjer opravljajo poizkuse na mnogih znanstvenih področjih in preizkušajo življenje v brezteži.

Andrej Brešan

Z 2. strani

Govor je bil ...

V nadaljevanju seje je predsednik Štoka zaprosil odbor, da ga zaradi preobremenjenosti razreši funkcije predstavnika SSO v Skupščini Slovenskega stalnega gledališča. Na njegovo mesto je Izvršni odbor soglasno imenoval dr. Jelko Cvelbar.

Izvršni odbor SSO je razpravljal tudi o bližnjem obisku predsednika italijanske republike Giorgia Napolitana v Porčinju v Benečiji in pri tem izrazil prepričanje, da bo predsednik italijanske republike znal v svojem nagovoru objektivno in umirjeno razčleniti vse dogodke, ki so se v drugi svetovni vojni kruto odigravali v naših krajih, še posebej v Porčinju in drugih krajih Benečije. Izvršni odbor SSO je izrazil željo, da bi se predsednik Napolitano ob tej priložnosti srečal tudi s predstavniki slovenske skupnosti v Benečiji.

Izvršni odbor je nato analiziral sedanje ekonomsko stanje v naših organizacijah, sprejel v vednost deklarirano krizno stanje v Primorskem dnevniku, Zadrugi Goriške Mohorjeve, ki izdaja tednik Novi glas, Zadrugi Most, ki izdaja štirinajstdnevnik Dom, in izrazil upanje, da bo naša organiziranost prebrodila današnje hudo gospodarsko stanje. Posebej za Primorski dnevnik, edini dnevnik Slovencev v Italiji, vidi Izvršni odbor SSO izhod v njegovem poslanstvu kot manjšinski dnevnik, in to v sklopu ostalih manjšinskih dnevnikov, tednikov in tiskanih ter drugih medijev na Južnem Tirolskem in v Dolini Aosta. Le tako se bo Primorski dnevnik rešil družbe oz. sklopa s strankarskimi in političnimi dnevniki in stopil na pot manjšinskega dnevnika, ki mora postati objektivni glasnik vseh Slovencev v Italiji.

Ob koncu je Izvršni odbor z obžalovanjem sprejel v vednost, da je prejšnja slovenska vlada še dalje in globlje vrezala s finančnega vidika v našo organiziranost tako, da bo SSO v obdobju dveh let prikrajšan za čez osemdesettisoč evrov.

Predsednik Štoka je zato pozval vse organizacije in društva, ki delujejo pod okriljem Sveta slovenskih organizacij, da se zavejo današnjega hudega gospodarskega stanja, to je hude ekonomske krize, ki je zajela vso Evropo, in da se s posebnim čutom za varčevanje odzovejo problemom, ki jih danes preživljamo in ki jim ni še videti zadovoljivega konca. S požrtvovalnostjo, nesebičnostjo, skrbnim varčevanjem in zdravim delovanjem pa bo gotovo prišel čas, ko bomo iz te krize izšli prenovljeni, bogatejši za trpke izkušnje in bolj odločni v svojem delovanju, ki mora biti usmerjeno zgolj v korist celotne slovenske narodne skupnosti v Italiji, je končal svoje misli predsednik SSO Drago Štoka. Izvršni odbor SSO je čestital dreškemu podžupanu Mihi Korenu, sicer članu nadzornega odbora krovne organizacije, za nedavno imenovanje v začasno vodstvo gorske skupnosti Ter, Nediža in Brda z referatom za vprašanja slovenske manjšine.

NOVI GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.it
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493
PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov
OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.
Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 28. februarja, ob 14. uri.

Želja po gozdni tišini in lepih doživetjih

Neznani vrh z razgledom

Trnovska planota s svojimi stezami in gozdovi nam je za rekreacijo najbližja, povrhu pa v objemu divjine nikoli ne zmanjka novih izletov in neodkritih kotičkov. Poleti je tu prijetno hladno, pozimi nas visoko smrečje varuje pred burjo, zrak je tak, da meščani takoj sproščeno zadihamo, miru in tišine pa je tudi dovolj za vse tiste, ki smo utrujeni in naveličani vsega, kar nas obdaja in mori.

Iz Gorice ali Nove Gorice je do planote kakih četrt ure, dvajset minut vožnje, malo ali nič, če pomislimo na to, kar nam gozdovi lahko nudijo.

Rijavci pri Trnovem so tistim, ki prihajajo iz doline, najbližje, poleg tega so odlično izhodišče za številne zimske in poletne ture. Nekatere pešpoti se začenjajo že na robu vasi, do drugih je primerno, da se zapeljemo z našim jeklenim konjičkom. Mi smo se lani decembra odločili, da bomo sledili naši drobni psički Nini, ki nam je že nekajkrat, ko smo se potepali po teh krajih, nakazala neoznačeno stezo.

Avto smo zato pustili v Krnici, na prostorni gozdni jasi, od koder gredo poti proti osrčju Trnovskega gozda in kjer je tudi prostor za piknike; je sicer last zaprte gozdarske koče. Od tod izberemo pot levo ravno navzgor, že takoj smo na makadamu, ki nas v pičlih dvajsetih minutah povede do gozdnega rezervata Smrečje. Ta je manj poznan od Smrekove drage, a po mojem veliko lepši, obsežnejši in poln skrivnosti. Razteza se na površini 96 ha, ker gre podobno kot pri sorodni Smrekovi dragi za globoko globel, poraščeno z gozdom, pa se njegova nadmorska višina giblje od 1017 do 169 m. Globel predstavlja tipično mrazišče smrekovega gozda, s temperaturnim in rastlinskim preobratom, v jasnih, hladnih, zimskih nočeh se namreč ledena sapa spušča s pobočij v dolino in tu nastane več deset metrov debela obstojna plast.

Okolica smrečja je sicer v glavnem porasla z jelovim in bukovim gozdom, ki pa ravno zaradi temperaturne inverzije takoj pri prvem spustu v globel začne prehajati v mraziščni smrekov gozd. Najprej imamo tako vrtače in globeli s smrekami in šotnim mahom, ki daje pokrajini poseben, pravljični videz, na sončnem dnu doline imamo dvolistno senčnico, višje, na bolj apnenčastih tleh pa najdemo za to področje značilen bukov gozd. Smreka sicer na celotnem področju močno prevladuje, saj je teh dreves kar 87%, poleg nje se globel ponaša še z bukvijo, jelko, gorskim javorom in jerebiko. Povprečna višina dreves se giblje od 25 do 35 m.

Gozdni rezervat Smrečje je načrtno prepuščen naravnim silam, tu ni gospodarskih posegov in sečnje, prepovedano je tudi nabiranje gob in gozdnih sadežev. Stabilnost gozda kljub temu močno ogrožajo vetrolomi, med leti 1988 in 1993 so ti opustošili kar 30 hektarov površine. Naravne sile po orkanskih vetrovih same uravnavajo sanacijo in počasi, a vztrajno vračajo gozd na ogolele površine. V njem spet najdejo zavetje številni gozdni prebivalci, med katere občasno, predvsem pozimi, zaide tudi medved.

Naša pot nas je vodila vse do konca globeli, tam, na razpotju, kjer se od glavne poti razcepita dva kraka, v levo in v desno, je naša psička Nina trmasto silila v levo smer, navzgor po sončnem pobočju, poraščenem z mladim gozdom. Makadamska gozdarska pot se sicer dviguje navkreber, a vzpon ni naporen, nekaj je ovinkov, mi se vedno držimo desne smeri, dokler, po približno pol ure hoje, na ovinku ne zagledamo neoznačene, slabo vidne steze, ki gre levo ravno navzgor v gozd. Steza je slabo shojena, porasla s travo in občasno tudi z nizkim grmičevjem, če pač nimamo s seboj psa z ljubeznijo do planinarjenja, nam bo zelo prav prišel zemljevid Goriške. Že takoj na začetku nam je jasno, da je pot, na kateri so še

vidni sledovi koles, služila le za gozdarske namene, po približno desetih minutah celo izgine, modrina neba pred nami nam nakazuje, da vrh ni daleč, sprejeti moramo le dejstvo, da bomo do njega prišli samo po brezpotju.

Mi smo se, radovedni, kaj žene dva kilograma težko kužico na vrh, prepustili pasjemu nagonu in drobceno bitje nas je dokaj varno vodilo med nizkim gozdom, kamenjem in travo na dokaj napornem kraškem terenu. Priznam, da hoja zadnjih deset minut ni bila nič kaj prijetna in da je mož že tarnal, naj se vendar vrnemo k avtu in ne nasedamo pasjim muham, sama pa sem polna radovednosti odločila, da grem do modrine, ki me je vabila v objem zimskega prelestja.

Še nekoliko truda in rastje je postalo manj gosto in neprehodno, na sicer obraščenem neznanem vrhu pa nas je presenetil razgled, ki ga v Trnovskem gozdu ne pomnim. Pred nami se je v soncu lesketalo morje z Gradežem in Istro, le nekaj korakov po gozdu proti severu pa sta se razlivali pod nami Gorici z Brdi, vse jasno, kot na dlani, pa Sveta Gora, drobcena in globoko spodaj. Škabrijel in Sabotin sta ji delala družbo in sramežljivo umikala pogled od bleščečih, prelepih alpskih vrhov. Tam na severu se je nebo odpiralo do Avstrije in Italije, vse skupaj je bilo odeto v skrivnostno odejo samote in tišine v skriti domeni neraziskanega.

Očarana in brez besed sva iz nahrbtnika potegnila malico in nagrado v briketih za odličnega vodnika, na zemljevidu pa sem skušala ugotoviti, na katerem prečudovitem vrhu sva. Po vsej verjetnosti nas je Nina po brezpotju popeljala na Črni vrh nad Smrečjem, čeprav tega ne morem zagotovo trditi, saj pasji spremljevalki dar govora ni bil dan in bi jo zato zaman spraševali, kam in zakaj nas je vodil njen nagon.

Nekoliko težavno brezpotje (psa bo vsaj deloma nadomestil zemljevid), ki pa se za vse tiste, ki imajo kondicijo in dobra kolena, vsekakor izplača, saj nas bo vrh nagradil z enkratno lepoto in z razgledi, ki jim v Trnovskem gozdu verjetno ni para. Uživali pa jih bomo v neomadeževani tišini in pristni samoti, taki, ki jo dandanes vsi vse bolj potrebujemo.

Suzi Pertot

Tradicionalni priljubljen dogodek

V nedeljo 36. Lonjerska dirka, največji športni dogodek pri nas

Fabio Baldato, Alessandro Ballan, Fabio Casartelli, Biagio Conte, Giuliano Figueras, Maurizio Fondriest: ljubiteljem kolesarstva nedvomno dobro znana imena. Hkrati so to športniki, ki so imeli sijajno kariero kot poklicni kolesarji, potem ko so zmagali na mednarodni Lonjerski dirki. Trofeja Združenja slovenskih športnih društev v Italiji v priredbi Kolesarskega kluba Adria bo v nedeljo doživela že 36. izvedbo. Prvič so jo izpeljali leta 1977, tradicionalno pa je na sporedu prvo nedeljo v marcu.

Na eni prvih spomladanskih dirk v koledarju mednarodne zveze UCI za kategorijo Europa Tour (formalno amaterji, dejansko profesionalci, po večini mladi do 23. leta, pa tudi nekateri starejši) bo nastopilo skoraj dvesto tekmovalcev iz enajstih držav, sprejeli so 26 moštev, prijav je bilo tudi letos kot po navadi precej več. Prvič bo prisotna ekipa iz Romunije, po nekaj letih pa se vračajo tudi Rusi s svojim klubom. Lonjerska dirka, kot jo vsi poznajo, je namreč izjemno pričakovan in cenjen dogodek, prava institucija za ves kolesarski svet z območja Alpe Jadran in zagotovo najbolj odmevna športna prireditev pri nas, pa čeprav na njej ne nastopajo zamejci oziroma člani naših klubov. Za dirko pa dela in diha cela vas Lonjer, ne le športni delavci društva Adria, pač pa k utečenemu organizacijskemu stroju prispeva malodane vsak vaščan.

Na predstavitvi dirke se je o organizaciji in sami trasi pohvalno izrazil tudi sam selektor slovenske reprezentance, nekdanji vrhunski kolesar Martin Hvastja. Med številnimi priznanji direktorju Radivoju Pečarju in sodelavcem pa gre letos omeniti novost tržaške Občine, ki je preko pristojnega odbornika za šport Emiliana Edere ponudila pokroviteljstvo nad manifestacijo in jo vključila v turistično brošuro z znamenitostmi tržaškega ozemlja.

Na startu bo letos spet tudi Novomeščan Marko Kump, prvi Slovenec, ki mu je uspelo zmagati pred kanolomom Faccanoni (2010). Tekmoval bo tudi italijanski prvak med amaterji Matteo Busato, lanski zmagovalec trofeje Enrico Battaglin pa je prestopil med poklicne kolesarje in ga torej ne bo.

Kot je v navadi, bo po neuradnem začetku v Lonjerju (13.00) uradni start v Barkovljah (13.15). Na pedale bodo tekmovalci potiskali mimo doberdobske in sovodenjske občine do krožišča pred Gorico in se nato vrnili na Tržaško. Organizatorji so se tokrat iz varnostnih razlogov odpovedali zahtevnemu vzponu in spustu pri Prebenegu. Zadnji del proge, ko se bodo kolesarji z Občin spustili proti Trstu, bo po prvem prehodu skozi cilj nad Lonjerjem predvideval spust s Katinare po cesti na Lovcu (Bošket) do Svetega Ivana in nato slikovit vzpon skozi Park nekdanje umobolnice ter drugič skozi cilj. Nato se bodo dirkači napotili do ulice Brigata Casale, naprej do Naselja svetega Sergija, Domja, Krmenke, Boljunca, Ključa, Katinare, znova po Bošketu do Svetega Ivana in nazadnje jih bo pričakal končni vzpon do cilja (praviloma po dobrih treh urah kolesarjenja, skupno 143 kilometrov). Po stari navadi bodo slovesno nagrajevanje, tiskovno središče in vse dejavnosti okoli dirke (s ponarodelo "paštašuto") v športnokulturnem središču v Lonjerju, tekmovanje pa bo v živo spremljala uradna spletna stran www. slosport. org.

HC

Lanski zmagovalec trofeje Enrico Battaglin

NOGOMET
Elitna liga: Kras - Corno 1:0
Promocijska liga: Juventina - Reanese 4:0, Union 91 - Vesna 1:1
1. amaterska liga: Sovodnje - Pieris 1:0, Isonzo - Primorec 1:1
2. amaterska liga: Primorje - Mossa 6:1, Opicina - Zarja/Gaja 1:1, Breg - San Canzian 0:2
3. amaterska liga: Mladost - Moraro 1:2
KOŠARKA
C1 liga: Jadran - Pordenone 69:75
C2 liga: Muggia - Breg 52:96, Tarcento - Bor 63:71
D liga: Kontovel - San Vito 67:51
ODBOJKA
Moška B2 liga: Sloga Tabor - Trentino 3:1
Ženska C liga - *Play-out:* Udine - Zalet 0:3
Moška C liga - *Play-off:* Volley Club - Olympia 3:2 *Play-out:* Val - Reana 3:1, Soča - Fincantieri 2:3, Sloga - CUS 0:3
Moška D liga - *Play-out:* Gemona - Olympia 3:1
HOKEJ IN LINE
B liga: Polet Kwins - Padova 8:2

JURIJ PALJK **KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ? 102**

Ko me je nedavno prijateljica vprašala, ali je res, da istočasno berem več knjig, kot sem v enem prejšnih zapisov prostodušno priznal, ko sem opisoval svojo nočno omarico, na kateri se vedno nabere prava mala gora knjig, pa čeprav jo občasno le, vedno z dobrim namenom, pospravim, sem ji odvrnil, da je to res, pa čeprav sem tudi iskreno povedal, da nekatere knjige začnem brati, a jih po nekaj poglavjih za več časa odložim. Nekatera branja mi enostavno ne gredo, podobno kot s hruškami je to moje početje, v spomin mi namreč prihajajo nezrele hruške, ki smo jih v mojem otroštvu še stavili medit. Ker vem, da velika večina mladih danes ne ve, kaj pomeni glagol mediti, moram povedati, da zanj najdem v Slovarju slovenskega knjižnega jezika razlago: povzročati, da postane medeno, mehko, kot prav tam tudi izvemo, da se jabolka in hruške dajajo medit, da se žlahtni lan medi, da se nam bližja opojna akacija tudi medi, se pravi, da izloča snov, iz katere čebele delajo med. Nekatere knjige se torej na moji nočni omarici medijo več časa, malo je takih, ki jih odložim za vedno, ker se sam ne držim pravila, da ni potrebno vsega vina iz soda izpiti, da bi izvedel, da gre za dobro vino; ponavadi začeto knjigo preberem do konca. Malo je takih, ki jih "preberem samo diagonalno", kot sam rad rečem površnemu branju, ki ga pa ne maram. Dodal sem še, da sam ne maram podčrtavanja v knjigah, o tem bi se lahko razgovorili še in še, a do knjige imam pač poseben odnos, kakršnega imajo vsi tisti, ki se vse življenje in stalno družijo z njo. Kolikokrat sem se že ob mukotrpnem, zares mučnem in mestoma brezupnem pospravljanju nočne omarice, brisanju prahu, ki se med in na knjige vedno nabere, vprašal, kaj sploh počnem tukaj, kakšen smisel ima pravzaprav to početje, ko pa je znano, da ponavadi knjigo, ki jo kdaj nujno rabim, nikdar ali skoraj nikdar ne najdem, saj pristane ponavadi v morju prebranih in neprebranih knjig nekje zadaj, na prenatrpanih knjižnih policah. Zame zares ni ničesar bolj žalostnega kot skrbno katalogizirana zasebna knjižnica: videl sem jih nekaj takih, spominjajo me na bedo zapuščenih, zakotnih vaških knjižnic, v katerih se je čas ustavil v trenutku, ko je tisti, ki si jo je zamislil in jo tudi uredil, odšel v večnost, danes pa je ostala sama in knjiga brez bralca je kot ploskanje z eno roko, nekam bedno vse skupaj izgleda, še bolj bedno vse skupaj deluje, ne? Rad imam žive knjižnice, ob pogledu na katere izveš več o lastniku take knjižnice, kot ti povedo pogovori z lastnikom, saj vidiš radoživost, mladostno iskanje, knjige namreč povedo ogromno o lastniku in zame ni lepšega dogodka kot obisk pri človeku, ki živi sredi knjig, ujet in svoboden med njimi, včasih prav nebogljeno nemočen med njimi, a so njegove oči žive in globoke, ko spregovoriš z njim sredi knjig, iz njih govorijo tudi prebrane in še ne prebrane knjige, iz navideznega kaosa grmad knjig, sredi katerih se z njim pogovarjaš, pa veje neka plemenita slutnja večnega, ki se je ne da opisati, moraš jo samo doživeti, zaslutiti bolj kot pa uvideti. Taki ljudje ne znajo, ne vedo, taki ljudje iščejo. Ponavadi so to zelo strpni, blagohotni ljudje, nekako vdani v brezupen knjižni nered in lastno ujetost vanj, a tudi blaženo pomirjeni, ko sami sedajo vanj, postanejo del njega in so knjige del njih. Takih posvečenih trenutkov, ki osmišljajo vsakdanjik, sem doživel že kar nekaj, nekatere pogrešam, zelo, posebej pa me je bolelo, ko sem ob smrti prijatelja videl, kako se je ta urejeni knjižni prijateljev nered nasilno podrl, ko je vanj pokukalo pohlepno oko dedičev, ki so v tem bogatem knjižnem kaosu zavohali priložnost za lahek zaslužek. Roparske duše, brezvestnim predatorjem je v trenutku uspelo narediti iz izjemne knjižnice nekaj čisto banalnih stotakov, morda je padel tudi kak tisočak; kar pa ni bilo možno takoj prodati, je romalo v kartonaste škatle, v katerih so bile še dva dni prej afriške banane, in te škatle so prišli iskat nekaj dni kasneje z "brezzveznim" kombijem, da so jih odpeljali v neko krajevno knjžnico, kjer je roka, ki ni imela posluha za celoto, razkosala, kar že razčetverjeno ni bilo, ostale so knjige, a celote ni bilo več. Ni me sram povedati, da mi je med enim zadnjih obiskov celotne, lepe prijateljeve knjižnice, ki je bila obsojena na uničenje, uspelo v žep vtakniti drobno knjižico imenitnih Cankarjevih črtic, ki so sedaj založene nekje na eni mojih knjižnih polic. To dejanje, za katero bi kdo rekel, da gre za nedostojno krajo, imam sam za gosposko gesto nekoga, ki hoče ohraniti vsaj spomin na plemenitega človeka, ki v času življenja ni bil sam sposoben napisati take oporoke, ki bi njegovemu volčjemu sorodstvu onemogočila razbitje njegove dragocene knjižnice, pa čeprav sem ga sam prosil v nekem resnem pogovoru, naj to stori in naj svojo knjižnico nameni javnemu dobremu, se pravi, naj jo nameni v dar javni knjižnici z obvezo, da jo tam katalogizirajo v celoti pod njegovim imenom.

Te dni sem prebral zares zajetno knjigo, ki ima velik uspeh tudi na Slovenskem, v bistvu pa gre za napovedan uspeh, saj velja danes Jonathan Franzen za tistega ameriškega pisatelja, ki niza uspeh za uspehom in je zato njegov roman Svoboda, izšel je pri Študentski založbi v prevodu odličnega Jureta Potokarja, bil težko pričakovan, tudi zaradi neverjetnega uspeha njegovega prvega romana Popravki, ki je očaral bralce pred več kot desetimi leti. Sam si ne bi upal zapisati, da je Franzenova Svoboda primerljiva Tolstojevi Vojni in miru, kot so to naredili drugi, gre pa za 700 strani odličnega, a zelo napornega branja, včasih tudi dolgoveznega, a živega, sodobnega pisanja, slikanja ameriške in posredno naše družbe ter svobode kot tistega mejnika, ki seveda ne more biti mejnik, a za nekatere je, saj je svoboda nekoga lahko začetek nesvobode in meje drugega. Opozoril bi na ta roman že zaradi slovenskega jezika, ki ga rabi Jure Potokar in ga večina bralcev pri nas ne uporablja, če ga sploh pozna, je pa odraz sodobnega slovenskega jezika, "ko si skuliran le takrat, ko nogiraš nekoga tako dobro, da se pri tem počutiš super", če se lahko sam poigram samo z nekaj izrazi, ki jih je v knjigi ogromno. Pa tudi nevsiljiva in mestoma zares nevarno všečna vulgarnost postaja s to knjigo norma in naj mi zato ne Franzen in ne bralci ne zamerijo, če sem ob knjigi Svoboda prebiral v večernih urah čisto drugo pisanje, in sicer knjigo o približevanju Tišini, kar vsekakor je knjiga Izviri meništva, življenje svetega Antona in življenje svetega Pahomija v odličnem prevodu in s spremno besedo Davida Movrina, izdala jo je Celjska Mohorjeva družba. Naslov je zavajajoč, sicer zelo poveden, a za današnjega človeka, žal, ni vabljiv, pisanje pa je neverjetno, krasno, saj govori o tem, kako moramo, če hočemo najti sebe in tisto, kar nas presega, v puščavo, če pa ne moremo v puščavo in osamo, moramo narediti tako, da prideta puščava in samota k nam... Vse to pa samo zato, da lahko na vprašanje: "Kaj sploh počnem tukaj"? najdemo odgovor. Če nam ga pa ne uspe najti, lahko še z večjo vnemo ponovimo isto vprašanje.

S 3. strani

Iz skromnih korenin ...

"Prav zaradi tega nam razstava ponuja širok vpogled v današnje ustvarjalne zmogljivosti omenjenega prostora". Dela so v različnih tehnikah, zato je "skoraj nemogoče potegniti nekih skupnih imenovalcev, najosnovnejša zaznava pa je ta, da so nekateri umetniki zavezani figuralnemu slikarstvu, nekaterim pa je bliže abstraktni jezik. (...) Vsak umetnik po svoje doživlja globino slikarskega in kiparskega poklica, vsak izmed njih nas vodi v svoj svet in vabi, da podoživljamo njegova čutenja in razmišljanja. Marsikateremu se na pot postavljajo bivanjska vprašanja, socialne stiske današnjega človeka, občutek odtujenosti, osamljenost, duševna praznina, brezizhodnost, drugi pa v skoraj ekstatičnem občudovanju narave izžarevajo polnost življenja, bivanjsko hvaležnost v iskanju presežnosti". Ob predstavitvi razstave se je Verena Koršič s hvaležnostjo spomnila na pokojne in še živeče umetnike, ki so razstavljali v našem kulturnem hramu.

Ob 50-letnici je izšla lepo, sodobno oblikovana brošura, ki vsebuje zapise predsednice KCLB Franke Žgavec, Verene Koršič pod naslovom *Katoliški dom – Kulturni center Lojze Bratuž, dve imeni za eno ustanovo v pet desetletij trajajočem, nepretrganem in uspešnem delovanju in Petdeset umetnikov - petdeset čestitk za petdeset uspešnih let* ter kratek življenjepis sodelujočih umetnikov in barvno reprodukcijo njihovega razstavljenega dela. V brošuri so zbrani priložnostni pozdravi goriškega župana Ettoreja Romolija, predsednika RS Danila Türka, predsednika dežele FJK Renza Tonda, prof. dr. Boštjana Žekša, nekdanjega ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu, ter novogoriškega župana Mateja Arčona, predsednika pokrajine Enrica Gherghette in deželnega predsednika SSO Draga Štoke.

Ladislav Lipič, Ljudmila Novak in Franka Žgavec

Po "uradnem" delu je sproščeno vzdušje ob zdravicah, pesmih in prijetnem kramljanju do poznega večera vladalo v bližnji telovadnici AŠZ Olympia, kjer so se rade volje zadržali tudi ugledni gostje in se zelo pohvalno izrekli o slovesnem večeru. Le-ta je ob domačih ustvarjalcih in poustvarjalcih izzvenel kot lep obet za čim bolj sijočo prihodnost, ki naj bo polna optimizma, vztrajnosti, dobre volje in krščanskega etosa, kar je vodilo naše prednike k tako pogumnemu podvigu, gradnji dvorane, ki naj bo svetišče slovenske kulture, a tudi odprto stičišče različnih kulturnih realnosti Goriške.

Iva Koršič

Boris Pahor na dijaški Prešernovi proslavi

O pomembnosti narodnosti in kulture

Čeprav z majhno zamudo so tudi letos dijaki licejskega pola Trubar-Gregorčič imeli notranjo Prešernovo proslavo. V sredo, 15. februarja 2012, so se po odmoru zbrali v avditoriju, kjer so pričakali letošnjega gosta, pisatelja Borisa Pahorja. Po pozdravu in kratkem uvodu je Aleksija Antonič prepustila besedo g. Pahorju. Pisatelj je takoj navdušil celo občinstvo s svojo živahnostjo in voljo do življenja. Večina dijakov je pričakovala, da bo pisatelj govoril predvsem o svojem delu na literarnem področju, a je vse presenetil, ko je načel govor o narodnosti in pomembnosti lastne kulture. Poudaril je problem globalizacije in nas opozarjal, naj pazimo na našo identiteto, naj "ne izgubimo obraza", kot je rekel Srečko Kosovel, katerega je večkrat citiral. "Ponosni morate biti nase in na to, da ste Slovenci"! je večkrat glasno dejal. Govoril je tudi o domovini in bil mnenja, da moramo občutiti Slovenijo za lastno domovino. Manjšina, ki ne občuti pripadnosti k večjemu narodu, se namreč pogubi in zabriše v večini. Izpovedal je svoje mnenje o naši manjšini ter tukajšnji problematiki in bil večkrat tudi oster, a to je le še bolj prepričalo poslušalce. Vse skupaj je na kratko poučil glede sodobnejše zgodovine našega okolja in seveda vse opogumil, naj ohranjamo lastni jaz. Dijaki in profesorji so pisatelju po njegovem nagovoru postavili različna vprašanja, na katera je rad odgovoril. Po srečanju je g. Pahor odšel domov, dijaki pa spet v razrede, v katerih so se debate še na široko razvijale. Gost je namreč postavil različna vprašanja, o katerih so dijaki tudi po tistih dveh urah v avditoriju precej razmišljali.

Tina Paljk

Prireditev ob dnevu slovenske kulture v Devinu

Gost igralec in pesnik Aleksij Pregarc

Gotovo je praznovanje dneva slovenske kulture obred, ki se mora zlasti v narodnostno tako izpostavljenih krajih, kot je Devin z okolico, vsako leto obnavljati. Ambicije in cilji zborov in skupin, ki delujejo v vasi, so lahko različni, vendar bistvo tega dela je jasno in nujno v ohranjanju in ovrednotenju slovenske besede in kulturnega izraza ter ustvarjalnosti naših ljudi. Redno, leto za letom se tako ta obred ponavlja tudi na sedežu devinskih zborov.

Akordi Vrabčeve *Zdravljice* in Vilharjeve *Lipe* v izvedbi priložnostno združenega zbora pevk zbora Devin in Fantov izpod Grmade, pod vodstvom Hermana Antoniča, so dali uvodni ton večeru. Čisto presenečenje je bil nastop mlade pianistke Rachele Valeri, gojenke prof. Verenke Terčelj pri tržaški Glasbeni matici, ki je zaigrala skladbo južnokorejskega skladatelja mlajše generacije Yiruma, *River Flows in You*, ki je s svojo umirjeno in ciklično ponavljajočo se melodijo pripravila občinstvo v dvorani, da se je zbralo za osrednji del prireditve.

Jedro srečanja v poklon slovenski kulturi je oblikoval igralec, pesnik, publicist, dramaturg in režiser, dolgoletni napovedovalec na Radiu Trst A Aleksij Pregarc, ki je bil letos tudi med kandidati za nagrado iz Prešernovega sklada in ki je odgovarjal na razčlenjena vprašanja, ki sta mu jih zastavljali dijakinji Nina Pahor in Nada Tavčar. Enkratna priložnost je bila to, da smo se zazrli v njegovo 'delavnico'. Želeli sta izvedeti, v kolikšni meri ga je rodno okolje usmerilo v ustvarjanje in kako je začel pisati pesmi. Ali drži, da igralski poklic terja od človeka popolno predanost in asimilacijo lika, ki ga uprizarjaš, da te skorajda odtuji in utruja? Lepo je Pregarc njima in publiki poudaril svojo skrb za slovenščino in ljubezen do nje. Zelo nazorno je tudi poudaril, da je slovenski pesnik, ki ustvarja v našem zamejskem prostoru, nedvomno zanimiv ne le za slovenskega bralca, ampak s prevodi lahko nagovarja tudi bralce drugih jezikovnih območij. Enostavno globoko doživetje je bilo prisluhniti njegovemu umetniško dovršenemu podajanju lastnih verzov. Le zelo občutljivemu negovalcu jezika lahko uspe tako pretresljivo recitirati svoje verze o Sizifu ob glasbeni spremljavi kitare, ki jo je igrala Mira Tavčar, verze iz najnovejše zbirke *Amebno razkošje*, ki je izšla pri GMD. Ostati zvest samemu sebi, to pa je bilo končno sporočilo pesnika in vsestranskega kulturnega ustvarjalca Aleksija Pregarca.

Literarno uglašena prireditev, ki jo je povezovala Lucija Tavčar, pa se je končala z nastopom Fantov izpod Grmade, ki so pod vodstvom Hermana Antoniča, v poklon Brežanu, zapeli dolinsko ljudsko v priredbi Igracija Ote in koroško ljudsko. Antonič se je pri tej predstavil tudi kot solist.

Konec je potrdil, da je zborovstvo v Devinu vsekakor osrednja dejavnost. To je os, okrog katere se vrtijo ostale pobude. Moški in ženski ter mladinski zbor predstavljajo srčiko slovenstva v vasi. Enostavno si brez tega ne bi mogli predstavljati bogate kulturne ponudbe, ki se redno dogaja v devinski dvorani. Naj tako traja!

V. J.

Z vidika mladega človeka

Homo economicus in prihodnost

Pisanje je lahko prava psihoterapija, vendar brez skrbi: vse, kar je zapisano v naslednjih vrsticah, ni sad zasanjane fantazije, ki obstaja le v moji glavi, ampak golo opisovanje realnih dogodkov. Ali smo lahko res brez skrbi?

Spregovoril bom o podnebju delavskega sveta, v katerega danes stopamo mladi. Vem, da ste že siti tarnanja te "zmutj'ne" mladine, ki nič ne dela, brez propozitivnosti, inventive in ki počiva na lovorikah staršev ter, predvsem, nonotov. "Ko njihove pomoči ne bo več, bo za mlade res ojoj", poslušam iz ust pristašev fluidnega sveta. Med njimi sem bil tudi jaz, fasciniran pred mogočnostjo globalnosti, ki ponuja neskončne priložnosti, potrebno jih je le zagrabiti. Danes ostajamo brez *materie prime* oz. ni več ničesar, kar bi sploh lahko zagrabili.

Dejstvo, da živimo v prekarnem svetu, ni novost. Ob pričakovanem tarnanju na ravni "oh, nič ni več kot enkrat" vzklikov nam pravijo, da je lahko kriza, tudi kriza trga delovne sile, edinstvena priložnost. Res je, v horizontu dialektične teorije se konflikt med tezo in antitezo razreši v novi, kakovostno drugačni rešitvi, s katero naredimo korak "naprej" v zgodovini. Prekarnost pomeni, da stvari ne trajajo večno: prekarnost dela, curriculuma, prijateljstev, prekarnost študija in družinske zveze. Končno smo dočakali še zadnji korak sodobnega človeka, se otresli determinizmov identitete in avtoritete preteklosti ter stopili v novo obdobje svobodnega človeka. Kakšna sreča, končno srečni! Prekarnost je izjemna priložnost: vsak izmed nas, vsaka enota-podjetje, vsak *homo economicus* vzame končno vajeti življenja v svoje roke. Spodbujajo se inventivnost, originalnost, aktivna drža v delovnem procesu, pričakujejo se izpopolnjevanja, tečaji, bogata biografska zgodba, začinjena z bizarnimi hobiji in predstavljena v gostobesedni, retorično menedžerski maniri. Ponosen klic današnjega časa je: bodite podjetniki samega sebe! V vsako stvar, pa naj bodo to družinsko podjetje, izobrazba ali otroški naraščaj, je potrebno vložiti truda in sredstev, da se bo kaj vrnilo v zameno. Nič se ne dobi kar tako, za vse je potrebno pač nekaj investirati.

V redu, pristanem na te pogoje. Prekarnost lahko prevedemo tudi drugače, kot dinamičnost. To je edinstvena priložnost mobilnosti, torej premičnosti, spremenljivosti. Ta sistem pravzaprav skrbi za to, da se ne bi preveč dolgočasili. Saj veste, kaj mislim: tisti dolgi dnevi čepenja v uradu, ko so hodili na kavice v odmoru pol ure in upali, da bodo koga srečali na hodniku za klepet, ker "danes ni kaj delat". Dovolj s časi, ko si lahko delal v miru, na toplem, postopoma in prav. Malo energije v ta okosteneli vsakdan. Zadnje geslo je torej: fleksibilnost. Gremo ven, na cesto, novim izkušnjam naproti, razmigajmo delujoča telesa in možgane, ustvarjajmo in kopljimo novo gaz, bodimo iznajdljivi in sveži! Saj nas ne zadržuje ne država ne družina: edina meja je naša domišljija (pa glejte TV oglase, če ne verjamete!). Poznate naivno vprašanje "kaj boš, ko boš velik"? Idealen odgovor je danes tale: izumil bom novo tablično aplikacijo ali zapestni mikroračunalnik (poklic: izumitelj). Ob tem pa kontradiktorna nota o tem, kako bi najraje zmetali v koš računalnik in vse tehnološke vragolije in šli delat "na kmete". Kakšno srečo je imel nono Mario, ko je bil vsak dan na svežem zraku in v stiku z naravo! Dovolj je, dragi moji, teh nostalgičnih "romantikalij". Nono Mario je v snegu prekladal kamenje za zid in bi ti v največji burji zaklical: "Peter, premakni se s tistega *divana*, gremo vezat trte". Kako "kmečki" bi radi bili tedaj?

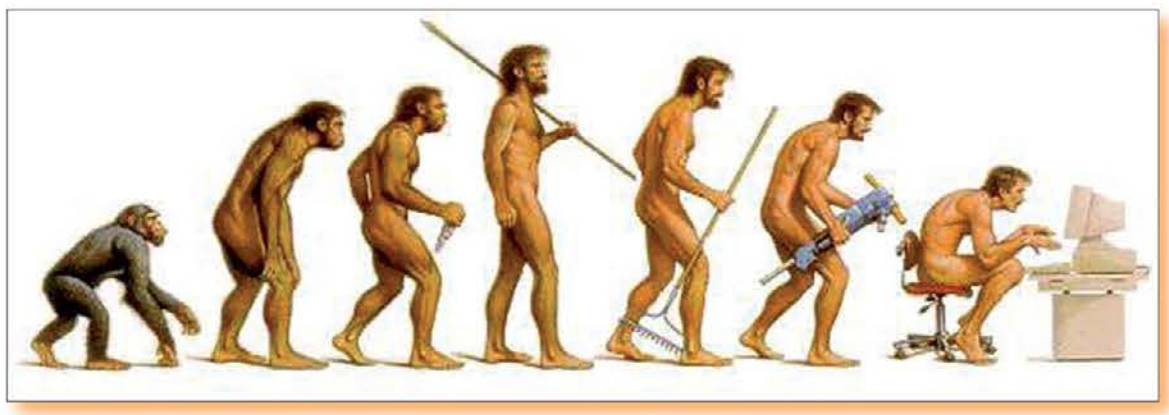

Te delavske digresije bi končal s korakom nazaj h konkretnemu vsakdanu mladega človeka, ki bi si rad ustvaril življenje in prihodnost s svojo družino. Fant pozna svet, v katerem živi, se z marsičim ne strinja, z marsičim pa ja. Pristane na igro. In igra. Dela. Odpre *partito iva* in postane svobodni podjetnik, vpiše se v združenje delavcev svoje "stroke" in prodaja svoje izdelke številnim delodajalcem. Pozabil sem reči, da je pri 23 letih še študent magistrskega programa, saj se je po bolonjskem sistemu tudi dobrim vse podaljšalo globoko v dvajseta. Sanja o skupnem bivanju z življenjsko sopotnico in ima skrbi vrh glave. Nenavadno se mu zdi, da njegovi kolegi bolj ali manj brezskrbno preživljajo vsakdan, navidezno prav "dan za dnem", torej s pogledom, ki ne seže dlje do današnjega večera. On pa tega ne zmore. Rad bi pogledal dlje in se čim boljše opremil za leta, ki ga čakajo. Pa ne more, ne da se. Poln skrbi se preklada od urada do urada in uboge tajnice sprašuje, kako naprej. Kako se usklajuje *partita iva* s *co. co. co.* , kako se plačujejo takse, vpisnine, "penzija", kako se pišejo fakture in računi. Veliko mesenja je potrebno za malo kruha. Raje bi potrkal na vrata podjetja telekomunikacij in prodajal telefončke. To danes gre. Že vem, rekli boste, da imajo Tržačani prav *"tanto fumo, poco arrosto"*, pa vendar se ne sme ustaviti. Sanja o tem, da bi bilo nekoč tako, kot je že bilo. Sanja, da bi se svet razvijal v obratno smer. Se lahko svet razvija v vzvratni prestavi?

Življenje prekarnosti, mobilnosti in fleksibilnosti je predvsem nervozno. Grizemo si nohte, smo na trnih, malo spimo, veliko tekamo okrog, polnimo police z diplomskimi nalogami in rezervoarje večno žejnih avtomobilov. Poslušamo odgovorne, kako smo vendarle srečni in privilegirani. Moralizirajo nam, kako smo leni in kako nam vse smrdi pod nosom. Jaz pa pravim: pridite ven, fosilizirani dinozavri, stopite iz ogrevanih uradov in upajte si pogledati na cesto. Tam spodaj, pod vašimi nogami se mladi vsak dan borimo za naš kruh. Tudi mi verjamemo v pravico do prihodnosti in ne pravite nam, da ne obstaja. Za včeraj in danes je vedno prišel jutri in tako bo tudi ostalo!

Jernej Šček